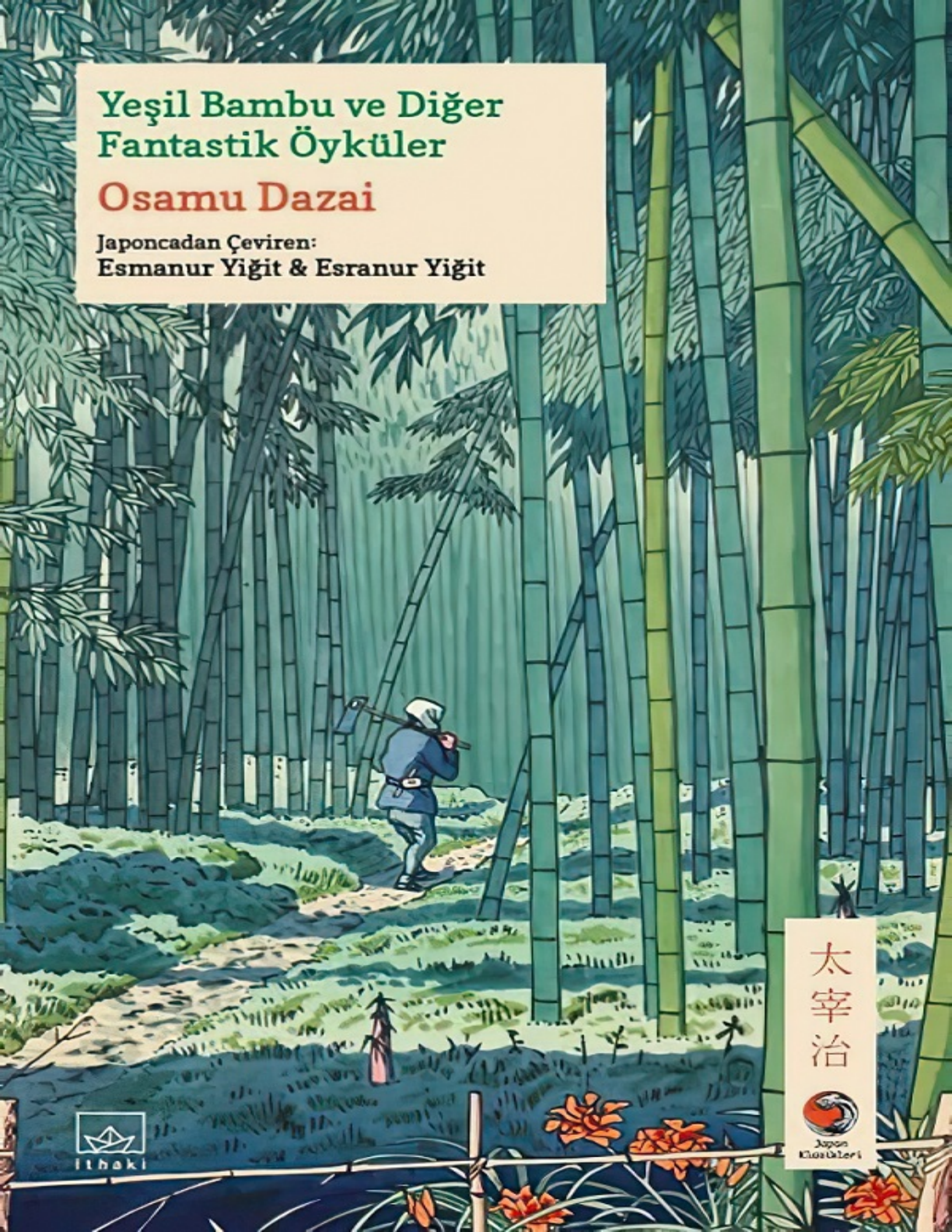
Yeşil Bambu ve Diğer Fantastik Öyküler

Osamu Dazai

Japoncadan Çeviren:
Esmanur Yiğit & Esranur Yiğit

太宰治

İthaki

Japon Klasikleri

Osamu Dazai (D. 19 Haziran 1909 - Ö. 13 Haziran 1948)

Gerçek adıyla Şuuci Tsuşima. Birçok eseri modern klasik kabul edilen Dazai, hem kitapları hem de çalkantılı hayatı sebebiyle Japonya'nın en meşhur yazarlarından olmuştur. Eserlerinde en çok Ryunosuke Akutagava ve Fyodor Dostoyevski'nin izleri görülür. Erken yazarlık dönemindeyken Akutagava'nın intiharı sonrasında yazma serüveni durma noktasına geldi ve kendini alkole verdi. 1929'da ilk intiharına kalkıştı ama başarısız oldu. Ertesi yıl Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'nin Fransızca Edebiyatı bölümüne kayıt oldu. O yılın ekim ayı bir geyşayla kaçtı, ailesi tarafından resmen evlatlıktan reddedildi ve okuldan atıldı. Okuldan atıldıktan dokuz gün sonra Kamakura sahilinde bir kadınla beraber intihara kalkıştı. Kadın boğularak hayatını kaybetti ama Dazai bir balıkçı teknesi tarafından kurtarıldı. "Osamu Dazai" adıyla ilk öyküsünü 1933'te yayımladı. 1935'te hayata veda niteliğindeki eseri *Son Yıllar*'ı yazdı ve kendini asarak üçüncü intiharına kalkıştı ama başaramadı. Üç hafta sonra geçirdiği apandis ameliyatından sonra morfin bağımlısı oldu, bir yıl boyunca bağımlılıkla mücadele etmesinin ardından akıl hastanesine kapatıldı ve bir ay tedavi gördü. Çıktıktan sonra birçok eser kaleme aldı ve kısmen sakin bir hayat yaşadı. 1947'de yayımlanan *Batan Güneş* adlı romanıyla birlikte iyiden iyiye ünlü bir yazar oldu. 1948'de en bilindik eseri *İnsanlığımı Yitirirken*'i yazdı. Aynı yıl, eşiyle birlikte evlerinin yanındaki Tamagava Kanalı'nda intihar etti ve hayatını kaybetti.

ithaki

Yeşil Bambu ve Diğer Fantastik Öyküler
Osamu Dazai

İthaki Yayınları - 2019
Japon Klasikleri - 2

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Ömer Ezer*
Yayıma Hazırlayan: *Ebru Sarıkaya*
Düzelti: *Merve Çay - Emre Aygün*
Kapak İllüstrasyonu: *Takeci Asano*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Mehmet Büyükturna*
2. Baskı, Aralık 2021, İstanbul
ISBN: 978-625-8475-40-1
Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Esmanur Yiğit & Esranur Yiğit, 2021
© İthaki, 2021

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tie. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

OSAMU DAZAİ

YEŞİL BAMBU VE DİĞER FANTASTİK ÖYKÜLER

Japoncadan Çeviren
Esmanur Yiğit & Esranur Yiğit

ithaki

YEŞİL BAMBU

Bir zamanlar, Hunan vilayetinin falanca ilçesinde Yurong adında fakir bir öğrenci yaşardı. Nedendir bilinmez, eskiden beri öğrenciler fakir olmaya mahkûm gibiydi. Örneğin, Yurong gibi biri soydansa, yetişmeydi.[1] Düşük doğumlu olmasına rağmen hassas özelliklere sahipti. Ayrıca görünüşünün zarif bir çekiciliği vardı. Güzelliği sevdiği gibi kitapları da sevdiğini söyleyemem ama en azından çocukluğundan beri itaatkâr bir şekilde kendini ilim yoluna adamıştı. Hiçbir zaman yoldan çıkacak bir davranışta bulunmamıştı fakat her nedense mutluluk ve iyi bir talihle kutsanmamıştı.

Anne ve babası erken yaşta vefat etmiş, akrabalarının bir evinden diğerine giderek büyümüştü. Kendi mülküm diyebileceği şeyleri de bu arada tamamen tükenmişti. Şimdi tüm akrabaları tarafından baş belası muamelesi görüyordu. Bekâr ve ayyaş bir amcası, sarhoşluğun etkisi altındayken evindeki kara kuru, çelimsiz, cahil bir hizmetçi kızla Yurong'u evlenmeye zorladı. İkiniz de birbirinize çok uyuyorsunuz diyerek haddini bilmezlikle istediği gibi kararını vermişti. Bu durum Yurong'u çok büyük sıkıntıya sokmuştu ancak bu amca aynı zamanda onu büyüten ebeveynlerden biriydi. Tabiri caizse, onlara büyük minnet duyuyordu. Bu yüzden ayyaş amcasının edepsiz önerisi karşısında kızması mümkün bile değildi. Gözyaşlarına direnip içi boş duygularla kendinden iki yaş büyük, bu zayıf mı zayıf, kurumuş, çirkin kızla evlendi. Kızın, ayyaş amcasının metresi olduğuyla ilgili söylentiler de dolanıyordu. Yüzü çirkindi ve kalbi de pek güzel sayılmazdı.

Kız, Yurong'un ders çalışmasını başından beri küçümserdi. Yurong'un, "*Büyük Öğrenme'nin*[2] *yolu, en yüksek erdeme ulaştırır*" gibi şeyler mırıldandığını duyunca pöf diye burundan gelen bir sesle alay edip güldü, "iyiliğe ulaştıran bir yoldansa paraya ve lezzetli bir yemeğe götüren yol daha iyidir," dedi nefret dolu sözleriyle. "Affedersin ama bu çamaşırların da hepsini yıka lütfen. Ev işlerinde de biraz yardımcı ol." Kirli çamaşırlarını Yurong'un yüzüne fırlattı. Yurong, kirli çamaşırları koltuğunun altına alarak evin arkasındaki nehir yatağına yöneldi.

“Atım kişner güneş batarken
Sonbaharı hissettirir kılıcımın uğultusu”[3]

Alçak sesle şiir okudu. Hayatında ilginç bir şey yoktu ve kendi vatanında olsa da dünyanın bir ucundaki yalnız yolcular gibi kalbi bomboştu. Nehrin kıyısında aptal biri gibi aylak aylak dolaşıyordu.

“Sonsuza kadar böylesine sefil bir hayat yaşamaya devam edersem şerefli atalarım karşısında hiçbir özrüm olamaz. Otuzuma merdiven dayadım. Bu sonbaharda otuz olacağım. Pekâlâ, bundan sonra çaba sarf edip büyük bir itibar kazanmak zorundayım,” diyerek kararını verdi ve öncelikle karısına bir tane patlatıp evden fırlayıp çıktı. Dolup taşan özgüveniyle bölge sınavlarına başvurdu ancak uzun yıllar yoksulluk içinde yaşamak yüreğinde güç bırakmamıştı. Yalnızca tutarsız cevaplar yazdığından görülmeye değer bir şekilde başarısız oldu. Memleketteki harap evine doğru yalpalayarak yürürken duyduğu üzüntü emsalsizdi. Bu da yetmezmiş gibi açlıktan bir adım bile atamaz duruma gelmişti. Dongting Gölü’nün kıyısındaki Wu Kralı Liao’nun mabedine uzanan geçidi sürünerek tırmandı ve yere çöküp sırtüstü uzandı.

“Ah, bu dünya yalnızca insanların anlamsızca acı çektiği bir yer. Benim gibi çocukluğundan beri büyük fedakârlıklarla yalnızken dahi aşırıya kaçmaktan kaçman, kendini saygıdeğer âlimlerin bilgelik yoluna adayan birinin bile uzaktan müjdeli bir haberin geleceğine dair hiçbir işareti yok. Dahası günden güne sadece dayanılmaz hakaretlere uğruyorum. Bütün cesaretimi toplayıp kırsal bölge sınavlarına katılmama rağmen korkunç bir şekilde başarısız oldum. Bu dünyada yalnızca arsız, kötü insanlar başarılı olurken benim gibi ürkek, yoksul öğrenciler sürekli kaybeden olarak alay edilmeye mi mahkûm? Eşime vurup cesurca evi terk edecek kadar ileri gitmeseydim keşke. Sınavda başarısız olup eve döndüğümde karım tarafından ne kadar şiddetle lanetleneceğimi Tanrı bilir. Aah, ölmek istiyorum!” Aşırı yorgunluk yüzünden zihni bulanıklaşmıştı. Bilge bir adam, ahlaki ilkeleri öğrenen biri olmasına rağmen kendisine yakışmayacak şekilde sürekli dünyayı lanetleyip kendi talihsizliklerine ağıt yakıyordu. Yarı kapalı gözlerini açıp gökyüzünde uçan büyük karga sürüsüne baktı.

“Kargalar için zenginlik ve yoksulluk yok. Ne mutlu onlara,” diye sessizce mırıldanarak gözlerini kapattı.

Göl kıyısındaki Wu Wang Mabedi, Üç Krallık döneminde Wu'nun generalliğini yapmış Gan Ning'i de onurlandırır. Kendisi su yolunun koruyucu tanrısı olarak büyük saygı duyup ibadet ettikleri biri hâline gelmişti. Bu yüzden olağanüstü mucizeleri nedeniyle gölden gidip gelen teknelerdeki kayıkçılar bu mabedin önünden geçerken her zaman ona dua ederlerdi. Mabedin yakınındaki ormanda yüzlerce karga yaşıyordu. Bir tekne fark ettiklerinde aynı anda uçup gak gak diye yüksek sesle coşup eğlenerek tekne direklerinde oynayıp dans ederlerdi. Kayıkçılar da bu kargalara kralın koruyucu ruhu olarak saygı ve sevgi duyuyorlardı. Kargalar, koyun eti parçası gibi şeyler atıldığında hızlıca uçarak gelir ve gagalarıyla yakalarlardı. Binde bir bile kaçırmazlardı. Başarısız öğrenci Yurong, koruyucu ruh sayılan bu karga sürüsünün engin gökyüzünde mutlu bir şekilde uçup dolaşmasını kıskanarak, "Ne mutlu kargalara," diye acınası, ince bir sesle mırıldandı. Bilinçsizce uykuyla uyanıklık arasındaydı. Tam o sırada biri konuştu:

"Merhaba, affedersiniz," dedi. Siyah giysili bir adam tarafından sarsılarak uyandırılmıştı.

Yurong hâlâ rüyadaymış gibi bir ruh hâliyle, "Ah, özür dilerim. Lütfen beni azarlamayın. Şüpheli biri değilim. Lütfen biraz daha burada uzanmama izin verin. Lütfen beni azarlamayın," dedi. Küçüklüğünden beri insanlar tarafından pek kolayca azarlana azarlana büyüdüğünden, insan gördü mü yine azar yiyeceğinden korkmak gibi küçük düşürücü bir alışkanlığı vardı. O sırada da sayıklar gibi konuşarak, "Özür dilerim," diye sürekli tekrarladı durdu. Sonrasında dönüp tekrar gözlerini kapattı.

Siyah giysili adam gizemli, boğuk bir sesle, "Seni azarlamıyorum," dedi. "Kral Wu'nun emriyle geldim. İnsan dünyasından bu kadar nefret edip kargaların hayatını kıskanıyorsan tam da bana göre birisin. Şu anda siyah giysili bölükte bir asker eksik olduğundan onu doldurmak için seni kullanmam emredildi. Bunlar Tanrı'nın sözleridir. Bir an önce bu siyah cübbeyi giy." İnce siyah cübbeyi nazikçe uyuyan Yurong'un üzerine örttü.

Yurong bir anda kargaya dönüştü. Gözlerini kırpıştırarak ayağa kalkıp hafif hareketlerle mabede uzanan geçidin korkuluklarına kondu ve gagasıyla tüylerini düzeltip kanatlarını genişçe açarak kaygıyla havaya uçtu. O sırada batan akşam güneşiyle tekne yelkenleri yıkanırken, göl kıyısından gelip geçen teknelerin üzerlerinde yaygara koparıp et parçalarıyla ziyafetin tadını çıkaran sürü hâlinde yüzlerce Tanrı karganın arasına karıştı. Sağa sola dönüp dururken kayıkçıların havaya attığı et parçalarını ustaca gagasıyla

yakaladı. Hayatında ilk kez tok bir karna sahip olmanın memnuniyetini hissetti. Kıyıdaki ormana çekilip bir ağacın tepesine tünedi ve gagasını ağaca sürttü. Suyla dolup taşan Dongting Gölü'nün yüzeyinde akşam güneşi parlıyordu. Yurong ışıldayan görüntüye baktı.

"*Sonbahar rüzgârıyla değişir,*
Altın rengi dalgalar, bin yapraklı çiçekler"

Tabiri caizse, bilge bir adam gibi bir şiir okudu. Tam o sırada yumuşak bir kadın sesi, "Siz… memnun oldunuz mu?" dedi. Sesin geldiği tarafa baktığında, kendisiyle aynı dala konmuş dişi bir karga gördü.

"Çok minnettarım," diyerek başıyla selamladı. "Her şeyden önemlisi vücudum hafifledi ve çamurdan uzaktayım. Lütfen beni azarlamayın." Özür dilemek farkında olmadan beylik lafı hâline geldiğinden hiç lüzumu yokken birkaç özür kelimesi ilave etmişti.

Dişi karga sakince, "Sizi anlıyorum," dedi. "Görünüşe göre şimdiye kadar çok fazla sorun yaşadınız. Ne hissettiğinizi anlıyorum ancak artık her şey yolunda. Ben sizinleyim."

"Affedersiniz ama siz kimsiniz?"

"Ah, ben her zaman sizin yanınızdayım. Lütfen, her ne işiniz olursa olsun bana emredin. Ben ne isterseniz yaparım. Lütfen, böyle düşünün. Hoşunuza gitmedi mi?"

"Hoşuma gitmedi değil ama."Yurong panikledi. "Benim bir karım var. Sadakatsizlik, erdemli bir adamın kaçınması gereken bir durumdur. Siz beni uygunsuz yollarla baştan çıkarmaya çalışıyorsunuz." Zoraki bilgelik dolu bir yüz takınarak konuşmuştu.

"Çok kötüsünüz. Bencilce şehvet duyguları yüzünden size kur yaptığımı mı düşünüyorsunuz? Kalpsizsiniz. Bunların hepsi Kral Wu Hazretleri'nin merhametiyle sizinle ilgilenmesinden. Sizi memnun etmek için Kral Wu Hazretleri tarafından gönderildim. Siz artık bir insan değilsiniz, bu yüzden insan dünyasındaki karınızı unutabilirsiniz. Karınız, son derece sevecen biri olabilir ancak ben de ondan aşağı kalmayıp elimden geldiğince sizinle ilgileneceğim. Kargaların sadakatinin insanların sadakatinden daha fazla ve daha içten olduğunu size göstereceğim. Bu yüzden hoşunuza gitmese bile bundan sonra beni de yanınıza alın lütfen. Benim adım Yeşil Bambu."

Yurong, Yeşil Bambunun şefkatini hissettiğinden, “Teşekkür ederim. Aslında, insan dünyasında korkunç şeyler yaşadığımdan sizden şüphelendim ve iyiliğinizi bile itaatkâr bir şekilde kabul edemedim. Özür dilerim,” dedi.

“Ah, bu kadar resmi konuşmanız yakışık almaz. Bundan sonra ben sizin hizmetkârınız değil miyim? Öyleyse, efendim, yemekten sonra biraz yürüyüş yapmaya ne dersiniz?”

“Olur.” Yurong artık yüce gönüllülükle başını sallıyordu, “Etrafı göster lütfen,” dedi.

Yeşil Bambu, “Peki o zaman. Lütfen beni takip edin,” diyerek aniden havalandı.

Nazikçe esen sonbahar rüzgârı kanatlarını okşarken Dongting Gölü’nün sis kaplı suları da altlarında uzanıyordu. Öteden görülen Yueyang şehrinin kiremitli çatıları, batan güneşin alev kızılı ışığıyla parıldıyordu. Bakışlarını başka bir yöne çevirdiler, Junshan Dağı’nın tatlı, puslu yeşil renginin yeşim aynasına[4] benzeyen Xiang Nehri’ne yansıması Xiang Nehri Tanrıçalarının kalıntılarını saklıyordu. Siyah cübbeli yeni evli karı koca gak gak diye birlikte haykırarak geçmiş ve gelecek için endişelenmeden, vesveselere dalmadan, korku duymadan gönüllerinin istediği gibi uçuyorlardı. Yorulunca geri dönen bir yelkenlinin direğinin üzerine yan yana konup kanatlarını dinlendirdiler ve birbirlerinin yüzüne bakıp gülümsediler. Sonunda güneş battığında, Dongting Gölü’nde sonbahar ayının ışıl ışıl parlamasına övgüler düzerek kaygısızca yuvalarına geri döndüler. Birbirlerinin kanatlarına sokulup uyudular ve sabah olduğunda iki kuş birbirini ıslata ıslata Dongting Gölü’nün suyuyla vücutlarını yıkayıp boğazlarını temizlediler. Kıyıya yaklaşan bir tekneye doğru uçtuklarında kayıkçılar tarafından sunulan kahvaltıyla karınlarını doyurdular. Yeni gelin Yeşil Bambu, Yurong’a gölgesi gibi utangaç utangaç eşlik ediyordu. Her zaman Yurong’un yanında kalarak her şeyiyle nezaketle ilgileniyordu. Başarısız öğrenci Yurong da yarı ömründe yaşadığı üzüntülerin bir anda uçup gittiğini hissediyordu.

O gün öğleden sonra, -artık tamamen Kral Wu’nun mabedindeki koruyucu kargalardan biri gibi davranıyordu- gelip giden teknelerin direkleriyle oynuyordu. Tam o sırada çok sayıda askerle dolu büyük bir tekne geçerken arkadaşı olan kargalar, “Tehlike!” diye kaçıştılar. Yeşil Bambu çığlık çığlığa onu uyardı, oysaki koruyucu ruh Yurong’un, ne olursa

olsun özgürce uçabildiği için mutluluktan içi içine sığmıyordu. Sevinçle askerlerin teknesinin üstünde daireler çizerken teknedeki yaramaz bir çocuk asker vın diye okunu fırlatıp hedefini tam on ikiden vurdu. Ok, Yurong'un göğsünü deldi. Yurong, bir taş gibi düşerken Yeşil Bambu şimşek gibi bir hızla fırlayıp geldi ve kıl payıyla onu yakaladı. Yurong'un kanatlarını ağzıyla tutup hızla yukarı çekti. Ölümün eşiğindeki Yurong'u Kral Wu Mabedi'nin koridoruna yatırdı ve gözyaşı dökerken sadakatle onunla ilgilendi. Ancak Yurong çok ağır yaralanmıştı, onun uzun süre hayatta kalamayacağını gören Yeşil Bambu, kederli ve keskin bir sesle çığlık atarak yüzlerce kanatlı dostu kargayı bir araya topladı. Kanat çırpışlarının sesiyle çevrelenen devasa kalabalık aynı anda havalanıp tekneye saldırdı. Kanatlarıyla gölün yüzeyini dalgalandırarak büyük dalgalar oluşturdular ve tekneyi kısa sürede alabora ettiler, intikamları muhteşem olmuştu. Büyük karga sürüsü tüm gölün yüzeyinde çın çın çınlayan bir zafer şarkısı söyledi. Yeşil Bambu, aceleyle Yurong'un yanına geri dönüp gagasını yanağına sürdü.

"Duyabiliyor musun? Söyle, dostlarının zafer şarkısını duyabiliyor musun?" dedi en içten kederiyle.

Yurong, yarasının acısından artık son nefesini verdiğini hissetmişti, görmeyen gözlerini zar zor açtı.

"Yeşil Bambu," diye fısıltıyla seslendiği sırada aniden uykusundan uyandı. Kendine geldiğinde insandı. Üstelik eskiden olduğu gibi, yoksul bir öğrenci görünüşünde Kral Wu Mabedi'ne çıkan geçitte uyuyordu. Batan güneşin parlak ışıkları önündeki akçaağaç ormanını aydınlatıyor ve orada bulunan yüzlerce karga masumca gak gak diye ötüp eğleniyordu.

Biri, "Kendine geldin mi?" diye gülümseyerek sordu. Çiftçi gibi giyinmiş yaşlı bir adamdı yanında duran.

Yurong, "Siz kimsiniz?" diye sordu.

"Ben bu civarda çiftçiyim. Dün akşam buradan geçtiğim sıralarda ölü gibi derin uyuyordunuz. Uyurken ara sıra gülümsüyordunuz. Çok yüksek sesle bağırıp size seslenmeme rağmen hiç uyanmadınız. Omzunuzu tutup salladığımda bile ölü gibiydiniz. Eve döndükten sonra da endişelerim devam etti, bu yüzden sık sık sizin durumunuzu görmeye geldim ve uyanmanızı bekledim. Size bakınca yüzünüzün rengi de pek iyi değil. Hasta falan mısınız?"

“Hayır, hasta değilim.” Garip bir şekilde, şu anda karnı da hiç aç değildi.

“Özür dilerim.” Özür dilemek alışkanlığı olduğundan kendini toparlayıp düzgünce oturdu ve yaşlı adamı saygıyla eğilerek selamladı.

“Bu çok utanç verici bir hikâye ama…” diye giriş yaparak mabedin geçidinde bitap düşmesine yol açan nedenleri dürüstçe itiraf edip tekrar tekrar, “Özür dilerim,” diyerek af diledi.

Çiftçi durumuna üzüldüğünden kimonosunun göğüs cebinden cüzdanını çıkarıp ona biraz para verdi.

Yaşlı çiftçi, “Hayır gibi görünende şer, şer gibi görünende hayır vardır, insan yetmiş yıllık hayatında her çeşit şey yaşıyor. İnsanın tabiatının altüst olması Dongting Gölü’nün iniş ve çıkışlarına benzer,” diyerek bilgece nasihatlerde bulunup ayrıldı. Yurong hâlâ rüya görüyor gibi hissettiğinden şaşkınlık içinde ayağa kalkıp çiftçiyi uğurladı. Sonrasında arkasını dönüp akçaağaç ağaçlarının tepesindeki kargalara baktı.

“Yeşil Bambu!” diye seslendi.

Bir grup karga şaşırıp havalandı. Bir süre gürültüyle yaygara koparıp Yurong’un başının üzerinde uçup daha sonra doğruca göle doğru telaşla gittiler. Her şeye rağmen hiçbir şey değişmemişti.

“Beklendiği gibi, bir rüyaydı demek,” diyerek üzgün görünen bir yüzle başını salladı ve yüksek sesle iç çekip güçsüz bir vaziyette memleketine doğru yola çıktı. Memleketindeki insanlar, Yurong eve geri döndüğünde bile pek de mutlu olmuş görünmüyordu. Taş kalpli karısı hiç vakit kaybetmeden amcasının evinin bahçe taşlarını taşımasını emretti. Yurong ter içinde, kuruyan nehir yatağından büyük kayaları güçlükle amcasının bahçesinin yakınına kah itip kah çekerek, kah omuzlarında taşıyarak ilerlerken, “*Fakir olup kin duymamak zor*” diye yakındı. “*Eğer bir adam sabahleyin Yeşil Bambunun sesini duyarsa akşam pişmanlık hissetmeden ölebilir*”dedi. Her fırsatta Dongting Gölü’nde bir gün sürmüş mutlu hayatına yanıp tutuşacak kadar şiddetli bir hasret duyuyordu.

Bo Yi ve Shu Qi, dürüst olsalar bile eski hatalarından dolayı insanları suçlamadılar. Bu yüzden çok az insan onlara kin besledi.[5] Bizim Yurong da Konfüçyüs’ün yoluna talip yüce bir öğrenci sayıldığından, gaddar akrabalarına karşı bile elinden geldiğince kin beslememeye çalışıyordu. Cahil karısına gıkını çıkarmıyor, tüm kalbiyle eski kitaplardan aşina olduğu zarif ve saf görünüşü sürdürüyordu ama yine de hâliyle etrafındaki insanlar

tarafından uğradığı aşağılamaya dayanamadığı zamanlar da oluyordu. Daha sonra üçüncü yılın ilkbaharında karısına bir tane daha patlattı, “Sadece bekle ve gör!” diyerek büyük hırslarla evden kaçıp sınavlara girdi. Daha önce olduğu gibi görülmeye değecek bir başarısızlık sergiledi. Anlaşılan sınavlarda pek de başarılı biri değildi. Eve dönüş yolunda Dongting Gölü kıyısındaki Kral Wu Mabedi’ne uğradığında gözlerinin önündeki her şey geçmişe duyduğu özlem ve kederini bin kat daha artırdı. Mabedin önünde yüksek sesle hüngür hüngür ağlamaya başladı. Sonra cebindeki az miktarda paranın hepsini harcayıp koyun eti satın aldı. Etleri mabedin önünde dağıtıp Tanrı kargalarına sundu ve ağaçların üzerinden aşağı inip etleri didikleyen karga sürüsünü izledi. Bunların arasında Yeşil Bambu var mı acaba diye merak etse de hepsi birbiriyle aynıydı, simsiyahtı. Hele hele erkeğiyle dişisini ayırt etmek mümkün değildi.

“Yeşil Bambu hanginiz?” diye sorduğunda bile arkasını dönüp bakan bir karga olmadı. Her şeyden habersiz etleri kapıp yemekten başka bir şey yapmıyorlardı. Yurong yine de pes etmedi. Tahmin edilemeyecek bir özlem duygusuyla yüklü bir sesle, “Aranızda Yeşil Bambu varsa lütfen en sonuna kadar kalsın,” dedi. Yavaş yavaş etler kaybolmaya başladığında karga sürüsü ikişer beşer havalandı ve aniden büyük bir kısmı hızla uçup gitti. Geride kalan üç kuş hâlâ et aramaya devam ediyordu. Yurong onları gördüğünde kalbi hızla atmaya ve elleri terlemeye başladı ancak bu üç kuş da artık etin kalmadığını anladığında hızla, vicdan azabı bile duymadan uçup gitti. Yurong’un üzüntüsü o kadar büyüktü ki başı fırıl fırıl dönüyordu ama yine de orayı terk edemedi. Mabedin geçidinde oturup bahar pusunun dalgalandığı gölün yüzeyini izlerken sadece bol bol iç çekti.

“Evet, üst üste iki kez başarısız oldum. Hangi yüzle utanmadan memleketime geri dönerim. Yaşamanın anlamsız olduğu bir hayat. Bir zamanların dünyasında, Savaşan Devletler Dönemi’nde Qu Yuan’ın da, ‘*Herkes sarhoş, bir ben uyanık,*’ diye haykırıp bu göle kendini atarak intihar ettiğiyle ilgili bir hikâye duymuştum. Ben de kendimi bu nostaljik Dongting Gölü’ne atar ve ölürsem, belki de Yeşil Bambu bir yerlerden görüp gözyaşı dökebilir. Beni gerçekten seven tek kişi oydu. Geri kalan herkes korkunç derecede bencil şeytanlardı yalnızca. Üç yıl önce yaşlı adam, hayır gibi görünende şer, şer gibi görünende hayır vardır, diyerek beni teselli etmişti ancak bu bir yalan. Kör talihle doğan insanlar, ne kadar zaman geçerse geçsin, her zaman talihsizliğin derinliklerinde mücadele ediyorlar. Bir başka deyişle ‘Tanrının iradesini bilmek’[6] demek, bu mu? Ah, bırakın da öleyim,

Yeşil Bambu ardımdan ağlasaydı ne iyi olurdu. Bunun dışında başka ne arzulayayım.” Antik bilgelerin yolunu takip etmesi gereken Yurong hayal kırıklığının hüznüne dayanamadı. O gece gölde ölmek için hazırlandı.

Sonunda gece olduğunda, bulanık siluetiyle dolunay gökyüzünde yükseldi. Dongting Gölü ve gökyüzü arasındaki sınır beyaz, puslu bir bulanıklık içinde kayboldu. Kıyıdaki geniş kumlu düzlük alan öğlen gibi parlaktı ve söğüt ağacının dalları, göl suyunun sisini içine aldığından ağırlaşıp sarkmıştı. Uzaktan görülen şeftali tarlasındaki ağaçların dallarındaki çiçekler doluya benziyordu. Ara sıra hafif bir rüzgâr cennetin iç çekişi gibi geçip gidiyordu. Çok sessiz mehtaplı bir bahar gecesiydi. Bunun dünyayı son görüşü olduğunu düşündüğünde kolları gözyaşlarıyla ıslandı. O sırada ansızın -kimbilir nereden- bir gece maymununun kederli haykırışı duyuldu. Melankolinin doruğa ulaştığı sırada arkasından kanat çırpınışlarının sesi geldi.

“Ayrıldığımızdan beri nasılsın?”

Arkasına dönüp baktığında ay ışığının altında parlak gözlü, inci dişli, neredeyse yirmi yaşlarında, güzel bir kadın tatlı tatlı gülümsüyordu.

“Siz kimsiniz, affedersiniz?” Her durumda özür diliyordu.

“Olamaz.” Hafifçe Yurong’un omzuna vurdu. “Yeşil Bambu’nu unuttun mu?”

“Yeşil Bambu!”

Yurong şaşkınlıktan ayağa fırladı, daha sonra biraz tereddüt etti ama, “Boş ver!” diyerek aniden güzel kadının ince omuzlarına sarıldı.

“Bırak! Nefesim kesildi.” Yeşil Bambu gülerek konuştu ve ustaca Yurong’un kollarından kurtuldu. “Hiçbir yere gitmeyeceğim. Artık hayatım boyunca senin yanındayım,” dedi.

“Yalvarırım! Bunu yap lütfen. Sen yoksun diye bu gece kendimi göle atıp öldürmeyi planlıyordum. Tanrı aşkına sen nerelerdeydin?”

“Ben çok uzaklardaki Hanyang’daydım. Senden ayrıldıktan sonra buradan uzaklara gittim ve şimdi Han Nehri’nin koruyucu kargası oldum. Bir süre önce, Kral Wu Mabedi’ndeki eski bir arkadaşım seni gördüğü haberiyle yanıma ulaştığında Hanyang’dan aceleyle uçarak geldim. Sevgili Yeşil Bambu’nuz süratle gelmişken artık ölüm gibi korkunç şeyleri düşünmeyi bırakın. Biraz zayıflamışsınız, sizce de öyle değil mi?”

“Kilo vermiş olmalıyım. Üst üste iki kez sınavda başarısız oldum. Memleketime yeniden geri dönersem nasıl bir durumla karşılaşacağımı

bilmiyorum. Bu dünyadan şiddetle nefret ediyorum.”

“Siz sadece kendi memleketinizde bir hayatınız olduğuna ikna olmuşsunuz, bu yüzden de böyle acılar çekiyorsunuz. Talebeler[7] sık sık ‘*insanların ulaştığı yerde Seizan vardır*,’[8] diyen şiiri söylemezler mi? Bir kereliğine benimle birlikte Hanyang’daki evime buyurun. Eminim yaşamak güzel şey diye düşüneceksiniz.”

“Hanyang çok uzakta.”

İkisi de hiç sorusunu dillendirmeden yan yana mabedin geçidinden geçip ay ışığının altındaki gölün kıyısında yürüyüşe çıkmıştı, Yurong, “Konfüçyüs, *Anne baban hayattayken uzaklara gitme, gideceksen de her zaman bir istikametin olsun*, demişti, öyle değil mi?” dedi. Ciddiyetle bakan gözleriyle, her zamanki gibi edindiği ilim ve erdemin bir parçasını dile getirmişti.

“Neden bahsediyorsunuz? Siz öksüz ve yetimsiniz.”

“Ne! Bunu biliyor musun? Ancak memleketimde annemle babam saydığım çok sayıda akrabam var. Ne olursa olsun, o insanlara bir seferinde benim de hayatta başarılı olduğumu göstermek istiyorum. O insanlar yıllardan beri benim her zaman aptaldan başka bir şey olmadığımı düşündüler. Evet, Hanyang’a gitmektense, bundan sonra sizinle birlikte memleketime geri dönmek ve herkese sizin güzel yüzünüzü göstererek onları şaşırtmak istiyorum. Hadi, bunu yapalım! Memleketimdeki akrabalarımın önünde bir kereliğine paşa gönlümün istediği kadar böbürlenmek istiyorum. Memleketindeki insanlar tarafından saygı duyulmak insanın en yüce mutluluğu ve ayrıca nihai zaferidir.”

“Memleketinizdeki insanların düşüncelerini neden bu kadar kafanıza takıyorsunuz? Anlamsızca memleketindeki insanların saygısını kazanmaya çalışan birine sahte ahlakçı denmez mi acaba? Konfuçyüs’un *Konuşmalar*’ında, *Köyünde popüler olan sahte bir bilgin, erdemi baltalayan bir hırsızdır*, diye yazılmıştı, öyle değil mi?”

Tartışmada açık ara hezimete uğrayarak söyleyecek tek söz bulamayan Yurong çaresizlikle, “Pekâlâ, hadi gidelim. Hanyang’a gidelim. Götür beni. *Geçip giden şeyler bu nehrin suyu gibi, değil mi? Gece gündüz durmuyor*,”[9] dedi.

Utancını saklamak için ansızın bir şiir okuyup kahkahayla gülerek kendisiyle alay etti.

“Gerçekten gelmek ister misiniz?” dedi Yeşil Bambu neşeyle. “Ah, çok sevindim. Hanyang’daki evimde sizi ağırlamak için özenle hazırlandım. Bir süre gözlerinizi kapatın.”

Yurong söylendiği gibi gözlerini hafifçe kapattığında kanat çırpınış sesleri geldi. Daha sonra her nedense omuzlarına ince bir giysinin düştüğünü hissettiğinde aniden vücudu hafifledi. Gözlerini açtığındaysa artık dişi ve erkek kargaydılar. Ay ışığının çarptığı cilalı siyah kanatları güzelce parlıyordu. Sıçrayıp geniş kumsalda yürüyen ve gaklayan iki kuş uyum içinde öterek aniden uçtu.

Ayın beyaz ışığında 3.000 rilik[10] Gök Irmak Nehri, azametiyle kuzeyden doğuya doğru akıyordu. Yurong, büyülenmiş gibi akışı takip ederek neredeyse iki saat uçtu. Nihayet gece tamamen bittiğinde, çok uzaktaki suyun şehri Hanyang’ın kiremit çatılı evleri sabah sisinin altına sessizce gömülmüş, uyuyor gibi önlerine serilmişti. Şehre yaklaştıklarında “*Berrak Gök Irmak Nehri’nin ötesinde, açıkça görülür Hanyang ağaçları; Papağan Adası’nda kalın ve gür büyüyen kokulu çimen. Karşı kıyıda yükselir Sarı Turna Kulesi; uzun nehirden ayrılan Qingchuan Köşkü*”[11] diye eski günler hakkında konuşken yavaş yavaş uzaktaki yelkenler görüldü. Tekneler vızır vızır büyük nehrin kıyısında gidip geliyordu. Biraz daha ilerleyince Dabia Dağları’nın yüksek tepeleri gözlerinin önüne geldi. Dağın eteklerinde engin suyuyla Ay Gölü uzanıyordu. Ayrıca kuzeyde Han Nehri durmaksızın ufka doğru akıyordu. Doğunun Venedik’inin panoramik görünümüne sahipti. Yurong büyülenmiş bir şekilde, “*Hava kararıyor ama memleketin nerede? Nehrin yüzeyindeki pus beni yalnız hissettiriyor*”[12] diye mırıldandığında Yeşil Bambu başını çevirdi ve, “işte bakın, çoktan eve geldik,” dedi. Hanyang’ın küçük ıssız adasının üzerinde yavaşça daireler çiziyordu. Yurong da Yeşil Bambuyu taklit ederek büyük daireler çizip uçarken ayaklarının altındaki ıssız adaya baktı. Yeşil söğüt ağaçları suların altında kalmış ve yeşil çimenler puslanmış gibiydi. Bir köşede oyuncak bebek evi gibi görünen sevimli, güzel ve yüksek katlı bir bina duruyordu. Evden hizmetçi gibi görünen beş-altı kişi koşarak dışarı çıkıp gökyüzüne baktı. Ellerini sallayıp Yurongları karşılayan görünüşleri minyatür oyuncak bebekler gibi küçüktü. Yeşil Bambu, gözleriyle Yurong’u işaret ederek kanatlarını daraltıp düz bir çizgide evi hedef alıp indi. Yurong da hemen arkasından takip etti, iki kuş adanın yeşil çimenlerine iner inmez genç

asilzade ile bir dilbere dönüştü. Tatlı tatlı gülüp birbirlerine sarıldılar. Karşılamaya gelenler tarafından kuşatılarak bu güzel binaya girdiler.

Yurong, Yeşil Bambu tarafından elinden çekilerek arka odaya götürüldü. Karanlık odadaki masanın üzerindeki gümüş bir şamdandan mavi dumanlar yayılıyordu. Perdenin altın ve gümüş iplikleri donuk bir şekilde parlıyordu. Yatağa kırmızı küçük bir tepsi yerleştirilmiş, üzerine kaliteli şaraplar ve değerli lezzetler konulmuştu. Birkaç saatten beri misafirini bekliyor gibi görünüyordu.

Yurong, "Hâlâ şafak sökmedi mi?" diye aptalca bir soru sordu.

"Ah, hayır." Yeşil Bambu biraz yüzü kızararak, "Karanlık olursa utanmamıza gerek kalmaz diye düşündüm," diye fısıltıyla konuştu.

"Bilgenin yolu karanlıktır, değil mi?" Yurong kendi saçma şakasına acı acı güldü. Antik kitapta Konfüçyüs'ün, *Üstün insanın takip ettiği yol, geniş ve uzağa ulaşır; ancak yine de sırdır*, diye söylediği bir sözü de vardı. "İzninle pencereyi açmalıyım. Hanyang'ın bahar manzarasının tadını çıkaralım."

Yurong perdeyi bir kenara çekip odanın penceresini iterek açtı. Sabahın altın ışığı pırıl pırıl parlıyordu. Bahçedeki şeftali ağaçları çiçekle dolup taşmış, Japon çalı bülbülleri farklı farklı ötüşleriyle kulakları gıdıklıyordu. Karşıdaki Han Nehri'nin dalgaları sabah güneşinde dans ediyordu.

"Ah, ne güzel bir manzara. Bunu evdeki karıma da bir kez göstermek isterdim." Yurong istemsizce ağzından çıkanlara şaşırıp kaldı. Hâlâ o çirkin kadını seviyor muyum, diye ucu bucağı olmayan kalbine sordu. Sonra nedense aniden ağlamak istedi. Yeşil Bambu yanında usulca, "Hâlâ karını unutmadığını görebiliyorum," dedi ve zayıf bir iç çekti.

"Hayır! Böyle bir şey asla olamaz. O kadın çalışmalarıma bir kerecik saygı göstermedi, kirli çamaşırlarını yıkattı, bahçe taşlarını taşıtmaya cesaret etti, bir de bunların üstüne amcamın metresi olduğuna dair söylentiler var. Tek bir tane bile iyi yanı yok."

"Belki de bu, yani tek bir tane bile iyi yanı olmayışı sizin için değerli bir sevgili olduğunu düşündürüyordur? Sizin gerçek duygularınız kesinlikle böyle. *Merhametli bir kalp her insanda vardır*[13] denmez mi? Kalbinizden geçen idealin karınızdan nefret edip kin beslemeden, lanet etmeden hayatınızın geri kalanında zorlukları paylaşıp birlikte yaşamak olup olmadığını merak ediyorum. Bir an önce eve gitmelisiniz." Yeşil Bambu tamamen değişerek ciddi bir yüzle dobra dobra konuşmuştu.

Yurong büyük bir şaşkınlıkla, “Bu haksızlık. Beni baştan çıkarıp sonra da eve git diye kovman zalimlik. Sahte ahlakçı gibi şeyler söyleyip beni eleştiren ve memleketimi terk ettiren sen değil miydin? Baştan sona sadece benimle eğlenmişsin,” diye karşı çıktı.

“Ben bir Tanrıçayım.” Yeşil Bambu, Han Nehri’nin ışıl ışıl parlayan akıntısına doğruca bakarak daha da sert bir ses tonuyla konuştu. “Hükümet sınavında başarısız oldun ama Tanrının sınavından geçtin. Karganın bedenini gerçekten kıskanıp kıskanmadığınızı daha yakından araştırmak üzere Kral Wu Tapınağı’nın Tanrısı tarafından bana özel olarak emir verildi. Kuşlara ve hayvanlara dönüşmenin gerçek mutluluk olduğuna inanan insanlar Tanrı’ya en çok usanç verenlerdir. Bir keresinde ceza olarak ok ve yayla yaralanıp insan dünyasına geri döndünüz ancak tekrardan kargalar dünyasına geri dönmek için yalvardınız. Tanrı bu sefer sizi uzak bir yolculuğa çıkardı, çeşitli zevkler ihsan etti ve sizin bu zevklerle sarhoş olup insan dünyasını tamamen unutup unutmayacağınızı sınadı. Unutsaydınız size verilecek ceza ağza alınamayacak kadar korkutucu olacaktı. Evinize geri dönün, Tanrı’nın sınavından takdire şayan bir şekilde geçtiniz. İnsanoğlu hayatı boyunca insanların aşkı ve nefretinden acı çekmek zorundadır. Bundan kaçmaları mümkün değil. Tahammül edip sadece sıkı çalışın. İlim olağanüstüdür ancak pervasızca davranıp ermişliğiyle gösteriş yapmak korkaklıktır. Ayrıca işleri bu kadar ciddiye almayın ve hayatı sevin. Kederlenin ve hayatınızın geri kalanında kendinizi dünyaya kaptırmayı deneyin. Tanrı, en çok böyle insanları sever. Hemen şimdi hizmetkâra sizin için bir tekne hazırlatıyorum. Ona binip doğruca memleketinize geri dönün. Elveda,” dedikten sonra sadece Yeşil Bambunun görüntüsü değil aynı zamanda bina ve bahçe de bir anda kayboldu. Yurong nehrin ortasındaki ıssız adada şaşkınlık içinde tek başına kalakaldı. Yelkeni ve dümeni bile olmayan ağaç kütüğünden yapılmış bir kano süratle kıyıya yanaştığında içine çekiliyormuş gibi bindi. Kano aniden kendiliğinden hareket edip Han Nehri’nden aşağı doğru Gök Irmak Nehri’ne çıkıp Dongting Gölü’nün bir yanından öbür yanına geçti. Yurong’un memleketinin yakınlarındaki bir balıkçı köyünün kıyılarına yaklaştığında karaya çıktı. İnsansız küçük kano tekrar hızla kendiliğinden uzaklaştı, geri dönüp gitti ve Dongting Gölü’nün puslu dalgaları arasında kayboldu. Ziyadesiyle kederli ve endişeli bir hâlde evinin arka kapısından kasvetli iç kısmına bir göz attığı sırada biri, “Ah, eve hoş geldin,” dedi. Göz kamaştırıcı bir gülümsemeyle kendisini karşılayan, ah, şaşılacak şey, Yeşil Bambu değil mi?

“Vay! Yeşil Bambu!”

“Neden bahsediyorsun? Ah, hayatım, bu zamana kadar nerelerdeydin? Senin yokluğunda çok hastalandım. Korkunç derecede ateşim çıktı, benimle ilgilenen hiç kimse olmadı. Seni yürekten özledim. Şimdiye kadar seni aptal yerine koyduğum için gerçekten hatalıydım. Çok pişmanım. Senin eve dönmeni ne kadar beklediğimi bilemezsin. Ateşim kolay kolay düşmedi, çok geçmeden tüm bedenim morarıp şişmeye başladı. Bu aynı zamanda senin gibi iyi birine yaptığım kabalığın da cezasıydı. Hak ettiğimi buldum diyerek umudumu kesip artık ölümü sessizce beklerken şişen derim yırtıldı ve çok fazla yeşil su aktı. Yenilenmiş hissettim, vücudum hafifledi. Bu sabah aynaya baktığımdaysa yüzüm tamamen değişip böyle güzel bir yüze döndüğü için çok sevindim. Hastalığımı da diğer her şeyi de unutup yataktan fırladım. Vakit kaybetmeden evin içini temizlemeye başladığımdaysa sen eve geri döndün. Çok mutluyum. Beni affet. Sadece yüzüm değil, tüm bedenim değişti. Sonra kalbim de değişti. Ben kötüydüm ancak geçmişteki tüm günahlarım o yeşil suyla birlikte akıp gitti, bu yüzden sen de geçmişi unut ve beni affet. Hayatımın geri kalanında senin yanında olmama izin ver lütfen.”

Bir yıl sonra nur topu gibi güzel bir oğlan doğdu. Yurong bu oğlana Hansan[14] adını verdi. Adının kökenini sevgili karısına bile açıklamadı. Kutsal karga anılarıyla birlikte bunlar Yurong’un kalbinin değerli bir sırrı olarak kaldı ve ömrü boyunca kimseye bundan bahsetmedi. Dahası her zaman gururlandığı “Bilgenin Öğretileri”ni de hiç ağzına almadı. Yine, her zaman olduğu gibi, sessiz ve yoksul hayatına devam etti. Akrabaları hâlâ ona hiç saygı duymasa da özellikle bununla ilgili endişe duymadı. Son derece sıradan bir koca olarak dünya işlerine gömüldü.

Not: Bu bir kurgu eseridir. Çinlilerin okumasını istediğim için yazdım. Çinceye çevrilmelidir.

1945

[1] “Soydansa yetişme.” Japon atasözüdür. Kişinin nasıl yetiştirildiğinin, kökeninden daha önemli olduğunu anlatır. -çn

[2] “Büyük Öğrenme”, Konfüçyüs öğretisi hakkındaki dört kitaptan biridir. Bu söz de, “Büyük Öğrenme” kitabında geçmektedir. -çn

[3] Wen Lü’nun “Gong Lu’nun Duyguları” şiiridir. -çn

[4] Yeşim aynası, su yüzeyinin temiz, berrak ve sakin bir görünüme sahip olduğuyla ilgili bir benzetmedir. -çn

[5] Konfüçyüs’ün *Konuşmalar* kitabından yapılmış alıntılar. -çn

[6] Konfüçyüs’ün “Cennetin iradesini bil” sözleri, kişinin bu dünyaya doğmasının amacını bilmesi anlamına gelir. -çn

[7] Burada geçen kelime şosei’dir. Japonya’da, başka birinin evinde kalıp yemek ve barınma karşılığında ev işlerini yapan öğrenciye denir. -çn

[8] Seizan, ölü kemiklerin gömülü olduğu bir yer veya mezarlıktır. Bu satır Tokugava Şogunluğu’nun sonunda Budist bir rahip tarafından yazılmış bir şiirin parçasıdır. Anlamı şöyledir: Dünyanın herhangi bir yerinde hayatını kazanabilirsin. Dünyanın her yerinde hepimiz için yer vardır ve nerede insanlar varsa, orada cenaze törenleri vardır. -çn

[9] Konfüçyüs’e ait bir sözdür. Konfüçyüs, nehrin suyunun dinlenmeden aktığını görünce, zamanın hızla geçmesinden yakınmıştır. -çn

[10] Yaklaşık 11.781 km’dir. -çn

[11] Cui Hao’nun yazdığı “Sarı Turna Kulesi” şiirinden. -çn

[12] A.g.e. -çn

[13] Mensiyüs’ün bir sözüdür. -çn

[14] Han’ın (nehrinin) oğlu anlamına gelmektedir. -çn

AŞK VE GÜZELLİK HAKKINDA

Beş kardeş vardı ve hepsi romantizmi seviyordu. En büyük ağabey yirmi dokuz yaşındaydı ve hukuk mezunuydu, insanlarla iletişim kurarken biraz kibirli olmak gibi kötü bir alışkanlığı olmasına rağmen bu sadece kendi zayıflıklarını gizleyen bir iblis maskesiydi. Aslında kırılgan ve çok nazik bir insandı. Kardeşleriyle sinemaya gittiğinde "Bu çöp!", "Saçmalık!" diye şikâyet etmesine rağmen her zaman filmdeki samurayın göreviyle duyguları arasında kalmasına ilk ağlayan, en büyük ağabey olurdu. Bu hiç değişmezdi. Sinemadan çıktıktan sonra, birden kibirli ve somurtkan birine dönüşür, yol boyunca tek kelime etmezdi. Hiç tereddüt etmeden, doğduğundan beri bir kez bile yalan söylemediğini iddia ederdi. Bundan o kadar da emin değilim ancak dürüst ve saf bir tarafı kesinlikle vardı. Okul notları pek iyi değildi. Mezun olduktan sonra hiçbir yerde çalışmayarak kendini ailesine bakmaya adadı. Ibsen üzerine araştırma yapıyordu. Bugünlerde *Bir Bebek Evi*'ni tekrar okuduğu sırada önemli bir şey keşfettiği için son derece heyecan duymuştu. Nora, o sırada Doktor Rank'a âşık olmuştu. Keşfi buydu. Küçük kardeşlerini yanına çağırıp etrafında toplayarak o yeri göstermiş, yüksek sesle ders vererek açıklamaya çalışmıştı ancak bu tam bir zaman kaybıydı. Kardeşleri kafa karışıklığıyla boyunlarını yana eğerek yalnızca kıs kıs gülmüş ve en ufak bir heyecan belirtisi göstermemişti. Genellikle kardeşleri bu ağabeylerini saf bulurdu. Ağabeyleriyle alay etmeye meyillilerdi.

En büyük kız yirmi altı yaşındaydı. Henüz evlenmemişti ve Japon Devlet Demiryolları'nda çalışıyordu. Fransızcası oldukça iyiydi. Yaklaşık 1.60 boylarında ve fazlasıyla zayıftı. Küçük kardeşleri bazen onu "At" diye çağırırdı. Saçlarını kısa keser, Lloyd gözlüğü takardı. Yüce gönüllüğüyle hemen herkesle arkadaş olur, onlar için elinden geldiğince fedakârlık yapar sonra da bir kenara atılırdı. Bu onun hobisiydi. Melankoli ve yalnızlık duygusundan gizlice zevk alıyordu. Fakat bir keresinde aynı departmanda çalışan genç bir kâtibe delice bir sevdaya tutulduğunda ve her zamanki gibi kenara atıldığında, o zaman gerçekten hüsrana uğrayıp mahcup olmuştu. Akciğerlerinin kötülediği yalanını söyleyerek bir hafta yattıktan sonra bu

sefer de boynunu bandajla sarıp sürekli öksürerek doktora görünmeye gitmişti. Röntgen çekip detaylı kontrol yapan doktorsa olağanüstü sağlam akciğerlerini övmüştü. Edebiyat zevki gelişmişti. Çok okurdu. Okyanusun doğusu veya batısı fark etmezdi. Dahası, taşan tutkusuyla kendisi de gizlice bir şeyler yazardı. Yazdıklarını kitaplığın sağ çekmecesinde saklıyordu. "Ölümümden iki yıl sonra yayımlanacak," diye yazan bir izin kâğıdını biriken eserlerinin üzerine düzgünce yerleştirirdi. "İki yıl sonra" yazısını "on yıl sonra" diye değiştirir, "iki ay sonra" diye yeniden yazar ve bazen de "yüzyıl sonra" yapardı.

İkinci oğul yirmi dört yaşında bir züppeydi, imparatorluk Üniversitesi'nde tıp fakültesine kaydolmuştu ancak zayıf bir vücuda sahip olduğundan okula pek gitmedi. İşte o gerçekten hastaydı. İnsanı şaşırtacak kadar güzel bir yüzü vardı. Cimriydi. En büyük erkek kardeşi, bir kişi tarafından kandırılıp Montaigne'in kullandığı raket olduğu iddia edilen, sıradışı bir yanı olmayan eski püskü bir raketi pazarlıkla elli yene düşürerek satın aldığı için gururlanırken, ikinci oğul perde arkasında tek başına çok fazla öfkelenmiş, yüksek ateşten mustarip olmuştu. Yüksek ateş yüzünden sonunda böbreklerinin durumu daha da kötüleşti, insanları -kim olursa olsun- küçümseme eğilimindeydi. Birisi bir şey söylediğinde "ke, ke" diye son derece garip, karasu tengu'nun[15] kahkahasına benzeyen nahoş bir kahkaha atar, başkalarının ne düşüneceğinden korkmadan kalkar giderdi. Tek düşündüğü Goethe'ydi. Gerçi bu, hiçbir suretle Goethe'nin basit şiirsel ruhuna büyük hayranlık duyduğundan değildi. Sebebinin Goethe'nin sahip olduğu yüce makama duyduğu büyük saygıdan olduğunu söyleyebilirim. Tuhaf biriydi ancak tüm kardeşler doğaçlama şiir yazma konusunda yarıştıklarında, o her zaman en iyisiydi. Bu konuda kabiliyetliydi. Tam da bu kadar züppe olduğu için, bir bakıma insan tutkusunun objektif kavrayışına açıkça sahipti. Kendini bu işe adasaydı, muhtemelen birinci sınıf bir yazar olabilirdi. Evin on yedi yaşındaki bir ayağı sakat hizmetçisi onu ölesiye seviyordu.

İkinci kız yirmi bir yaşında bir Narkissos'tu. Gazetenin teki "Japonya Güzeli"ni bulmak için başvurular aldığı sırada ikinci kız müracaat edip etmeme konusunda düşünerek üç gece boyunca acı içinde kıvranmıştı. Bağırıp çığlık atarak rahatlamak istemişti ancak üç gecelik kıvranmanın ardından, boyunun yeterince uzun olmadığını fark ederek yarışmaya katılmaktan vazgeçmişti. Kardeşlerinin arasında yalnızca o dikkat çekecek kadar kısaydı. Boyu 1,42'ydi ancak kesinlikle çirkin biri değildi. Oldukça

mükemmeldi. Gece yarısı aynada çıplak vücuduna bakar, sırıtarak tatlı bir şekilde gülümser, tombul beyaz bacaklarını Heçima Cologne[16] losyonuyla yıkar, parmak uçlarını nazikçe öper, mest olmuş bir hâlde gözlerini kapatırdı. Bir keresinde burnunun ucunda, iğne batmış gibi küçük bir sivilce çıktığında öyle bir depresyona girmişti ki intihara bile teşebbüs etmişti. Okuma seçiminde de kendine özgü bir tarzı vardı. Meİci Dönemi'nin başlarında yazılmış "Güzel Kadınlarla Beklenmedik Karşılaşmalar" ya da "ilham Verici Liderlik Hikâyeleri"[17] gibi eserleri ikinci el kitapçılardan arayıp bulur, kendi başına kıkır kıkır gülerek okurdu. Kuroiva Şuuroku'nun ya da Şiken Morita'nın çevirilerini de seviyordu. Bir yerlerden eline geçen pek çok ismi bilinmeyen doucinşi[18] dergilerini toplayıp ifadesiz bir suratla, "Ne kadar ilginç!", "Oldukça başarılı!" diye mırıldanır ama başından sonuna kadar da dikkatlice incelerdi. Aslında gizlice en çok Kyōka'yı[19] büyük bir zevkle okuyordu.

En küçük erkek kardeş ise on sekiz yaşındaydı. Bu sene lisenin ilk yılındaydı ve fen sınıfına daha yeni girmişti. Liseye başladıktan sonra davranışları aniden değişmişti. Ağabeyleri ve ablaları için bu son derece komikti ancak en küçük erkek kardeş çok ciddiydi. Ailede ne zaman küçük bir çatışma çıksa küçük kardeş aniden atılıp ondan istenmediği hâlde olayın üzerinde derinlemesine düşünür ve hakemlik yapardı, bu durum başta annesine olmak üzere tüm aile üyelerine bıkkınlık getirmişti. İster istemez bütün aile küçük kardeşten uzak durarak ona saygı duyuyormuş gibi davranıyordu. En küçük erkek kardeş bu durumdan son derece hoşnutsuzdu. En büyük ablası onun oflayıp puflayan asık suratını görmeye dayanamadığından,

"*Kendimi yetişkin gibi hissetsem bile*

Kimsenin beni yetişkin olarak görmemesi çok üzücü," diyen tanka şiirini yazarak küçük kardeşine hediye etmiş ve onun can sıkıntısını yatıştırmıştı. Yüzü bir ayı yavrusu gibi sevimli olduğundan kardeşleri onu çok fazla önemsiyorlardı. Bu yüzden özensiz bir tarafı vardı. Polisiye romanları severdi. Zaman zaman odasında kılık değiştirmeyi denerdi. Sözde yabancı dil öğreneceğim diye Doyle'un Japonca çevirisiyle orijinal metninin yan yana basıldığı bir kitap satın almış ve sadece Japonca kısmını okumuştu. Kardeşlerinin arasında annesi için endişelenen tek kişinin kendisi olduğuna dair gizli saldı tuttuğu trajik bir duyguyla derinden sarsılıyordu.

Babaları beş yıl önce ölmüştü ancak geçim kaynağı konusunda endişelenmelerine gerek yoktu. Uzun lafın kısası, bu aile iyi bir aileydi. Arada sırada hepsinin tekdüzelikten korkunç derecede bıkıp usandıkları zamanlar olurdu. Bugün bulutlu bir pazar günüydü. Şayak[20] sezonunda bu kasvetli yağmur mevsimi de bittiğinde yaz gelecekti. Herkes salonda toplanmıştı ve anneleri sıktığı elma suyunu beş çocuğunun her birine içsinler diye dağıtmıştı. Yalnızca en küçük erkek kardeş istisnaydı, o büyük bir bardakta içiyordu.

Sıkıldıkları zaman birlikte ortak bir hikâye oluşturmak bu evin geleneğiydi. Bazen anneleri de onlara katılırdı.

“Herhangi bir fikri olan var mı?” En büyük erkek kardeş kendini beğenmiş bir edayla etrafına bakındı. “Bugün biraz eksantrik bir kahraman ortaya çıkarmak istiyorum.”

“Yaşlı biri güzel olurdu.” İkinci kız masanın üzerinde bir elini çenesine dayamış, işaretparmağıyla yanağını desteklerken konuşmuştu - gerçi bu da çok kendini beğenmiş bir görünüştü. “Dün gece bunu derinlemesine düşündüm.” Aslında sadece az önce, o da aniden aklına gelmişti. “Bence insanlar arasında en romantiği yaşlı bir insandır. Yaşlı bir kadın olamaz. Yaşlı bir adam olmalı. Yaşlı bir adam bu şekilde verandada sessizce otursa bu kadarıyla bile zaten romantik sayılmaz mı sizce de? Bence bu harika.”

“Yaşlı bir adam, ha?” En büyük erkek kardeş bir süre düşünüyormuş gibi yaptı. “Pekâlâ dediğin gibi yapalım. Mümkünse tatlı, sevgi dolu, huzurlu ve güzel bir hikâye olsun. Geçen günkü Gulliver’in gelecekteki hikâyesi biraz fazla ürkütücüydü. Bugünlerde *Brand*’ı yeniden okuyorum ve bu yüzden fazlasıyla huzursuz hissediyorum. Aşırı kasvetli.” Açık yüreklilikle itiraf edivermişti.

“Benim başlamama izin verin.” Neredeyse hiç düşünmeden hemencecik yüksek sesle bağırarak kendini aday gösteren kişi, en küçük kardeşti. Höpür höpür içtiği büyük bir bardak meyve suyundan sonra aniden zihni açılmıştı. “Ben, ben şöyle düşünüyorum.” Hoş olmayan, erkenden olgunlaşmış gibi tınlamasına çalıştığı bir ses tonuyla konuştuğunda, herkes alaycı bir şekilde gülümsedi, ikinci erkek kardeş bile her zamanki uğursuz kahkahasını salıvermişti. En küçük erkek kardeş somurtarak, “Bence bu yaşlı adam kesinlikle harika bir matematikçi,” dedi. “Kesinlikle öyle. Ünlü bir matematikçi. Tabii ki o bir profesör. Dünyaca ünlü. Günümüz matematiğinin hızla ve sürekli olarak değiştiği bir zamandayız. Matematik

bir geçiş döneminde. Cihan Harbi'nin bittiği dönemden, 1920'den günümüze kadar yaklaşık on yıldır bu süreç devam ediyor." Bir gün önce okulda duyduğu dersi kelimesi kelimesine taklide başladığından tahammül etmesi güçtü. "Matematik tarihine dönüp bakıldığında, zamanla birlikte inişler çıkışlar yaşadığı kesindir. Öncelikle ilk aşama, kalkülüsün keşif dönemine karşılık gelir. Sonrasında, Yunan geleneksel matematiğine karşılık, geniş anlamda, modern matematik oluştu. Böylelikle kalkülüsün keşfiyle yeni bir alan açıldı ve hemen sonrasında bir yükselişten ziyade bir yayılma dönemi, genişleme dönemi yaşadık. Bu, on sekizinci yüzyılın matematiğiydi. On dokuzuncu yüzyıla doğru ilerlerken hâlâ aşılacak basamaklar vardı. Başka bir deyişle, bu aynı zamanda köklü bir değişim dönemiydi. Eğer bu dönemden bir kişiyi temsilcisi olarak seçseydik Gauss bir misal olabilirdi. G, a, u, s, s. Hızlı ve sürekli değişen çağa geçiş dönemi denirse, içinde bulunduğumuz çağ kesinlikle büyük bir geçiş dönemidir."

Hikâyede en ufak bir şey olmuyordu. Yine de en küçük kardeş gururluydu. Her şey istediği şekilde ilerlediğinden iç düşüncelerinde kendinden memnundu. "Yalnızca teoremlerle dolup taştıkça aşırı karmaşıklaştı ve günümüzde matematik tamamen sınırına ulaştı. Matematik yalnızca ezberci mantığa indirgenivermişti. Bu sırada, matematiğin özgürlüğü için bağırıp cesurca ayağa kalkan bu yaşlı profesördü. Takdire şayan bir adamdı. Eğer bir dedektif olsaydı her türlü gizemli ve zor vakayı suç mahallinde bir süre dolaştığında, göz açıp kapayıncaya kadar çözebileceğine şüphe yoktu. O böyle akıllı bir yaşlı adamdı. Her neyse, Cantor'un dediği gibi," diye yine başladı. "Matematiğin özü özgürlüğünde yatmaktadır. Bu kesinlikle doğru. Özgürlük, Freiheit'ın bir çevirisidir. Japoncada özgürlük sözcüğü ilk olarak siyasi açıdan kullanılmıştır, bu nedenle Freiheit'ın orijinal anlamına tam da uymayabilir. Freiheit, köleleştirilmemiş, sınırlandırılmamış ve basit bir şeye atıfta bulunur. Frei olmayan şeylerin örnekleri, alelade bir yerde fazlasıyla bulunur ancak o kadar çoklardır ki tek bir tane örnek vermek zordur. Mesela benim ev telefon numaram bildiğiniz gibi 4823 ama bu üç ile dört basamaklı sayının arasına virgül koyup 4,823 şeklinde yazılır. Paris gibi 48 | 23 denirse biraz daha anlaşılabilir olabilir, her üç basamakta bir virgül eklemek zorunda oluşumuz zaten bir köleliktir. Yaşlı profesör bunun gibi tüm kötü gelenekleri kaldırmak için çaba gösteriyordu. Mükemmel biriydi. Poincaré, yalnızca gerçeğin sevilmesi gerektiğini söyler. Doğru. Gerçeği özlü ve doğrudan kavrayabiliyorsa insan, bu yeterli. Bundan daha iyisi olmamıştır."

Hâlâ hikâye falan yoktu. Kardeşler de doğal olarak birbirlerine bakarak yaka silkiyorlardı. En küçük erkek kardeş çatırdayan teorisine devam ediyordu. “Soyut teoriden bahsederek daldan dala atladığım için son derece üzgünüm ancak tam olarak şu günlerde analitik çalışmalara giriş üzerine çalıştığımdan bir nebze hatırlamak ve bir örnek olarak serilerden bahsetmek istiyorum. İki veya ikiden fazla sonsuz serilerin iki tür tanımı vardır. Bir resmi çizilip gösterilirse daha iyi anlaşılır. Diğer bir deyişle Fransız tarzı ve Alman tarzı olmak üzere ikiye ayrılır. Sonuçları aynı olsa da Fransız tarzı herkesi ikna etmek için son derece rasyonel bakış açısına sahiptir, oysaki tüm güncel analiz kitapları garip bir şekilde söylediğim gibi tereddütsüz Alman tarzıdır. Gelenek denen şey, bir şekilde sadece dindarlığı uyandırıyor gibi görünüyor. Matematik dünyasına bile yavaş yavaş bu dindarlık girmeye başladı. Bu durum kesinlikle kabul edilemez. Yaşlı profesör tam da bu sebepten dolayı bu geleneğin kaldırılması için ayağa kalkmıştı.”

Heyecanı gittikçe yükseliyordu. Diğerleri ise hiç eğlenmiyordu. En küçük erkek kardeş, tıpkı yaşlı bir profesör gibiydi, neşesi yerindeydi ve çatırdayan teorisini sürdürdü. “Günümüzde, matematiksel analizin başında küme teorisinden söz etmek gelenekselleşti. Bununla ilgili de şüpheler var. Örneğin mutlak yakınsama hipotezi, eskiden basamağa bakılmaksızın toplamın belirlendiğini ifade etmek için kullanılırdı. Öte yandan, terim diye bir kelime var. Günümüzde mutlak değerler serisinin yakınsadığını ifade etmek için kullanılıyor. Seri yakınsanıp mutlak değer serileri yakınsanmadığında, terimlerin basamakları değişip rasgele limit eğilimi içinde olabileceğinden mutlak değer serilerinin yakınsanması gerektiği anlamına geldiğini söylersek yanlış olmaz.” Anlattıklarının doğruluğundan biraz şüphelenmeye başlamıştı. Çaresizdi. Ah, odasındaki masanın üzerinde Takagi Hoca’nın kitabının olduğunu bilse de şimdi gidip onu almak için artık çok geçti. Her şey o kitapta yazılıydı. Ağlamak istiyordu, dili dolaşıyor, vücudu titriyordu. Çığlığa benzeyen tiz sesini yükselterek, “Uzun lafın kısası…” dedi. Kardeşlerinin hepsi başlarını önlerine eğmiş kıs kıs gülüyordu.

“Uzun lafın kısası.” Bu sefer neredeyse ağlıyordu. “Gelenek söz konusuysa, çok büyük hatalar bile farkında olmadan gözden kaçırılır ancak küçük detaylarda pek çok sorun vardır. Daha özgür bir bakış açısına sahip ve kitlelere uygun olacak kadar basit bir analitik çalışmaya girişin yayımlanmasını içtenlikle umuyorum.” Aşırı saçma bir durumdu. Bu, en küçük kardeşin hikâyesinin sonuydu.

Kısa bir süre ortamın atmosferi kötüleşti. Sohbeti devam ettirmek kesinlikle mümkün değildi. Herkes ciddileşivermişti. En büyük kız çok merhametli bir genç kadın olduğundan, en küçük erkek kardeşinin bu başarısızlığını hafifletmek amacıyla kahkaha atma isteğine hâkim olup zihnine odaklanarak sakince konuşmaya başladı.

“Az önce söylediğin gibi, yaşlı profesörün çok yüce bir amacı vardı. Yüce bir amaç her zaman zorlukları beraberinde getirir. Bu kesinlikle doğru bir teorem gibi görünüyor. Yaşlı profesör de beklendiği üzere dünya tarafından kabul edilmezdi. Mahalledekiler onun tuhaf bir insan, antika biri olduğunu söylerdi. Gelgeldim bazı zamanlar yalnızlık çektiği olurdu ve bu akşam da yalnızdı. Bastonunu alarak Şincuku’ya yürüyüşe çıkmıştı. Hikâyemiz yaz aylarında geçiyor. Şincuku çok kalabalıktı. Profesör eski püskü yukatasının[21] kuşağını göğüs hizasında bağlamıştı. Kuşağın düğümlerini uzun bıraktığından arkasından sarkmıştı, tıpkı farenin kuyruğu gibi görünüyordu. Son derece acınası bir vaziyeti vardı. Üstelik çok çabuk terlemesine rağmen bu gece mendilini unutup dışarı çıktığı için daha da sefil bir hâle gelmişti. İlk başta yüzündeki teri avucuyla siliyordu ancak böylesine çok terleyen biri için işe yarar bir yöntem değildi. Tıpkı bir şelale gibi alnından akan ter bir yandan burun köprüsü boyunca, diğer yandan da şakaklarından şarıl şarıl iniyor, tüm yüzünü yıkıyordu ve ardından çenesini takip ederek göğsüne kayarak onu rahatsız ediyordu. Kafasından aşağı bir teneke yapış yapış kamelya yağı dökülmüş gibi hisseden yaşlı profesörün de keyfi iyice kaçıvermişti. Sonunda yukatasının koluyla yüzündeki teri hızla sildi. Tekrar tekrar, azıcık yürüyor, kimse fark etmeden hızlıca koluyla yüzünü siliyordu, artık her iki kolu da sanki akşam duşuna[22] yakalanmış gibi sırılsıklam oluvermişti. Profesör yaradılış itibariyle soğukkanlı bir insandı ama bu muazzam ter miktarı kafasını karıştırmıştı ve sonunda bir birahaneye kaçmaya karar verdi. Birahaneye girdiğinde elektrikli fan ılık bir hava üflemesine rağmen yine de biraz olsun terleme sorununu çözmüştü. O sırada birahanedeki radyo yüksek sesle, güncel olaylarla ilgili söylev veriyordu. Bir an bu sese kulak verip üzerine düşününce duyduğunun çok tanıdık bir ses olduğunu fark etti. ‘O adam olmasın?’ diye düşünürken, beklendiği üzere, söylevin sonunda spiker bu adamın adını “Ekselansları” onursal unvanını ekleyerek bildirdi. Yaşlı profesör kulaklarını yıkayıp temizlemek istediğini hissetti. Bu şahıs profesör ile lise ve üniversitede yan yana sıralarda okumuş bir adamdı ancak bir şekilde hızla ve ustalıkla şimdiki Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı’nda muhteşem bir konuma sahip

olmuştu. Zaman zaman mezunlar toplantısı gibi yerlerde karşılaştıklarında, her seferinde gereksiz yere profesörle alay ederdi. Nezaketten uzak bir dizi kaba, bayat ve kötü şakayla arka arkaya saldırır, söyledikleri komik olmasa da takipçileri sürekli ellerini çırparak ağzından çıkan her kelimeyle gülüp eğlenirlerdi. Bir defasında profesör de koltuğunu tekmeleyip öfkeyle ayağa kalkmıştı ancak o sırada, masadan yere düşen bir mandalinayı vıcık diye ayağının altında ezince o kadar şaşırmıştı ki 'ıyy' diye içler acısı bir çığlık atmıştı. Herkes kahkaha nöbetlerine girip gülmekten çatlayınca profesörün uzun zamandır beklediği meşru öfkesi de üzücü bir sonuç vermişti. Gelgelelim bütün bunlar profesörü yıldıramazdı. Bir gün ona sert bir yumruk vurmaya kararlıydı. Şu anda radyodaki o hoş olmayan boğuk sesi dinlemek, profesör için rahatsız edici ve dayanılmazdı. Biraları arka arkaya içti. Aslında profesör alkole karşı çok dayanıklı değildi. Hemen sarhoş oldu. Sokak falcısı bir kız birahaneden içeriye girdiğinde profesör, 'Buraya, buraya,' diye yumuşak ve kibar bir sesle kızı yanına çağırdı.

'Kaç yaşındasın bakalım?'

'On üç.'

'Öyle mi?'

'Bundan beş yıl sonra… hayır, dört yıl… hayır, hayır, üç yıl sonra gelin gidebilirsin. Şimdi iyi dinle. 13'e 3 eklersek kaç yapar?'

'Ne?'

"Bunun gibi şeyler konuştu. Bir matematik profesörü bile sarhoşken azıcık çapkınlık yapabilir. Kısa bir süre sonra, dik kafalı kızla dalga geçmekte aşırıya kaçtığını düşününce ondan bir fal almak durumunda kaldı. Aslında batıl inançlara inanmazdı ancak bu gece, demin radyoda duyduğu şeyler yüzünden kendine olan güvenini kaybetmişti. Bir an için bu fal kâğıtlarıyla araştırmalarının ve kaderinin ne olacağını bilmek istedi. İnsanın hayatı harabeye dönmeye başlayınca, ister istemez herhangi bir kehanete sarılası geliyor. Üzücü bir durum. Bu fal kâğıtları ısıyla ortaya çıkan görünmez mürekkeple yazılıydı. Profesör kibritin zayıf aleviyle fal kâğıdını ısıttığında sarhoş gözleri aniden fal taşı gibi açıldı. Kâğıdı yakından dikkatlice inceledi. İlk başta pek emin değildi, bir desene benziyordu ancak zamanla daha belirgin hâle geldi. Eski moda bir stilde hiragana[23] yazılan yazı açıkça kâğıtta ortaya çıktı. Okumaya çalıştı.

Tıpkı dilediğin gibi.

“Profesör tebessüm ederek güldü. Hayır, tebessüm değildi. Asil profesör kaba bir kahkaha attı. Aniden boynunu uzatıp etraftaki sarhoşlara bakındı ancak sarhoşlar arasında onunla özel olarak ilgilenen biri yoktu. Yine de profesör aldırış etmeden sarhoş insanlara tek tek, ‘Hahaha. Tıpkı dilediğin gibi. Hehehe. Affedersiniz. Hohoho,’ diyerek son derece karmaşık kahkaha sesleriyle gençlere özgü şekilde gülüp herkesten kibarca özür diledi. Artık kendine olan güvenini tamamen geri kazandığından birahaneden yavaşça ayrıldı.

“Dışarıdaki insan selinin akışı korkunçtu. Herkes itişip kakıştığından ter içindeydi ama yine de aldırış etmeden yürümeye devam ediyorlardı. Yürüseler bile ulaşacak hiçbir hedefleri yoktu. Günlük hayat çok perişan olduğu için herkesin bir tür gizli beklentisi vardır, bu yüzden akşamleyin Şincuku’da dolaşırlar. Ancak Şincuku şehrinde ne kadar ileri geri yürürseniz yürüyün, İyi bir şey olmaz. Bu uzun zamandır değişmeyen bir kaidedir fakat mutluluk, zayıf da olsa umut edebilmektir. Bugünün dünyasında eğer böyle düşünmüyorsanız, yaşayamazsınız. Profesör birahanenin dönen kapısından dışarı fırladı, sendeledi ve şehirde yalnız dolaşan yaban kazları grubuna dahil oldu. Anında itilip kakıldı, ezildi, yüzüyormuş gibi görünerek gezen yaban kazlarıyla birlikte sürüklenip gitti. Ancak bu gece yaşlı profesör muhtemelen Şincuku’daki bu muazzam kalabalık arasında kendisine en çok güvenen kişiydi ve mutluluğu elde etme olasılığı en yüksek olandı. Zaman zaman fal aklına geldikçe pişmiş kelle gibi sırıtarak gülüyor, tekrar kendi kendine başını sallayarak gizlice onaylıyor, ciddiyetle kaşlarını kaldırıp ciddi olmaya çalışıyor, bazen de gerçekten serseri bir genç gibi beceriksizce ıslık çalma girişimlerinde bulunarak yürüyordu. O sırada küt diye bir öğrenciyle çarpıştı ancak bu doğal bir durumdu. Bu kadar kalabalık bir yerde birine çarpmak beklenmedik değildi. Söylenecek bir şey yoktu. Öğrenci, önceden olduğu gibi yoluna devam etti. Bir süre sonra tekrar güzel bir genç hanımla küt diye çarpıştı ancak bu da doğaldı. Böyle bir kalabalıkta çarpışmak çok olağandı. Söylenecek hiçbir şey yoktu. Genç hanım, kendi yoluna devam etti. Mutluluğu hâlâ korunuyordu. Değişim arkadan geldi. Biri hafif bir dokunuşla profesörün arkasından onu dürttü. Bu seferki kazara değildi.”

En büyük kız kardeş mahzun gözlerle bu kadarını söyledi. Sonra aceleyle gözlüğünü çıkardı ve bir mendille gözlüğünün camlarını özenle silmeye başladı. Bu, en büyük kızın biraz utangaç hissettiğinde aniden ortaya çıkan alışkanlığıydı.

İkinci oğul devam etti.

“Korkarım ki betimleyici tasvirler yapmakta pek başarılı değilim. Hayır, aslında yapamıyor değilim de bugün biraz uğraştırıcı geliyor. Hadi kısa ve öz tutalım.” Gerçekten kendini beğenmişti.

“Profesör arkasını döndüğünde, kırklı yaşlarında tombul bir hanım duruyordu. Son derece tuhaf yüzlü küçük bir köpeği de kollarında tutuyordu. İkisi arasında şöyle bir konuşma geçti.

‘Mutlu musun?’

‘Aah, mutluyum. Gittiğinden beri her şey yolunda, her şey sonunda tıpkı dilediğim gibi!

‘Aşağılık herif, genç birini buldun değil mi?’

‘Bunda yanlış bir şey mi var?’

‘Evet, yanlış bir şey var. Köpek hobimden vazgeçtiğim sürece her zaman tekrar sana geri dönebileceğimi söyleyip açık açık söz vermedin mi?’

‘Vazgeçecek değilsin ya, değil mi? Bu da neyin nesi! Bu seferki köpek çok çirkin değil mi? Sence de çok korkunç gözükmüyor mu? Larva ya da başka bir şey yiyen bir yaratığa benziyor. Aah, iğrenç.’

‘Sırf benim iyiliğim için solgun yüzlüymüş gibi görünmene gerek yok. Değil mi, Pro? Senin hakkında kötü şeyler söylüyor. Havla ona. Hav de.’

‘Yeter, yeter. Her zamanki gibi kavgacı bir kadınsın. Seninle ne zaman konuşsam tüylerim diken diken oluyor. Proymuş? Pro da neyin nesi? Biraz mantıklı bir isim veremez misin? Cehaletine dayanamıyorum.’

‘Güzel ama değil mi? Profesörün prosu. Senden etkilenerek adını verdim. Sevimli değil mi?’

‘Çekilmez birisin.’

‘Vah, vah! Hâlâ çok terliyorsun. Aa, kollarınla silmek sana hiç yakışmadı. Mendilin yok mu? Şimdiki karın ince ruhlu değil anlaşılan ha. Yazın dışarı çıktığında sana üç mendil ve bir yelpaze vermeyi bir kez bile unutmazdım.’

‘Haysiyetli ailemde kusur bulman beni rahatsız ediyor. Çok çirkin.’

‘Affedersin. Hadi, bu mendili al.’

‘Teşekkürler. Ödünç alıyorum.’

‘Tamamen yabancı biri oldun değil mi?’

‘İnsanlar ayrıldığında yabancılaşır. Bu mendil hâlâ eskisi gibi kokuyor. Hayır, köpek gibi kokuyor.’

‘Bahaneler üretmene gerek yok. Sana eski günleri hatırlattı, değil mi? Nasıl ama?’

Aptalca şeyler söyleme. Edepsiz kadın seni.’

‘Ah, hangimiz edepsiziz acaba? Düşündüğüm gibi bu seferki eşine karşı da çocuk gibi şımarıyor musun? Lütfen yapma, daha iyisini bilecek kadar yaşın var artık. Bu çok yakışıksız. Sabahları yattığın yerden kalkmadan karma çoraplarını giydirirsen yakında istenmeyeceksin.’

‘Haysiyetli ailemde kusur bulman beni rahatsız ediyor. Şimdi çok mutluyum. Her şey iyi gidiyor.’

‘Hâlâ eskisi gibi sabah çorbası içiyor musun? Bir yumurta mı koyuyor? Ya da iki tane mi?’

‘İki tane. Bazen de üç tane. Her şey senden sonra daha bol. Her nedense, şimdi düşünüyorum da, dünyada senin kadar dırdır eden çok fazla kadın bulunduğunu sanmıyorum. Neden beni bu kadar çok azarladığını da merak ediyorum? Kendi evimdeyken tıpkı asalak gibi hissediyordum. Açken tok gibi davranmak zorunda kalıyordum. Bu doğru. Aslında son derece önemli bir araştırmanın üzerinde çalışmaya başlamıştım. Sen böyle şeylerden azıcık bile anlamıyorsun. Sürekli yeleğimin düğmeleri ya da sigara izmaritlerim gibi şeyler yüzünden sabahtan akşama kadar dırdır etmenden dolayı araştırmam da her şey gibi mahvoldu. Senden ayrıldıktan hemen sonra yeleğimdeki tüm düğmeleri kopardım. Sonra da birbiri ardına sigara izmaritlerimi kahve fincanının içine atmaya başladım. Çok keyifli ve oldukça heyecan vericiydi. Kendi kendime gözümden yaş gelinceye kadar kahkahalarla güldüm. Ne kadar çok düşünürsem, senin elinden o kadar çok acı çektiğimi anlıyorum. Sonra, sonra öfkeleniyorum. Şimdi bile fazlasıyla sinirliyim. Sen insanlara nasıl nazik davranacağını bilmeyen bir kadınsın.’

‘Üzgünüm. Gençtim. Affet beni. Artık… artık ben seni anlıyorum. Köpekler falan sorun değildi, öyle değil mi?’

‘Yine ağlıyorsun. Her zaman bu numarayı kullanıyorsun ancak artık işe yaramaz. Şu anda benim için her şey tam da istediğim kıvamda. Eh, bir yerde bir fincan çay içmek ister misin?’

‘Yapamam. Şimdi açıkça anladım. Sen ve ben yabancıyız. Hayır, biz her zaman birbirimize birer yabancıydık. Kalplerimizin yaşadığı dünya birbirinden binlerce kilometre uzaktaydı. Birlikte olsaydık sadece birbirimizi mutsuz ederdik. Şimdi seninle hoş bir şekilde ayrılmak istiyorum. Ben… şey yakında bir ailem olacak.’

‘Mutlu bir şekilde sonuçlanır umarım.’

‘Elbette. O… o bir… bir fabrika işçisi. Ustabaşı. O olmadan fabrikadaki makineler çalışmıyor. Büyük, dağ gibi, sağlam bir adam.”

‘Benden farklı ha?’

‘Bu doğru, bir âlim değil. Araştırma falan yapmıyor ancak oldukça yetenekli.’

‘Bence mutlu şekilde sonuçlanacak. Güle güle. Mendilini ödünç alacağım.’

‘Güle güle. Ah, kuşağın gevşemiş görünüyor. Senin için bağlayayım. Gerçekten her zaman, her zaman baş belasının tekisin… Karına sevgilerimi ilet.’

‘Tabii. Eğer fırsatım olursa.’”

İkinci oğul aniden sessiz kaldı. Sonra kendiyle alay ederek güldü. Yirmi dört yaşında biri için fikirleri olgundu.

“Ben çoktan sonunu netleştirdim.” İkinci kız kendini beğenmiş bir yüz takınarak hikâyeyi devraldı. “Sonrasında kesinlikle şöyle olacak: Profesör kadından ayrıldıktan sonra aniden sağanak akşam duşu başladı. Havanın sıcak ve nemli olmasına şaşmamalı. Gezintiye çıkan insanlar çil yavruları gibi etrafa dağıldılar. Hayalet gibi nasıl ve nereye kayboldular bilmiyorum ama şimdiye kadar çok kalabalık olan sokaklar kısa sürede sessizleşti. Şincuku’nun kaldırımlarına yalnızca gümüşi yağmur damlaları vuruyordu. Profesör, çiçekçinin saçakları altında omuzlarını kamburlaştırmış, çömelip küçülerek yağmurdan korunuyordu. Zaman zaman az önceki mendili çıkarıp bir göz atıyor, sonra tekrar aceleyle kol cebine geri koyuyordu. Aniden bir çiçek alsam mı diye düşündü. Evde bekleyen eşime hediye olarak götürürsem kesinlikle çok mutlu olurdu herhalde diye geçirdi aklından. Profesör hayatında daha önce hiç çiçek satın almamıştı. Bu gece ruh hâli biraz tuhaftı. Radyo, falcı kız, eski eşi, köpek, mendil - çok fazla şey olmuştu. Büyük bir kararlılıkla çiçekçiye daldı ve sonrasında kafası karışmış, ne diyeceğini şaşırmış ve aşırı terlemiş bir hâlde üç büyük gül satın aldı. Oldukça pahalı olmasına şaşırdı. Çiçekçiden kaçar gibi dışarıya fırladı ve sonrasında bir taksi tutup aceleyle doğruca eve doğru yola çıktı. Banliyö bölgesindeki evini elektrik lambaları ışıl ışıl aydınlatıyordu. Evim evim güzel evim. Her zaman sıcaklık ve konforla dolu, her şeyin muhteşem gittiği yer. On kapıdan girer girmez, ‘Ben geldim!’ diye bağıracak kadar profesörün keyfi yerindeydi. Evin içi ölüm sessizliğine sahipti. Yine de

profesör ayrıntıları önemsemeden elindeki çiçek buketini bırakmadan hızlı adımlarla odaya çıktı ve eşinin yaklaşık on metre karelik çalışma odasından içeri girdi.

‘Ben geldim. Yağmura yakalandım, çok can sıkıcıydı. Nasıl ama? Gül. Her şeyin tam isteğim gibi gideceği söylendi.’

Masanın üzerine konulmuş resimle konuşuyordu. Bu kısa süre önce güzelce ayrıldıkları hanımın bir fotoğrafıydı ama yo, bu şimdi olduğundan on yaş gençken çekilmiş bir fotoğrafıydı. Çok güzel gülümsüyordu.” Narkissos, benim için çok kolaydı der gibi tekrar işaretparmağıyla çenesini destekledi ve kendini beğenmiş bir edayla odadaki herkese şöyle bir baktı.

“Hımmm. Ana hatlarıyla,” dedi en büyük erkek kardeş havalara girerek, “her şeyin bundan ibaret olmasında sorun yok ama…” En büyük erkek kardeş, ağabey olarak saygınlığını korumak zorundaydı. Büyük ağabey, kardeşleri kadar yaratıcı değildi. Hikâye anlatmakta fazlasıyla beceriksizdi. Yeteneği zayıftı. Bu nedenle en büyük ağabeyin kardeşleri tarafından küçümsenmesi beklenmedik değildi. Her zaman sonunda gereksiz birkaç kelime eklerdi. “Bununla birlikte, hepiniz önemli bir noktayı anlatmayı kaçırdınız. Profesörün fiziksel görünüşünü.” Aslında bu, o kadar da önemli değildi. “Hikâyede görünüm önemlidir. Görünüşünü anlatarak kahramana fiziksel bir vücudun izlenimi verilir, ayrıca dinleyiciye kendisine yakın birinin yüzünü hatırlatır. Hikâyeye samimiyet katar ve sadece başkalarını değil kişinin kendisini de ilgilendirdiği düşüncesine kapılmasını sağlar. Benim düşünceme göre yaşlı profesör yaklaşık 1.75 boylarında, kilosu kırk dokuzdan biraz daha az, çok küçük bir adamdı. Görünüşüne gelince, alnı uzun ve geniş, kaşları ince, burnu küçük, ağız büyük ve sıkı, kaşlarının arası kırışık, yanaklarındaki beyaz sakalları gür ve uzun, gümüş çerçeveli okuma gözlükleri takan, neredeyse yusyuvarlak yüze sahip biriydi.” Büyütülecek bir tarafı yoktu, bu ağabeylerinin saygı duyduğu sayın Ibsen’in yüzüydü. En büyük ağabeyin hayal gücü işte bu kadar basitti. Her zamanki gibi eline yüzüne bulaştırmıştı.

Hikâye burada bitmesine bitmişti ancak artık çok daha fazla içleri sıkılmış bir hâldeydiler. Küçük bir heyecandan sonra gelen can sıkıntısı, kasvet ve bitmemişlik hissine kapılmışlardı. Tek kelime ederlerse anında yumruk yumruğa kavga etmeye başlayacakmış gibi görünen tehlikeli bir huzursuzlukla, beş kardeşin de ağızlarını bıçak açmıyordu. Diğerlerinden ayrı oturan anne, kardeşlerin her birinin kendi karakterini ortaya çıkarışını

dinlerken başından sonuna kadar gülümseyerek eğlenmiş ve mest olmuştu. O sırada usulca ayağa kalkıp şociyi[24] açtı ve bir anda yüz ifadesi değişti.

“Aman Tanrım! Evin kapısında redingot giyen garip bir yaşlı adam duruyor.”

Beş kardeş aceleyle ayağa kalktı. Anne tek başına gülmekten kırılıyordu.

1939

---

[15] Tengu (Karasu Tengu),Japon mitolojisinde karga canavar olarak bilinen yarı karga, yarı insansı mitolojik varlıktır. -çn

[16] 1918’den beri var olan güzellik ve cilt bakım markası. -çn

[17] İlki Sanşi Tokai’nin en ünlü eseridir, ikincisi Yano Fumio’nun politik romanıdır. -çn

[18] Aynı ilkeleri, hedefleri ve eğilimleri paylaşan bir grup meslektaş tarafından düzenlenen ve yayımlanan dergi. -çn

[19] Kyōka İzumi, gerçek adı Kyōtarō İzumi, savaş öncesi dönemde aktif olan roman, kısa öykü ve kabuki oyunlarının yazarıydı. -çn

[20] Serge kelimesinin kısaltması. Savaş öncesi ilkbahar ve sonbahar başlarında kimono olarak dağıtılan yünlü bir kumaş olduğu söyleniyor. -çn

[21] Pamuklu kumaştan, beyaz içlik kullanmadan çıplak tene giyilen yazlık kimono. -çn

[22] Genellikle yazın, öğleden sonradan akşamına kadar görülen yoğun şiddetli yağmurlu hava durumu. -çn

[23] Hiragana, Japonca yazmak için kullanılan hece yazısıdır. -çn

[24] Şōci, geleneksel Japon mimarisinde kullanılan, kafes çerçeve üzerindeki yarı saydam tabakalardan oluşan bir kapı, pencere veya oda bölücüdür. -çn

HAZAKURA[25] VE SİHİRLİ ISLIK

“Kiraz çiçekleri dökülüp de kiraz ağaçları yapraklarını böyle ortaya serdiğinde her zaman o günler hatırıma gelir” diyen yaşlı kadın eski bir olayı anlatmaya başladı. “Bundan otuz beş sene evvelsiydi, babam o sıralar hâlâ hayattaydı. Annem yedi yıl önce, ben on üç yaşındayken vefat etmişti ve ailem dediğim, babamdan, benden ve küçük kız kardeşimden ibaretti. Babam, ben on sekiz, kız kardeşim de on altı yaşındayken Şimane eyaletinin deniz kıyısında bulunan yirmi binden fazla nüfusa sahip bir kale kasabasına ortaokul müdürü olarak atandı. Kasabada uygun fiyatlı kiralık bir ev olmadığından, kasabanın dışında, neredeyse dağın yakınlarında, diğerlerinden uzakta kalan, izole bir şekilde inşa edilmiş tapınak lojmanının iki odasını kiralayarak burada altı yıl boyunca, yani Matsue’deki ortaokula tayin oluncaya kadar yaşadık. Evliliğim Matsue’ye geldikten sonra, yirmi dördümün sonbaharındaydı ve zamanına göre, evlenmek için çok geç bir yaştaydım. Küçükken annemi kaybetmiştim, babam da dar görüşlü bir bilgindi, eğer ayrılırsam evi çekip çevirecek hiç kimsenin kalmayacağını biliyordum. O zamana kadar birçok evlilik görüşmesi yaptıysam da ailemi yalnız bırakıp başka bir yere gelin olarak gitmeyi arzu etmiyordum. En azından kız kardeşim sağlıklı olsaydı, ben de biraz rahatlayabilirdim. Bana benzemeyen kız kardeşimin çok güzel, uzun saçları vardı ve çok akıllı, sevimli bir çocuktu ancak vücudu zayıftı ve kale kasabasına taşındıktan sonra ikinci yılının baharında -ben yirmi yaşımdayken- on sekiz yaşında öldü. Bu hikâye, o zamanlara ait.

“Kız kardeşimin sağlığı çok uzun zamandan beri kötüydü. Böbrek tüberkülozu denen kötü bir hastalığı vardı ve hastalığını fark ettiğimiz zaman çoktan iki böbreğini de hastalık yiyip bitirmişti. Doktor, babama açık açık kardeşimin yüz günden daha az ömrü kaldığını söyledi. Anlaşılan o ki elinden bir şey gelmiyordu. İki ay geçip de yavaş yavaş yüzüncü gün yaklaştığında bile, biz sadece sessizce kardeşimi izlemek durumundaydık. Kız kardeşim her şeyden habersizdi, nispeten enerjikti. Bütün gün yatakta

yatmasına rağmen neşeyle şarkı söylüyor, şaka yapıyor, şımarık bir çocuk gibi bana nazlanıyordu. Otuz-kırk gün geçince öleceğini ve bunun kesin olduğunu düşündüğümde üzüntüden boğazım düğümleniyor, bedenim iğnelerle deliniyormuş gibi acı çekiyor, delirecekmiş gibi oluveriyordum. Mart, nisan, mayıs böyle geçti. Mayıs ortasındaki o günü asla unutamayacağım.

"Tarlalar ve dağlar taze yeşil yapraklarla kaplıydı ve insanın soyunmak isteyeceği kadar sıcaktı. Taze yeşil yapraklar göz kamaştırıcıydı ve parlaklığı gözlerimi acıtıyordu. Tek başıma düşünceden düşünceye atlarken bir elimi nazikçe kuşağımın arasına koyup başımı önüme eğerek tarla yolunda yürüyordum. Yürürken uzun uzun düşündükçe, tüm acı verici şeylerden dolayı nefes alamaz hâle gelmiştim. Üzüntüden acı içinde kıvranıyordum. O sırada eriyen karla ortaya çıkan çıplak zeminin altından, sanki ebediyetten yankılanıyormuş gibi derinlerden, boğuk ancak muazzam güçlü, tıpkı cehennemin dibinde koskocaman bir davul çalıyormuş gibi tüyler ürpertici sesler hiç durmadan yankılanmaya başladı. Bu korkunç sesin ne olduğunu bilmiyordum ve sonunda gerçekten aklımı kaybetmiş olabileceğimi düşündüm. Bedenim sertleşip taşlaştı. Daha fazla ayakta duramayarak çayıra çöktüm ve yüksek sesle haykırdım: Aaah!'

"Daha sonra öğrendim ki bu ürkütücü ve gizemli sesler, Japon Denizi Muharebesi sırasında savaş teknelerinden atılan topların sesiymiş. Amiral Togo'nun komutasında, Rusya'nın B altık Filosunu tek hamlede yok etmek için şiddetli bir savaşın ortasındaymışız. Tam o sıralardaydı işte. Bu seneki Donanma Günü'ne de fazla kalmadı. Neyse, sahildeki kale kasabasında topların ürkütücü sesini duyduklarında kasaba halkının da akılları başlarından gitmiş olmalıydı. Ben ne olduğunu bilmediğimden ve sadece kız kardeşimin üzüntüsüyle dolduğumdan yarı deli bir ruh hâli içindeydim. Bu yüzden sesleri uğursuz cehennem davullarına benzettim ve uzun süre çayırda yüzümü bile kaldırmadan ağlamaya devam ettim. Güneş batmak üzereyken zar zor ayağa kalktım ve ölü gibi dalgın dalgın tapınağa geri döndüm.

"Kız kardeşim 'Abla,' diye seslendi. O zamanlar bir deri bir kemik kalmıştı. İyice güçten düştüğünden kendisi de artık az çok uzun zamanı olmadığını biliyor gibiydi. Eskisi gibi benden yerine getirilmesi zor isteklerde bulunması ve şımarık bir çocuk gibi nazlanması da gidivermişti. Bu, benim için her zamankinden daha iç acıtıcıydı.

"'Abla, bu mektup ne zaman geldi?'

“Bir anda şoke oldum ve yüzümdeki kanın çekildiğini açıkça hissettim.

“‘Ne zaman geldi?’ Kız kardeşim masum görünüyordu. Kendimi toparlayıp, ‘Biraz önce. Sen uyurken. Gülümseyerek uyuyordun. Onu gizlice yastığının altına bıraktım. Fark etmedin sanırım değil mi?’

“‘Ah, fark etmedim.’ Kız kardeşim alacakaranlığın bastırdığı loş odada saf ve tatlı gülüşüyle, ‘Abla, mektubu okudum. Çok tuhaf. Tanımadığım biri,’ dedi.

“Tanımadığın biri var ha. Mektubu gönderenin M.T adında bir adam olduğunu biliyordum. Bundan emindim. Hayır, onunla daha önce hiç tanışmamıştım ancak beş-altı gün önce kız kardeşimin şifonyerini usulca düzenlerken o sırada çekmecenin birinin derinliklerinde yeşil kurdeleyle sıkıca bağlanmış bir demet mektubun saklandığını keşfetmiştim. Bunu yapmamalıydım ancak kurdeleyi çözüp baktım. Yaklaşık otuz kadar mektubun hepsi bu Bay M.T.’den geliyordu. Gerçi mektupların ön yüzünde Bay M.T.’nin ismi bulunmuyordu. İsmi özenle mektupların içine yazılmıştı. Ayrıca mektupların ön yüzünde de gönderen olarak çeşitli kadınların isimleri görünüyordu ve bu isimlerin hepsi gerçekte var olan, kız kardeşimin arkadaşlarının isimleriydi. Bu yüzden ne ben ne de babam onun böyle bir adamla bu kadar yazıştığını hayal dahi edemezdik.

“Şüphesiz M.T. denen kişi ihtiyatlı biriydi. Kız kardeşimden birçok arkadaşının ismini öğrenip arka arkaya bu çok sayıda ismi kullanarak mektuplar göndermiş olmalıydı. Aklımda bunları kurarken gençlerin cesaretine gizlice hayran kaldım. Eğer sert biri olan babam bunları öğrenseydi ne olurdu diye düşünürken tir tir titreyecek kadar dehşete düştüm ancak mektupların her birini gönderiliş tarihine göre okudukça benim için biraz komik ve keyif verici bir hâle geldiler. Ara sıra çok çocukça oluşuna tek başıma kıs kıs gülüverdim, sonuna geldiğimdeyse önümde geniş ve büyük bir dünya açılıyor gibiydi.

“Ben de o zamanlar henüz yirmi yaşlarındaydım ve genç bir kadın olarak söyleyemediğim çok farklı acılarım vardı. Otuz kadar mektubu tıpkı deliçayın süratle akması gibi bir duyguyla çarçabuk okudum ve geçen yılın sonbaharında yazılan son mektubu okumaya başladığımda istemsizce ayağa fırladım. Yıldırım çarptığı zaman hissettiğin, bu tür bir duygu olabilirdi ancak. O kadar şaşırmıştım ki şok içindeydim. Kız kardeşimin aşkı sadece kalpten ibaret değildi. Daha da çirkinleşiyordu. Mektubu yaktım. Tek parçasını bile bırakmadan hepsini imha ettim. Görünen o ki M.T, kale kasabasında yaşayan fakir bir şairdi ve kız kardeşimin hastalığını

öğrendiğinde korkakça onu terk etmişti. Mektubunda vicdansızca artık birbirimizi unutalım gibi şeyler yazmıştı. Görünüşe göre o zamandan beri de tek bir mektup bile göndermemişti. Eğer hayatım boyunca sessiz kalır, kimseye bunları anlatmazsam kız kardeşim saf bir kız olarak ölebilirdi. Hiç kimse bilmeyecekti ve ben bu ıstırabı kalbimde taşıyacaktım. Ancak bu gerçeği öğrendikten sonra, kız kardeşim gözümde daha da acınası görünüyordu. Çeşitli çirkin fanteziler aklıma geldikçe kalbim zonkluyordu. Bu son derece iğrenç, yürek parçalayıcı düşünceler ve böyle bir ıstırap yalnızca benim gibi evlenme yaşındaki bir kadının anlayabileceği bir cehennemdi. Sanki kendim de böyle acı verici bir deneyim yaşamışım gibi tek başıma acı çekiyordum. O zamanlar ben de gerçekten biraz tuhaftım.

"'Abla sen de bir okuyup bak. Neden bahsettiği hakkında en ufak bir fikrim yok.'

"Kız kardeşimin sahtekârlığından tüm kalbimle nefret ettim.

"'Okumamı istediğinden emin misin?' Alçak sesle sorup kız kardeşimden mektubu aldığımda parmak uçlarım utançtan titriyordu. Açıp okumama gerek yoktu, mektupta yazanları biliyordum ancak hiçbir şey bilmiyormuş gibi davranıp mektubu okumak zorundaydım. Mektuba neredeyse hiç bakmadan yüksek sesle okudum. Mektupta şöyle yazıyordu:

"*Bugün sizden özür dilemek istiyorum. Bugüne kadar kendimi tutup size yazmamamın nedeni tamamen yeterli özgüvene sahip olmayışımdan kaynaklanıyor. Fakir ve yetersizim. Size yardım etmek için yapabileceğim hiçbir şey yok. Yalnızca kelimeler ve bu kelimelerde en ufak bir yalan yok ancak sadece kelimelerle size olan aşkımı kanıtlamaktan başka hiçbir şey yapamayacağım için kendi güçsüzlüğümden nefret ettim. Sizi bir gün bile; hayır, rüyalarımda bile unutmadım. Ama ben size hiçbir şey veremem. Acılara gark olsam da sizden ayrılmaya karar verdim. Kederiniz ne kadar büyük ve sevgim ne kadar derinse, size yaklaşmam da bir o kadar zorlaştı. Beni anlıyorsunuz, değil mi? Asla sizi aldatmaya çalışmıyorum. Doğru şeyi yaptığıma inandım. Ama bu benim yanılgımdı. Şüphesiz çok büyük bir hata yaptım. Sizden özür diliyorum. Sizin için mükemmel insan olmayı istemem sadece benim açgözlülüğümdü. Biz, yalnız ve çaresiz oluşumuzdan dolayı başka bir şey yapamayız, bu yüzden şimdi, en azından kelimelerle de olsa samimiyetimi göstermenin ve tevazuunun güzel bir yaşam biçimi olduğuna inanıyorum. Her zaman elimizden geldiği ölçüde başarıya ulaşmak için çabalamamız gerektiğini düşünüyorum. Ne kadar küçük olursa olsun önemli değil. Hediye tek bir karahindiba çiçeği olsa bile hiç utanmadan*

uzatmanın en cesur ve erkekçe tavır olduğuna inanıyorum. Artık kaçmayacağım. Sizi seviyorum. Her gün şiirler yazıp göndereceğim. Sonra her gün, bahçe duvarınızın dibinde ıslık çalacağım. Yarın gece saat altıyı vurduğunda ıslığımla Savaş Gemisi Marşı'nı çalacağım. Islık çalmada yetenekliyim. Şimdilik kendi gücümle zorlanmadan yapabileceğim tek şey bu. Gülmeyin. Hayır, gülün lütfen. Lütfen iyi olun. Tanrı kesinlikle bir yerlerden bizi izliyor. Ben buna inanıyorum. Siz ve ben, ikimiz de Tanrının en sevgili çocuklarıyız. Eminim güzel bir evliliğimiz olacak.

Uzun zamandır bekledim
Bu yıl çiçek açan
Şeftali çiçeklerini
Beyaz diye işitsem de
Çiçekleri kıpkırmızıydı.

Çalışıyorum. Her şey yolunda gidiyor. Öyleyse yarın görüşürüz.

M.T

"'Abla, biliyorum.' Kız kardeşim net bir sesle şöyle mırıldandı, 'Teşekkürler abla, bunu sen yazdın değil mi?'

"O kadar utanmıştım ki mektubu parçalara ayırıp üzüntüden saçlarımı yolmak istedim. İçi içini yemek herhalde böyle bir duygu olsa gerekti. Ben yazmıştım. Kız kardeşimin acı çekmesine kayıtsız kalamazdım. Bundan sonra her gün M.T.'nin el yazısını taklit ederek kız kardeşimin öldüğü güne kadar mektuplar yazmayı, beceriksizce tankalar bestelemek için uğraşmayı ve sonrasında akşam saat altıda gizlice çitin dışına çıkıp ıslık çalmayı düşünüyordum.

"Utanç vericiydi. Beceriksiz bir şiir yazacak kadar ileri gittiğim için utanç duyuyordum. Çaresizliğe kapıldığımdan hemen cevap veremedim.

"'Abla, bunun için endişelenmene gerek yok.' Kız kardeşim garip bir şekilde sakindi ve yücelik dolu bir güzellikle gülümsedi. 'Abla, yeşil kurdeleyle bağlanmış mektupları gördün, değil mi? Onlar uydurma. Çok yalnızdım bu yüzden geçen yılın sonbaharından beri kendi kendime böyle mektuplar yazıp adresime postalıyordum. Abla, beni aptal yerine koyma lütfen. Gençlik denen şey çok önemli. Hastalandıktan sonra bunu daha iyi

anlamaya başladım. Kendi kendine mektup yazmak utanmazca, zavallıca, aptalca. Keşke gerçekten bir erkekle cesurca buluşsaydım. Bedenimi sıkıca kucaklamasını isterdim. Şimdiye kadar bırak bir sevgiliyi, başka bir erkekle bile konuşmayı hiç denemedim. Abla, sen bile böylesin, değil mi? Biz yanılmışız. Aşırı iyi huyluyuz. Ahh, ölmek istemiyorum. Ellerim, parmaklarım, saçlarım acınası görünüyor. Ölmek istemiyorum. İstemiyorum.'

"Üzgündüm, korkuyordum, mutluydum, utanmıştım, yoğun duygular içindeydim. Ne hissettiğimi anlayamaz olmuştum. Yanaklarımı kız kardeşimin sıska yanaklarına sıkıca bastırdım. Gözlerim yaşlarla dolmuştu. Kız kardeşime nazikçe sarıldım. İşte o zaman duydum. Alçak ve zayıftı, ama kesinlikle Savaş Gemisi Marşı'nın ıslığıydı. Kız kardeşim de kulak kesildi. Evet, evet. Saate baktığımda saat altıydı. Biz tarif edilemez bir korkuyla birbirimize sıkı sıkı sarılırken, kıpırdamadan bahçedeki kiraz çiçeklerinin derinliklerinden duyulan gizemli marşı büyük bir dikkatle dinledik.

"Tanrı vardı. Kesinlikle vardı. O zaman buna inanıyordum. Kız kardeşim üç gün sonra vefat etti. Doktor durumu tuhaf buldu. Çünkü çok sessiz ve çabucak son nefesini vermişti. Aksine ben şaşırmamıştım. Her şeyin Tanrı'nın takdiri olduğuna inandım.

"Şimdiyse, yaşlandıkça çeşitli dünyevi arzuların ortaya çıkmasından utanıyorum. Belki inancım biraz zayıflamıştır. Bir ihtimal, o ıslık babamın işi mi acaba diye düşünerek bundan şüphe duyduğum oldu. Okuldaki işinden eve döndükten sonra, yan odadan hikâyemize kulak misafiri olup acınası hissetmiş ve sert bir baba olarak hayatında ilk ve son kez bir çılgınlık yapmıştı belki, diye düşünüyorum ama asla böyle bir şey yapmış olamaz, değil mi? Eğer babam hayatta olsaydı bunu ona sorabilirdim ama şimdi babamın ölümünün üzerinden neredeyse on beş yıl geçti. Hayır, Tanrı'nın lütfuydu.

"Buna inanıp rahatlamak istiyorum ancak görünüşe göre yaşlandıkça, yanlış olduğunu bilsem de dünyevi arzularımın ortaya çıkışı inancımı zayıflatıyor."

1939

[25] Kiraz çiçekleri dökülmüş, genç yaprakları ortaya çıkmış kiraz ağacı. -çn

ONURLU YOKSULLUK HİKAYESİ

Aşağıda yazılan hikâye Bir Yazıhaneden Tuhaf Öyküler[26] *kitabından alınan bir parçadır. Orijinal metin 1.834 karakterdir ve bu metni yaygın olarak kullanılan 400 karakterlik el yazması kâğıda kopyalamış olsam bile, aslında yaklaşık dört buçuk sayfalık çok kısa bir parçaydı, oysa kitabı okurken çeşit çeşit acayip fikirlere kapıldım, kısa öykü kitabının otuza yakın öyküsünü okumayı bitirdiğim zaman da benzer bir bütünlük duygusu hissettiğimi hatırlıyorum. Bu dört buçuk sayfalık hikâye hakkında her türlü fantezimi olduğu gibi yazmak istiyorum. Böyle bir davranışın, gerçekte yaratıcı çalışmanın doğru yolu olup olmadığı tartışmalı olabilir ancak* Bir Yazıhaneden Tuhaf Öyküler*'deki öykülerin yazım tarzının klasik edebiyattan çok memleketinin sözlü edebiyatına benzediğini düşünüyorum. Bu yüzden 20. yüzyılın bir Japon yazarı olarak, bu eski öyküye dayanan sıradışı fantezilerimi düzenleyip sonrasında kendi izlenimlerim olarak sunmanın da, yazdıklarımı okuyucuya tavsiye etmenin de derin bir günah olmayacağını düşünüyorum. Benim yeni reformum, romantizmin kazısından başka bir şey değil sanırım*.

Bir zamanlar Edo'daki Mukocima civarında, Mayama Sainosuke adında önemsiz bir isme sahip bir adam yaşardı. Korkunç derecede yoksul biriydi. Otuz iki yaşında ve hâlâ bekârdı. Krizantemleri severdi. Bir yerlerde iyi bir krizantem fidanı olduğunu duyduğunda, ne kadar zorluğa katlanırsa katlansın bin bir güçlükle bulup buluşturur kesinlikle satın alırdı. Bin kilometre uzakta bile olsa tereddüt etmezdi, diye yazıldığından ne kadar önemli olduğu anlayabilirsiniz. Sonbaharın başlarında, Izudaki Numazu kasabası civarında güzel fideler olduğunu duyunca seyahat kıyafetlerini hazırladı ve yüz ifadesi değişmeye başladı. Hakone Dağları'nı geçip Numazu'ya vardıktan sonra dört bir yanı aradı ve sonunda bir-iki tane güzel fidan bulabildi. Onları değerli bir hazine gibi yağlı kâğıda sarıp manalı manalı gülerek dönüş yolunu tuttu. Yeniden Hakone Dağı'nı aşıp Odavara kasabası gözlerinin önüne serildiğinde, arkasından tak tuk, tak tuk diye at toynaklarının sesi gelmeye başladı. Sabit bir hızdaki at toynaklarının sesi

uzun bir süre kendisiyle aynı mesafeyi korudu. Ne çok yakınına yaklaşıyordu ne de çok uzaklaşıyordu; değişmeden tak tuk, tak tuk diye onu takip ediyordu. Sainosuke, iyi bir krizantem tohumu elde ettiği için çok mutluydu, bu yüzden atın ayak seslerini umursamıyordu. Odavara'yı geçip bir buçuk, iki kilometre yol gitmesine rağmen her zamanki gibi, aynı mesafeden tak tuk, tak tuk diye atın toynak sesleri onu takip etmeye devam etti. Sainosuke de ilk kez bunun biraz tuhaf olduğunu fark ederek arkasına döndüğünde güzel bir delikanlının garip, sıska bir ata binmiş kendisinden yaklaşık on sekiz metre uzağından geldiğini gördü. Delikanlı Sainosuke'nin yüzünü görünce sakince gülümsedi. Görmezlikten gelmenin ayıp olacağını düşünen Sainosuke, bir an için durup gülümseyerek karşılık verdi. Delikanlı yaklaşıp atından indi.

"Hava çok güzel değil mi?" dedi.

"Hava güzel," diyerek Sainosuke de onayladı.

Delikanlı atı çekerek yavaş yavaş yürümeye başladı. Sainosuke de çocuğun yanında yürüyordu. Yakından bakınca bir samuray ailesinde büyümüş gibi görünmüyordu ancak çocuğun tavrı bir şekilde zarifti ve kıyafetleri derli topluydu. Tavırları ise uysaldı.

"Edo'ya mı gidiyorsun?" diye aşırı samimi bir tonda sorduğunda Sainosuke de kendini kaptırıp ihtiyatı elden bıraktı.

"Evet, Edo'ya geri dönüyorum."

"Edolusun demek. Nereden dönüyorsun böyle?" Yolculuk muhabbetleri her zaman aynıdır. Birçok soru cevaptan sonra, sonunda Sainosuke bu seferki seyahatinin tüm amacını anlattı. Delikanlının aniden gözleri parladı, "Öyle mi? Krizantemleri sevmen ümit verici. Krizantemler hakkında benim de biraz bilgim var. Krizantemde fidelerin iyi veya kötü olmasından daha çok bakım yöntemi önemlidir," diyerek kısa bir süre kendi yetiştirme yönteminden bahsetti.

Krizantem delisi Sainosuke anında kendini kaptırıp, "Hadi ya? Ben her zaman Pidelerin iyi olmak zorunda olduğunu düşünüyorum. Mesela…" diye uzun zamandır içinde tuttuğu engin krizantem bilgisini göstermeye başladı. Delikanlı söylediklerinin hiçbirine itiraz etmedi ancak ara sıra eklediği basit soru mırıltılarının altında olağanüstü derin deneyimini hissettirdi. Bu sebepten Sainosuke umutsuzca ne kadar çok konuştaysa, kendine olan güvenini de bir o kadar kaybetti. Sonunda da sesi ağlamaklı olduğunda, "Artık hiçbir şey söylemiyorum. Teori gibi şeyler çok saçma.

Gerçekten kendi büyüttüğüm krizantemleri göstermekten başka seçenek bırakmadın bana," diye konuştu.

Delikanlı alçakgönüllülükle başını sallayarak, "Bunda haklısın," dedi. Sainosuke tahammül edemez hâle gelmişti. Şu veya bu şekilde delikanlıya bahçesindeki krizantemleri gösterip vay dedirtmek istediğinden sabırsızlık içinde kıvranıyordu.

"Peki öyleyse, şuna ne dersin?" Sainosuke artık ihtiyatlı hareket etme yargısını kaybetmişti.

"Buradan doğruca Edo'daki evime kadar benimle birlikte gelmez misin? Krizantemlerimi görmeni istiyorum. Sadece bir bakman yeterli. Mutlaka kabul etmeni rica ediyorum."

Delikanlı gülerek, "Bizler o kadar kaygısız bir konumda değiliz. Bir an önce Edo'ya gidip çalışacak bir yer aramalıyım."

"Bunun büyütülecek bir tarafı yok." Sainosuke bir kere kaplanın üzerine binmişti ya, yarı yolda inemezdi.[27] "ilk önce evime gelip iyice dinlen, ondan sonra iş aramak için çok geç sayılmaz. Her durumda, evimdeki krizantemleri bir kez görmelisin."

"Bu büyük bir mesele hâline geldi." Delikanlı artık gülmeden ciddi bir yüz takınarak düşünüp taşındı. Bir süre sessizce yürüdükten sonra aniden başını kaldırıp, "Aslında biz Numazuluyuz ve benim adım da Tômoto Saburo. Anne babamızı erkenden kaybettik, kız kardeşimle birlikte tek başımıza yaşıyoruz. Son zamanlarda, kız kardeşim birden Numazu'dan hoşlanmadığını ve ne pahasına olursa olsun Edo'ya gitmek istediğini söyledi. Bu yüzden kişisel eşyalarımızın hepsini elden çıkardıktan sonra derhal Edo'ya doğru yola çıktık. Edo'ya vardığımda gidecek herhangi bir yerim yok. Bunu düşündüğümde yolculuk cesaretimi kırıyor. Tasasızca krizantemler hakkında tartışacak durumda değilim. Ben de krizantemlerden hoşlandığım için istemeden gereksiz yere gevezelik etmeye başladım. Artık burada bırakalım. Ne olur siz de unutun lütfen. Burada ayrılalım. Düşününce, şu anda krizantemler hakkında konuşacak vaktim yok," diye yalnız bir ses tonuyla konuştu. Başıyla selam verip yanındaki ata bindi ancak Sainosuke, delikanlının kolunu sıkıca yakaladı.

"Bekle lütfen. Bu durumda evime gelmeniz daha vahimleşiyor. Endişelenmenize gerek yok. Ben de çok fakirim ancak sizinle ilgilenebilirim. Bu yüzden endişelenme ve lütfen her şeyi bana bırak. Kız kardeşinin de seninle olduğunu söyledin ama nerede o?"

Etrafa bakarken, daha önce farkına varmadığı çelimsiz bir atın arkasında, kırmızı seyahat kıyafetli genç bir kızın olduğunu gördü. Sainosuke'nin yüzü kızardı.

Sainosuke'nin coşkulu teklifini reddedemeyen kız ve erkek kardeş, sonunda Sainosuke'nin Mukocima'daki mütevazı evinde bir süre misafir olmayı kabul etti. Geldiklerinde gördükleri ev Sainosuke'nin bahsettiğinden çok daha fakir ve harabeydi. Bu yüzden kardeşler karşılıklı birbirlerine bakıp iç geçirdiler. Sainosuke tamamen soğukkanlılıkla seyahat kıyafetlerini bile çıkarmadan kardeşleri ilk olarak kendi krizantem bahçesine götürdü. Krizantemlerin çeşitliliğiyle övündükten sonra bahçesindeki barakayı kardeşlere bir süreliğine yaşamaları için tahsis etti. Sainosuke'nin yaşadığı ana ev kirli ve o kadar dağınıktı ki adım atacak yer bile yoktu. Ev çöktü çökecekti. Evin aksine bu barakada yaşamak çok daha iyiydi.

"Abla, bunu yapmayalım. Delinin tekinin evinde misafir oluverdik." Küçük erkek kardeş Tômoto, barakada seyahat kıyafetlerini çıkarırken kız kardeşine sessizce fısıldadı.

"Evet." Kız kardeşi gülümseyerek, "Ama gamsız desek daha doğru olur. Bahçe büyük görünüyor. Sen de bundan sonra en iyi krizantemleri dikerek minnettarlığını gösterebilirsin."

"Nasıl yani! Abla böyle bir yerde uzun süre kalmayı mı planlıyorsun?"

"Doğru. Burayı beğendim," dedi yüzü kızararak. Kız kardeşi neredeyse yirmi yaşındaydı ve teni eriyecekmiş gibi duran beyazlıktaydı, görünümü de inceydi.

Ertesi sabah, Sainosuke ve küçük kardeş Tômoto çoktan tartışmaya başlamıştı. Kardeşlerin dönüşümlü olarak bindikleri ve bu zamana kadar onlara eşlik eden yaşlı cılız at gitmişti. Bu sabah Sainosuke uyanır uyanmaz krizantemlerin durumunu görmek için dışarı çıktığında dün gece krizantem tarlasının köşesinde bağlı olması gereken at yoktu. Dahası görünüşe göre tarlada dört dönmüş olacak ki krizantemler de yağmalanıp yenmiş, ayaklar altında çiğnenerek mahvolmuştu. Sainosuke dehşete düşüp barakanın kapısını çaldı. Küçük erkek kardeş hemen dışarı çıktı.

"Yardımcı olabilir miyim? Benden ne yapmamı istersiniz?"

"Kendin gör. Sizin cılız atınız tarlamı mahvetti. Ölmek istememe yetecek kadar."

"Anlıyorum." Delikanlı sakindi. "Peki ata ne oldu?"

“At falan umurumda değil. Kaçmıştır herhalde.”

“Bu üzücü.”

“Neden bahsediyorsun? Cılız bir at kimin umurunda!”

“Cılız at demen çok zalimce. Çok akıllı bir attır. Bir an önce aramaya gidelim. Krizantem tarlası o kadar da önemli değil.”

“Ne dedin?” Sainosuke’nin yüzü soldu ve bağırmaya başladı. “Sen benim krizantem tarlamı küçümsüyor musun?”

Kız kardeş barakadan soluk bir gülümsemeyle çıkıp geldi.

“Saburo, beyefendiden özür dile hemen. O kadar cılız bir at için üzülmeye değmez. Gitmesine ben izin verdim. Bunun yerine, bu harap olmuş krizantem tarlası ile sen ilgilen. Teşekkür etmek için iyi bir fırsat değil mi?”

“Ah!” Saburo derin bir nefes aldı ve fısıltıyla mırıldandı. “Bunlar senin planındı, değil mi?”

Küçük erkek kardeş gönülsüzce krizantem tarlasıyla ilgilenmeye başladı. Yaprakları yenip yırtılmış, sökülmüş ve ölmek üzere olan krizantemler bile Saburo’nun elleriyle yeniden dikildiğinde canlılığını hızla geri kazandı. Sapları bol suyla doluydu, çiçek tomurcukları ağır ve yumuşaktı, hatta solmuş yaprakların damarları bile yavaş yavaş şişerek güçlenmişti. Sainosuke gizlice hayran kaldı ancak kendisi de bir krizantem yetiştirme üstadıydı ve bu onun övünç kaynağıydı. Pamuklu geniş kollu kimonosunun yakasını düzeltip mümkün olduğunca soğukkanlılıkla, “Peki, istediğiniz gibi yapın öyleyse,” diye açıkça söyleyerek evine geri döndü. Şiltesinin altına girip uykuya daldı ancak kısa süre sonra kalkıp panjurdaki çatlaktan gizlice tarlayı gözetlemeye başladı. Krizantemler sanki bir emirle hayata geri dönmüştü.

O gece Tômoto Saburo gülümseyerek Sainosuke’nin evine geldi.

“Merhaba, bu sabah olanlar için çok özür dilerim. Bu arada, nasılsınız? Az önce kız kardeşimle de konuştuk. Size saygısızlık etmek istemem ama görünüşe göre burada pek de rahat bir hayat yaşamadığınızı varsayıyorum. Tarlanın yarısını bana ödünç verirseniz mükemmel krizantemler yetiştirerek size veririm. Sonrasında Asakusa’ya götürüp satarsınız. Güzel olmaz mıydı? Çok güzel krizantemler yetiştirerek size vermek istiyorum.”

Sainosuke bu sabah krizantem yetiştiricisi olarak kendine olan saygısı zarar gördüğünden kötü bir ruh hâli içindeydi.

“Reddediyorum. Sen ne sinsi bir adammışsın.” Bu fırsatı değerlendirerek dudak büküp onu küçümsedi. “Seni zarafetten anlayan asil karakterli bir adam sanmıştım ama hayır, bunu senden beklemezdim. Sevgili çiçeklerimi satıp onları yaşam masraflarım için kullanmam söz konusu bile olamaz. Bu krizantemlere hakarettir. Benim asil hobimi parayla değiştirmen heyhat! Çok mide bulandırıcı. Kesinlikle kabul etmiyorum,” dedi samuray gibi bir ses tonuyla.

Saburo da gücenmiş görünerek ses tonunu değiştirdi.

“Tanrı’nın vermiş olduğu yeteneğimi geçimimi sağlamak için kullanmamın, mutlaka doyumsuzca zenginliği arzuladığım anlamına geldiğini sanmıyorum. Beni aşağılaman çok yanlış. Çocukça konuşuyorsun. Kibirlisin, insanlar ölçüsüzce para istememeli ancak körü körüne yoksulluğuyla gurur duyması da çok tatsız.”

“Ben ne zaman yoksulluğumla gurur duymuşum? Atalarımdan kalan bir miktar mirasım var. Bu kendi hayatım için yeterli. Daha fazla zenginlik istemiyorum. Gereksiz yere her işe burnunuzu sokmayı bırakın lütfen.”

Bir kez daha konu tartışmaya dönüşüverdi.

“Son derece bencilce konuşuyorsunuz.”

“Dilersen bencil diyebilirsin. Toy delikanlı desen bile önemli değil. Ben yalnızca krizantemlerim ve insani duygularımla birlikte yaşamaya devam ediyorum.”

“Pekâlâ. Anladım.” Saburo alaycı bir gülümsemeyle başını salladı.

“Bu arada, buna ne dersin? Kulübenin arka tarafında yaklaşık 33 metrekarelik boş bir arazi var acaba bir süreliğine bize ödünç verebilir misiniz?”

“Ben cimrilik yapacak bir adam değilim. Ahırın arkasındaki boş arazi yeterli olmayacaktır değil mi? Krizantem tarlasının yarısına henüz hiçbir şey ekmedim, bu yüzden bu tarlanın yarısını da size ödünç veriyorum. Özgürce kullanın ayrıca sizi önceden uyarayım, krizantemleri yetiştirip satmak gibi artniyetleri olan insanlarla anlaşamam! Bu yüzden bugünden itibaren sizi bir yabancı olarak kabul edeceğim.”

“Teklifinizi kabul ediyorum.” Saburo fazlasıyla şaşkın görünüyordu. “Söylediğiniz nazik sözlerden cesaret alarak tarlanın yarısını da ödünç alıyorum. Ayrıca kulübenin arkasında atılmış bir sürü krizantem fidanı var, onları da almak isterim.”

“Böyle önemsiz şeyleri tek tek söylemek zorunda değilsin.”

Anlaşmazlıkla ayrıldılar. Ertesi gün Sainosuke, zaman kaybetmeden tarlayı ikiye böldü ve sınıra yüksek bir çit çekti, böylece birbirlerini göremeyeceklerdi. İki aile birbiriyle olan ilişkisini kopardı.

Nihayet, sonbahar tüm hızıyla geldiğinde, Sainosuke'nin tarlasındaki krizantemlerin tamamı görülmeye değer şekilde çiçek açmıştı ancak Sainosuke daha çok komşu tarlanın durumunu merak ediyordu. Bir gün gizlice komşusunun tarlasına bir göz attığında çok şaşırdı. Daha önce hiç görmediği büyüklükte çiçekler tarlayı örtmüş ve krizantemler tamamen açmış durumdaydı. Baraka da özenle onarılmış, rahat görünen şık bir ev hâline gelmişti. Sainosuke'nin kalbi huzursuzdu. Krizantemler açıkça Sainosuke'nin yenilgi -siydi. Üstelik şık bir ev bile inşa etmişlerdi. Krizantem satarak çok para kazandıklarına kesinlikle emindi. Bu çok şoke ediciydi. Kontrol altında tutmaya çalışsa da haklı bir öfke ve kıskançlık gibi çeşitli duygular tehlikeli bir şekilde karışarak kalbini sarsmıştı. Olduğu yerde bir saniye bile kalmaya dayanamayıp sonunda çitin üzerinden atlayarak komşusunun bahçesine izinsiz girdi. Çiçeklerin her birine ayrı ayrı ne kadar çok bakarsa, her birinin o kadar mükemmel yetiştirildiğini görüyordu. Taçyaprakları etli etliydi ve güçlü bir şekilde uzamış, elinden gelenin en iyisiyle çiçek açmıştı. Çelenkleri güçlü kokularıyla rüzgârda titriyordu. Yaşama gücünün sonuna kadar çiçek açmışlardı. Dahası, dikkatle bakıldığında bunların hepsi kendisinin barakanın arkasına attığı, heba olan fidelerden açan çiçeklerdi.

İstemsizce, "Ahh!" diye inlediği sırada, "Hoş geldiniz. Ben de sizin gelmenizi bekliyordum," diye arkasından bir ses duydu. Telaşla döndüğünde Tômotoların küçük erkek kardeşi dostça gülümseyerek ayakta duruyordu.

"Kaybettim," dedi Sainosuke çaresizliğe benzer yüksek bir sesle. "Ben mert bir adamım, bu yüzden kaybettiğim zaman açıkça kaybettiğimi söylerim. Lütfen beni öğrenciniz olarak kabul edin. Şimdiye kadarki koşulları görmezden gelin." Rahat bir nefes alarak, "Geçmişi bir tarafa bırakalım ancak ben…"

"Hayır, lütfen bana bundan öte bir şey demeyin. Ben sizin gibi saf bir ruha sahip değilim. Bu yüzden tahmin edebileceğiniz gibi krizantemleri azar azar satıyorum ancak lütfen bizi hor görmeyin. Kız kardeşim de her zaman bu konu hakkında endişe duyuyor. Elimizden gelenin en iyisini yapıyoruz. Bizim, sizin gibi atalarımızdan kalan bir mirasımız yok ve doğrusu eğer krizantem bile satamazsak köpek gibi öleceğiz. Ne olursunuz,

bu duruma göz yumun ve bu fırsatı tekrar bir araya gelmemiz için kullanın.” Bunları söylerken utançla başını öne eğen Saburo’nun hâlini gördüğünde Sainosuke de kederlendi.

“Hayır hayır, söylediklerim için çok pişmanım. Ayrıca siz kardeşlerden hiç nefret etmiyorum. Her şeyden önce bundan sonra krizantem üstadı olarak sizden çeşitli şeyler öğrenmeyi düşünüyorum. Bu yüzden sizinle çalışmak için sabırsızlanıyorum.” Mütevazı bir şekilde bunları söyledikten sonra başını öne eğdi.

Uzlaşmanın ardından aralarındaki çit kaldırıldı ve iki aile arasında karşılıklı ziyaretler başladı ancak ne kadar uğraşsalar da ara sıra tartışmalar yaşanıyordu.

“Krizantem çiçeklerinin nasıl yetiştirileceği konusunda bir sırrın var gibi görünüyor.”

“Öyle bir şey yok. Şimdiye kadar size bildiğim her şeyi öğrettim. Gerisi parmak uçlarımın gizemi. Bu benim için bile kendiliğinden olan bir şey, o yüzden ne söylemem gerektiğini ben bile bilmiyorum. Demek istediğim, yetenek olabilir.”

“Öyleyse sen bir dâhisin ve ben bir aptalım öyle mi? Ne kadar anlatırsam anlatayım boşuna diyorsun yani!”

“Öyle bir şey demek istemiyorum. Belki de benim krizantem yetiştirmem hayat memat meselesi olduğundandır. Muhteşem krizantemler yetiştirip satamazsam yemek yiyemeyeceğimden, krizantem yetiştirmek benim için hayat memat meselesi. Bu sebepten krizantemlerim kocaman açıyor olabilir zannımca. Sizin gibi hobi olarak yapanlar sonuçta sadece meraklarını ya da benliklerini tatmin ederler.”

“Demek öyle? Bana da krizantem satmamı söylüyorsun yani? Bana bu kadar alçakça bir şeyi tavsiye etmen utanç verici değil mi?”

“Hayır, öyle bir şey demedim. Siz neden böylesiniz?”

Ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar birbirleriyle anlaşamıyorlardı. Tômotoların evi giderek daha da zenginleşiyordu. Ertesi yıl, yılbaşı gününde Sainosuke’ye tek kelime danışmadan bir marangoz çağırdılar ve ansızın bir konak inşa etmeye başladılar. Konağın bir ucu, neredeyse Sainosuke’nin sazdan çatısının ucuna değiyordu. Sainosuke, tekrardan komşu evle olan dostluğunu bitirmeyi düşünmeye başladı.

Bir gün Sabura ciddi bir yüzle yanına gelip kendiyle savaşıyormuş gibi bir ses tonuyla,

“Lütfen kız kardeşimle evlen,” dedi.

Sainosuke’nin yanakları kızardı. Onu ilk gördüğü andan itibaren o yumuşak saflığını unutamamıştı ancak her zaman olduğu gibi erkeklik gururu yüzünden garip bir tartışma başlattı.

“Benim nişan için param yok, hem evlenmek için uygun biri değilim. Sizler son zamanlarda zenginleşmiş gibi görünüyorsunuz,” diyerek bir de alaycı yorumlarda bulundu.

“Hayır, hepsi size ait. Kız kardeşim başından beri bunu yapmak niyetindeydi. Nişan hediyesi falan vermenize bile gerek yok. Olduğunuz gibi evimize gelirseniz bu bizim için yeterli. Kız kardeşim sizi delicesine seviyor.”

Sainosuke şaşkınlığını gizleyerek, “Hayır, bunlar umurumda değil. Benim kendi evim var. İç güveysi olmayı kesinlikle reddediyorum. Dürüst olmak gerekirse, kız kardeşinden nefret etmiyorum. Ha, ha, ha, ha!” deyip kahramanca gülerek, “İç güveysi olmak bir erkek için en utanç verici şeydir. Reddedeceğim. Evine git ve kız kardeşine böyle söyle. Onurlu yoksulluktan nefret etmiyorsa buyursun yanıma gelsin,” dedi.

Yine kavga ederek ayrıldılar ancak o gece, gizlice Sainosuke’nin kirli yatak odasına rüzgârda hafifçe çırpınan narin, beyaz bir kelebek girdi.

“Onurlu yoksulluğu umursamıyorum,” diye kıkırdayarak güldü. Kızın adı Kie’ydi.

Bir süre, ikisi de sazdan kulübe de yaşadılar ancak Kie çok geçmeden kulübenin duvarına bir delik açtı. Sonrasında bitişiğindeki Tômoto evinin duvarına da aynısı gibi bir delik açarak her iki evde de serbestçe hareket edebilmeye başladı. Sonrasında kendi evinden, gerekli olan tüm eşyaları Sainosuke’nin evine getirdi. Sainosuke bu durumdan ister istemez rahatsızlık duyuyordu.

“Rahatsız edici. Bu mangal ve bu çiçek vazosu hepsi sizin önceki evinize ait, değil mi? Bir kocanın karısının eşyalarını kullanması gerçekten onursuzca bir durum. Lütfen böyle şeyleri eve getirme,” diyerek Kie’yi sertçe azarlasa bile Kie yalnızca gülümser ve her zaman olduğu gibi ara ara bir şeyler getirmeye devam ederdi. Dürüstlük timsali olan Sainosuke sonunda büyük bir hesap defteri oluşturdu. “*Sol taraftaki eşyaların geçici depozito beyanıdır*” diye yazıp Kie’nin getirmiş olduğu eşyaların tek tek kaydını aldı ancak şimdi çevresindeki eşyaların hepsi Kie’ye aitti. Tek tek

listelemeye kalkarsa kaç tane hesap defteri olursa olsun, yeterli gelmezdi. Sainosuke umutsuzluk içindeydi.

Sainosuke bir gece, “Senin sayende nihayet kuaförün kocasına[28] döndüm. Bir erkeğin karısı sayesinde zengin bir eve sahip olması en büyük utançtır. Benim otuz yıllık onurlu yoksulluğum da sizin yüzünüzden altüst oldu,” diye gönülden serzenişte bulundu. Kie de üzgün görünüyordu.

“Belki de ben yanıldım. Sadece sizin nezaketinize karşılık vermek istediğimden şimdiye kadar elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım ancak sizin onurlu yoksulluğu bu kadar derinden arzuladığınızı bilmiyordum. Öyleyse bu evdeki eşyaları da yeni inşa edilen evimi de hemen satalım. Bu parayı da siz istediğiniz gibi kullanın.”

“Aptalca şeyler söyleme. Benim gibi temiz birinin bu kadar kirli bir parayı kabul edebileceğini mi düşünüyorsun?”

Kie ağlayan bir sesle, “Öyleyse ne yapmalıyım? Saburo bile size olan minnettarlığını ifade etmek istediğinden her gün kendisini krizantem yetiştirmeye adadı. Her konağa büyük bir özveriyle fidanlar göndererek para kazanıyor. Ne yapmamız lazım? Sizinle bizim düşünce tarzımız baştan sona birbirine zıt.”

“Ayrılmaktan başka seçeneğimiz yok.” Sözlerinin yanlış anlaşılmasından dolayı Sainosuke daha da onurlu bir şey söylemek zorunda hissetmişti kendini. Kalbinden geçmese de kalp kırıcı bir açıklama yaptı.

“Saf olan saftır ve çamurlu olan çamurlu hâlde yaşamaya mecburdur. Benim kimseye şu veya bu şekilde emir vermeye hakkım yok. Bu evi terk edeceğim. Yarından tezi yok, bahçenin köşesine bir kulübe inşa edip orada onurlu yoksulluğun keyfini çıkararak yaşayıp gideceğim.”

Aptalca bir şey deyivermişti ancak bir erkek ağzından laf çıktı mı, asla geri adım atmazdı. Ertesi sabah vakit kaybetmeden bahçenin köşesine yaklaşık üç metre karelik, sazdan geçici kulübe inşa edip kendini eve kapattı ve soğuktan titreyerek seiza[29] pozisyonunda oturdu. Gerçi orada ancak iki gece onurlu yoksulluğun tadını çıkarabildi, kulübe o kadar soğuktu ki neredeyse ölüyordu. Üçüncü gecenin sonunda evinin panjurunu hafifçe tıklattı. İnce panjurun diğer tarafında Kie’nin beyaz gülen yüzü belirdi.

Kie, “Dürüstlüğünüze güvenebileceğimden emin değilim,” dedi.

Sainosuke çok utanmıştı. Ondan sonra hiçbir inatçı söz söylemez oldu. Sumida Nehri’nin kıyılarındaki kiraz ağaçları çiçeklenmeye başladığında,

Tômotoların evinin inşaatı da tamamen bitti. Sainosuke'nin eviyle o kadar yakındı ki artık iki ev arasında ayrım yapmak mümkün değildi. Sainosuke artık bu duruma burnunu bile sokmuyordu. Her şeyi Kie ile Saburo'ya bırakmıştı ve yalnızca komşularıyla şogi[30] oynuyordu. Bir gün üç kişilik aile, Sumida Nehri'nin kıyısında açan kiraz çiçeklerini izlemek için dışarı çıktı. Cūbakosunu[31] uygun bir yere yayan Sainosuke, yanında getirdiği sakeyi içmeye başladı ve Saburo'ya da teklif etti. Ablası gözleriyle Saburo'ya içmemesi gerektiğini işaret etti ancak Saburo tereddüt etmeden sake bardağını kabul etti.

"Abla artık sake içebilirim. Evinde yeterince birikmiş paran da var. Ben olmasam bile sizler artık hayatlarınızın geri kalanında sefa içinde yaşayabilirsiniz sanırım. Krizantem yetiştirmekten de yoruldum," diye tuhaf şeyler söyleyerek peş peşe sakeleri içti. Sonunda ölü gibi sarhoş olduğunda boylu boyunca uzandı. Gözlerinin önünde Saburo'nun bedeni eriyip dumana dönüştü ve kendisinden geriye sadece kimonosu ve sandaletleri kaldı. Sainosuke hayretler içindeydi ve kimonoyu eline aldığında, altındaki toprakta taze, genç bir krizantem fidesi filizlenmişti. Tômoto kardeşlerin insan olmadığını ilk defa o zaman öğrendi. Bununla birlikte, Sainosuke artık tamamen kardeşlerin yeteneğine ve sevgisine büyük hayranlık duyar hâle gelmişti; bu yüzden nefret duygusuna kapılmadı. Kederli krizantem ruhu Kie'yi daha da yürekten sevdi. Krizantem fidesini kendi bahçesine taşıyıp dikti ve sonbahar olduğunda krizantem çiçek açtı ancak çiçeği belli belirsiz yanakları kızarmış gibi açık kırmızıydı ve koklandığında burna sake kokusu geliyordu. Kie'nin bedenine gelince orijinal metinde "Başka olağandışılık yoktu" diye yazıyor. Diğer bir deyişle, bedeni, sonsuza kadar normal bir kadın bedeni olarak kaldı.

1941

[26] Kısa öykülerden oluşan bir derleme. Yazarı Pu Songling. 2022’de İthaki tarafından yayımlanacak. -yhn

[27] “Bir kere kaplana binen adam yarı yolda inemez,” bir Japon deyimidir. Bir kere güce ulaşmışken yarı yolda bırakılamaz anlamına gelmektedir. -çn

[28] Edo döneminde kadınların çalışabileceği az sayıdaki mesleklerinden biri kuaförlüktür. “Kuaförün kocası”, karısı kuaför olarak çalışan, kendi başına çalışmayan ve karısının geliriyle desteklenen bir erkeğin görünümünden türetilen bir terimdir. -çn

[29] Seiza,Japon toplumunun geleneksel oturuş biçimidir. Basitçe, kalçaları ayakların iç kısmının üzerine yerleştirerek oturma olarak tanımlanabilir. -çn

[30] Bir tür Japon satrancı. -çn

[31] Cūbako, Japonya’da yiyecek tutmak ve sunmak için kullanılan katmanlı kutulardır. -çn

DENİZKIZI DENİZİ

İmparator Go-Fukakusa[32] Hükümdarlığının Höci Devri'nin ilk yılı olan üçüncü ayın yirmisinde, Tsugaru'daki Oura adlı bir yerde, ilk kez bir denizkızı kıyıya sürüklendi. Denizkızının ince deniz yosunu gibi gür yeşil saçları, yüzünde güzel bir kadının hüznü, kaşlarının arasında da küçük, koyu kırmızı bir horozibiği vardı. Üst gövdesi kristal benzeri bir şeffaflığa ve soluk bir mavi renge sahipti. Cennet bambusunun iki kırmızı meyvesi yan yana dizilmiş gibi duran göğüsleri vardı. Vücudunun alt kısmı tıpkı bir balığa benziyordu, altın taçyapraklarından farksız küçük pulları sıkı sıkıya dizilmişti. Kuyruğuyla yüzgeci ise şeffaf sarıydı ve büyük mabet ağacı yapraklarına benziyordu. Sesi tarla kuşu flütünün şarkısına benzer, berrak ve yankılanan bir sesti. Bunun, dünyada ender rastlanan bir balık türü olduğu söyleniyordu ama yine de görünen o ki kuzey denizinde bunun gibi inanılmaz balıklar nadiren de olsa bulunuyordu.

Bir zamanlar Matsumae topraklarında sulh hâkimi olarak görev yapan, Çûdô Konnai adında yiğit ve mert, dahası doğası gereği dürüst olan orta yaşlı bir samuray yaşıyordu. Bir kış günü, görevi gereği Matsumae'nin deniz kıyılarını devriye gezerken akşama yakın Sakegava denilen körfezin kıyısına ulaştı. Oradan hazırda bulunan bir tekneyle gün içinde bir sonraki limana gitme niyetindeydi. Beş-altı yoldaşla birlikte kuzeyde, kışın ender görülen açık bir gökyüzünün altında, sakin denize yelken açtılar. Kıyıdan yaklaşık sekiz yüz metre kadar uzaklaştıklarında rüzgâr olmamasına rağmen deniz aniden yükselmeye başladı. Tekne bir yaprak gibi savruluyordu.

Yolcuların yüzleri korkudan kireç gibi olmuştu. Biri arzuladığı kadının adını haykırarak, "Elveda! Elveda!" diye şehvet ve ıstıraba gömülmüştü. Bir diğeri sırtında taşıdığı çantasının[33] içinden Kannon Sutra'sını[34] çıkarıp ters tuttuğunun farkına varmadan, saygıyla başının üzerine açık şekilde kaldırmış, çaresizce yüksek sesle okuyordu. Su kabağını kendine doğru çekip içine doldurulmuş sakeyi büyük bir aceleyle kafasına dikip içen ve, "Bunu içmeden geride bırakıp ölürsem, gözüm arkada kalır. Boşalan su

kabağı da yüzme şamandırası olur,” diyerek yaklaşık on beş santimi bile bulmayan bu küçük su kabağını üstünlük taslayan bir bakışla herkese gösterip çalım satan biri de vardı. Bazı nedenleri olacak ki içlerinden biri sürekli parmak uçlarıyla alnına tükürüğünü sürüyordu. Biri aceleyle cüzdanını çıkarıp parasını kontrol etti ve, “Bir ryo[35] eksik!” diye homurdanıp etrafındaki yolculara nahoş gözlerle baktı. Ölümün eşiğinde bile ayağıma dokundun gibi gereksiz tartışmalar başlatanlar da vardı, insanlar türlü türlü yaygaralar koparıyorlardı.

Dalgalar giderek daha fazla yükselmişti. Tekne, şiddetle aşağı yukarı sarsılıyordu. Artık yaygara koparacak güçleri bile kalmamıştı, ilk önce kayıkçı teknenin alt kısmına yüzüstü kapaklandı. Ruhunu kaybetmiş biri gibi bitkin bir hâlde, “Bizi bağışla,” diye inleyince güvertedeki tüm yolcular da metanetlerini kaybederek ağlayıp kendilerinden geçtiler.

Yalnızca Çûdô Konnai tek başına, başından beri küpeşteye sırtını yaslayıp bağdaş kurarak oturuyor, sessizce kollarını kavuşturarak ileriye doğru bakıyordu ancak çok geçmeden gözlerinin önündeki deniz suyu altın rengine döndü. Beş renkli su baloncuklarının sıçrayıp kabardığını gördüğü sırada beyaz köpüklü dalgalar ikiye ayrıldı. Denizkızı önceden efsanelerde duyduğuna benzer görünüşüyle ortaya çıktı. Kafasını salladığında yeşil saçları arkasında savruluyordu. Kristal kollarıyla deniz suyunu bir kulaç, iki kulaçla yararak yılan gibi bir hızla Konnai’ın teknesine yaklaştı ve küçük kırmızı ağzını açıp feryat eder gibi berrak bir flüt sesi çıkardı.

Yolun engellemesine sinirlenen Konnai valizinden küçük bir yay çıkarıp Tanrı ya sessizce dua ederek oku fırlattı ve denizkızını tam omzundan vurdu. Denizkızı sessizce dalgaların arasında battı ve azgın deniz anında yatıştı. Deniz yüzeyi de eskisi gibi sakinleşti. Batan güneş barışçıl şekilde güvertede parlarken, kayıkçı aptalca gibi sırıtarak ayağa kalkıp, “Bu da nesi? Bir rüya mıydı?” dedi.

Konnai, kendi kahramanlıklarını abartarak anlatacak samimiyetsiz samuraylardan değildi. Sessizce gülümserken daha önce olduğu gibi kollarını kavuşturmuş, küpeşteye sırtını yaslayarak oturuyordu. Yolcular da yavaş yavaş kireç gibi olmuş yüzlerini kaldırdı. Bazıları utançlarını saklamak için yüksek sesle kahkaha attı. Biri, “Değerli içkimi lezzet bile alamadan içiverdim. Sonrasında keyif de alamadım,” diyerek yaklaşık on beş santimlik su kabağını ters çevirip salladı ve homurdanıp durdu. Bundan farklı olarak daha demin memleketteki genç metresinin ismini haykırıp acı içinde kıvranan seksen yaşındaki emekli, “Vay be korkunçtu,” diyerek

aheste aheste kıyafetlerini düzeltti. “Bu, göğe yükselen ejderha olmalı,” diyerek uyardı. “Aslınca bu yükselen ejderha, Etçū ve Eçigo Denizi’nde sık sık görülen bir varlık. Bu olay yaz aylarında daha fazla yaşanır. Bir grup kara bulut boş gökyüzünden aşağı doğru alçalmaya devam ettiğinde, deniz suyu sanki emiliyormuş gibi aniden kabarıp yükselir. Kara bulutlar ve deniz suyu bir direk hâline gelir. Dikkat edip bu müthiş sütunlara yakından bakarsanız, beklendiği gibi ejderhanın kuyruğunu görebilirsiniz, diye yazıyordu bir kitapta. Ayrıca başka bir kitapta da, bir adamın Edo’dan teknesiyle açılıp Tōkaidō’nun Okitsu açıklarından geçtiği sırada açık gökyüzünde kümelenen kara bulutların teknesinin üzerinden ilerlediğini anlatılıyor. Kayıkçı çok şaşırarak ejderhanın tekneyi alabora edeceğini söylemiş. Hemen teknedeki erkek kadın istisnasız herkese, saçlarını kesip ateşte yakmalarını emretmiş. Saçların keskin kötü kokusu gökyüzüne yükseldiğinde bu kara bulutlar da göz açıp kapayıncaya kadar dağılıp kaybolmuş ama ben yaşlı bir adamım, eğer genç olsaydım en önce, bir an bile durmaksızın saçımı keserdim ancak ne yazık ki…” diyerek kel olan kafasını ciddi bir yüzle nazikçe okşadı.

“Ha, gerçekten mi?” Kannon Sutra’sını okuyan kişi dalga geçer gibi bir ifadeyle yaşlı adamı görmezden gelerek lafa karıştı. “Her şeye Kannon’nun gücü tarafından karar verilir,” diye fısıltıyla mırıldandı. Hayranlıkla gözlerini kapatarak, “Nameste Büyük Kannon” diye Kannon’u methetmeye başladı. Biri kimonosunun göğüs cebinden eksik bir ryoyu bulduğunda kendinden geçmiş hâlde, “Ah! Buradaymış!” diye haykırdı. Konnai yalnızca gülümsüyordu. Sonunda tekne sallana sallana limana girdi, insanlar hayatlarını kurtaran büyük hayırseverin gözlerinin önünde olduğunu bilmeden, saflıkla birbirlerini kutlayarak karaya çıktılar.

Çûdô Konnai kısa süre sonra Matsumae Kalesi’ne döndü ve amiri Noda Musaşi’ye kıyı teftiş devriyesinin sonuçlarını ayrıntılı olarak rapor etti. Daha sonra rahatlayıp havadan sudan konuşulduğunda ve konu seyahat hikâyelerine geldiğinde denizkızı olayını biraz bile abartmadan olduğu gibi basitçe anlattı. Musaşi, Konnai’ın dürüst bir kişiliğe sahip olduğunu uzun zamandır bildiğinden, denizkızları inanılmaz gelmesine rağmen şüphe etmeden dürüstlüğüne inandı. Dizlerine vurarak, “Günümüzde nadir görülen bir olay. Özellikle bu dingin cesaretinizi bir an önce onurlu derebeyinin önünde de ifade edelim,” diye konuştuğunda Konnai’ın yüzü kızardı.

“Hayır, hayır! Bu çok ciddi bir konu değil,” diyerek üstünü örtmeye çalışsa da Musaşi araya girip otoriter bir şekilde, “Hayır, aksine antik çağlardan beri denenmemiş muhteşem bir başarı bu. Aynı zamanda klandaki gençleri de cesaretlendirecektir,” diyerek son sözü söyledi. Telaşlanan Konnai’ı acele ettirerek birlikte derebeyinin huzuruna çıktılar. Şansa bakın ki önceden klanın üst düzey yöneticilerinin hepsi de orada bir araya toplanmıştı. Büyük bir heyecan içinde cesaretini toplayan Noda Musaşi, herkesin dikkatini çekerek Konnai’ın son derece olağandışı seyahatinin hikâyesini fazlasıyla süsleyerek ayrıntılarıyla anlatırken derebeyi başta olmak üzere tüm üyeler ilgi gösterip büyük bir dikkatle dinledi. Dinleyenlerin arasında Aosaki Hyakuemon da vardı.

Aosaki Hyakuemon’un aralarında olmasının sebebi, babası Hyakunoco’nun, Matsumae klanının baş görevlisi olarak sadakatle hizmet etmesiydi. Hatta babasının ölümünden sonra bile maaşının tamamını alarak hiçbir başarısı olmamasına rağmen üst yöneticilerden biriymiş gibi toplantılara katıldı. Soylu oluşuyla böbürlenerek yoldaşlarını hor gören biriydi. “Sonradan görmelerin kızları Aosaki soyadını alamaz,” diyerek evlenmedi ve kendini hovardalıklara kaptırarak ömrünü harcadı. Bu yıl kırk bir yaşına gelmişti ve şimdi evlenmek istediğini söylese de hiç kimse kızını böyle bir adama vermek istemiyordu. Bu kendi kibrinin cezasıydı ancak tabii ki *dünya büyüleyici değildi.*[36] Her fırsatta klandaki kişileri küçümseyici eleştirilerde bulunurdu. Boyu neredeyse 1.80’di ve aşırı zayıftı. İki elinin parmakları bir yazı fırçasının sapı gibi ince ve uzun, küçük ve çökmüş gözleri ise yeşilimsi bir parıltıyla ahlaksızca parlıyordu. Kocaman kanca gibi bir burnu vardı, yanakları içine çökmüştü, ağzı da ters “ ^ ” karakterine benziyordu. Tıpkı cehennemdeki mavi iblis gibi görünüyordu. Klanda pek sevilmeyen bir kişi olan Hyakuemon, Musaşi’nin hikâyesinin yarısını bile dinlemeden dalga geçer gibi hafifçe kıkırdayarak güldü ve Nou Gensai’ye, en alçak koltukta kamburlaşmış saygıyla oturan çay servisçisine döndü. Hyakuemon, Gensai ile kasten konuşma başlatarak, “Sen ne dersin? Böyle saçma bir hikâyeyi zahmet edip derebeyine anlatmanın biraz basiretsizlik olduğunu düşünmüyor musun? Dünyada canavarlar da garip yaratıklar da yoktur. Maymunlar kırmızı yüzlü, köpekler dört ayaklı olmaya mahkûmdur. Denizkızlarıymış, çocuklara anlatılan peri masalında değiliz ya. Kemale ermiş yüksek rütbeli bir adam, alnında koyu kırmızı horozibiği olan canavarlardan bahsediyor!” dedi. Yavaş yavaş haddini bilmez bir şekilde sesini yükseltmeye başlamıştı.

“Nou Gensai, pekâlâ denizkızı denen bu esrarengiz balık Kuzey Denizi’nde yaşasa bile böylesine kadim bir canavarı vurarak öldürmek için ilahi güçlere sahip olmak gerekir. Vasat bir kolla yok edemezsin. Kuşların tüyleri, balıkların yüzgeçleri vardır. Uçan küçük kuşu, yüzen Japon balığını bile vurmak kolay değilken böyle üst vücudu kristallerden oluşan bir canavarı yok etmek için her şeyden önce Büyük Savaş Tanrısı Bodhisattva Haçiman’ın[37], Raikō’nun[38], Tsuna’nın, Haçiró’nun, Tavara Tōda’nın[39] gücünü bir araya getirecek güce sahip olmak gerekir. Böyle bir güce sahip değilsen başarman imkânsız. Bekle, teorimin başka bir kanıtı daha var, klanın minyatür gölündeki Japon balıklarını sen de bilirsin, değil mi? Biraz sığ sulardan zevk aldıklarından çırpınıp etrafta yüzüyorlardı ancak geçen gün o kadar sıkıldım ki küçük serçe yayıyla[40] yaklaşık 200 ok attım ancak onları bile vuramadım. Efendi Konnai ise denizde beklenmedik bir kasırgayla karşılaşınca, aklı başından gidip sürüklenen çürümüş bir ağaca okunu atmadıysa şanslıyız.” Mahcubiyetten kıpır kıpır olan çay servisçisini yakalamış, derebeyinin bile hakaret ve alaylarını duymasını sağlayacak kadar yüksek sesle kaba saba konuşmaya başlamıştı. Daha fazla dayanamayan Noda Musaşi, aniden Hyakuemon doğru döndü.

“Bu sizin cehaletiniz yüzünden.” Normalde de Hyakuemon’un kibirli ve küstah davranışlarına karşı bastırılmış bir öfkesi vardı. Hırlar gibi bir tonda, “Her neyse sığ bilgilerle sınırlı biri, dünyada inanılmaz şeylerin ve canavarların olmadığına dair patavatsızca konuşarak gösteriş yapıyor ancak başlangıçta Japonya, Tanrıların ülkesiydi ve alışılmış mantığı aşan inanılmaz gerçekler her zaman açıkça var olmuştur. Konağın sığ minyatür gölüyle karşılaştırma rahatsız edici. Binlerce kilometrelik Tanrıların ülkesinde, 3.000 yıllık dağ ve denizlerde sıradışı ve garip canlıların ortaya çıkması ancak beklenesi bir durumdur ve sizin bahçenizdeki minyatür göllerle karşılaştırılamaz bile. Antik dönemlerdeki imparator Nintoku’nun saltanatında bile Hida’da iki yüzü olan bir adam[41] ortaya çıkmıştı, imparator Temmu zamanında Tanba’da dağ evinde on iki boynuzlu boğa görülmüş, imparator Mommu zamanı Keiun Dönemi’nin dördüncü yılının, altıncı ayının, on beşinci gününde yüksekliği yaklaşık on sekiz metre, eni üç metre altmış santim olan üç kafalı bir şeytan yabancı bir ülkeden gelmişti. Eğer böyle şeyler varsa, denizkızı hakkında şüphe duyulacak bir durum da yoktur,” diye akıcı üslubuyla durmaksızın konuşmaya devam ettiğinden Hyakuemon’nun soluk yüzü daha da soldu. İmalı imalı gülerek, “Sözde sığ

bilgili kişi mi? Tartışmayı sevmem. Tartışmalar, sizin gibi üstünlük elde etmek isteyen insanlar içindir. Çocuk değiliz. Mavi damarlarımız çıkana kadar soyut teoriler hakkında hararetle tartışsak bile bu yalnızca kendi teorilerimize daha da yürekten bağlı kalmamızla sonuçlanır. Tartışmak anlamsız. Ben hiçbir şekilde dünyada denizkızları yoktur, demedim. Ben sadece onu görmediğimi söylüyorum. Efendi Konnai da başarısının şerefine bu denizkızını önümüze getirseydi keşke," diyerek nefretle kükredi. Musaşi küplere binerek Hyakuemon'a doğru yaklaştı.

"Bir samuray için güven önemlidir. Eline alıp görmedikçe inanamıyorsan, işte bu, acınılması gereken bir ruhun işaretidir. Eğer yüreğine güvenmiyorsan, bu dünyada ne tür bir gerçeklik bulabilirsin? Gerçekten de kişi görebilir ama inanmayabilir. -Bu hiç görmemekle aynı şey değil mi?- Öyleyse her şey sahte bir rüya, öyle mi? Gerçekliğin onayı güvenden gelir ve güven kişinin kalbindeki sevgiden kaynaklanır. Kalbinizin derinliklerinde sevginin ve güvenin zerresi bile yok. Bakın, Efendi Konnai, sizin zehirli sözleriniz yüzünden başından beri öfkeden titriyor ve kanlı gözyaşları dökerek ağlıyor. Sizin aksinize, Efendi Konnai yalan söyleyecek biri değil. Yıllardan beri Efendi Konnai'ın dürüstlüğünden hakikaten habersiz olduğunuzu söyleyemezsiniz," diye sıkıştırdı. Hyakuemon, rakibini muhatap almayarak sert bir tonda, "Bak! Derebeyi ayağa kalktı. Gücenmiş görünüyor," dedi ve iç kısımlara çekilen kalenin efendisine doğru yüzükoyun kapandı.

"Alın işte! Saçmalıklarla canını sıktınız," diye fısıltıyla mırıldanıp ayağa kalktı. "Ahmaklık diye bilinen şeyin dürüstlük olduğunu söyleyebilirsiniz; zaten hayaller ile batıl inançları gerçek gibi aktarıp da dünyayı aldatmayı sizin gibi dürüst insanlara bırakmalı," diye söyleyeceğini söyleyip sessizce ayrıldı. Diğer üst düzey yöneticilerden bazıları Hyakuemon'un nezaketsizliğinden nefret ediyordu. Bazıları ise Musaşi'nin akıcı üslubundan etkilenmişti ancak her iki taraf da ikisinin söylediklerine inanmamıştı. Bazıları ayakta uyuklarken ne için tartıştıklarını bile anlamadan sersemlemiş bir hâlde ayağa kalktı. Herkes birer ikişer ayrıldığında geriye sadece Musaşi ve Konnai kaldı. Musaşi öfkeden dişlerini gıcırdatıyordu.

"Ne cüretle saçma sapan konuşur. Efendi Konnai, nasıl hissettiğinizi anlıyorum. Siz de bir samuray olarak zaten hazırlıklısınızdır ancak koşullar ne olursa olsun her zaman sizin yanınızdayım. Ne olursa olsun o adam öylece gidemez," diyerek Konnai'ı cesaretlendirmeye çalışsa da bu sözler

adama daha fazla üzüntü ve acı verdi. Bir süre hiçbir söz söyleyemeden sessizce inledi. Mutsuz biri, başka bir kişi tarafından korunduğunda, ona sempati duyulduğunda, mutlu olmaktan ziyade bastırılmış öfke ve rahatsız hissetme olasılığı daha yüksektir. Ne yapacağını bilemeyerek sessizce ağlıyordu. Şimdi kendi sonunu kabul etmişti. Yumruğuyla gözyaşlarını silip başını yerden kaldırdı ve hüngür hüngür ağlamaya devam ederek, "Size minnettarım. Hyakuemon'un az önceki sayısız hakaretini duymazlıktan gelemem. Düşük rütbeli olsam da yine de içimden onu ikiye bölmeyi arzuladım ancak derebeyinin önünde acıya katlanmak zorunda olduğumdan tahammül ettim ve yalnızca acı dolu gözyaşlarımı yutkundum fakat şimdi çözüm hakkında kararımı verdim. Şu andan itibaren peşinden takip edip Hyakuemon'u tek bir kılıç darbesiyle kesmek en kolay şey olurdu ancak bu durumda klandakiler, Hyakuemon yalanımı görüp ortaya çıkardığı için öfkeyle kanını dökmeye geldiğimi söyleyecekler. Benim denizkızı hikâyem de giderek daha fazla şüpheli görüneceğinden sizin zatı aliniz için de rahatsızlık yaratacak. Her halükârda artık işe yaramaz bir adamım ve hâlâ yaşıyorken sonum gelmeden evvel Sakegava Körfezi'ni araştıracağım. Büyük Savaş Tanrısı Haçiman beni terk etmediyse, o denizkızının cesedini bulduğum vakit, bu benim samuray kaderimin[42] henüz son bulmadığının kanıtı olacaktır. Onu buraya getirip klandaki herkese gösterdikten sonra Hyakuemon'u gönül rahatlığıyla adamakıllı dövebileceğim. Sonrasında ben de memnuniyetle seppuku yapmaya hazırım," diye konuştuğunda Musaşi samurayın acınası hâline sempati duyarak ağladı.

"Gereksiz yere müdahale edip başarını derebeyine anlatmam hataydı. Hiç sebep yokken denizkızı tartışmasını başlatmam yüzünden ne yazık ki bir adam, ölmek zorunda olduğunu hissediyor. Bağışla beni, Konnai. Bir sonraki hayatında bir samuray olarak doğma!" Yüzünü başka yöne çevirip ayağa kalktı. "Yokluğunda endişelenme," diye otoriter bir şekilde konuşup salondan ayrıldı.

Konnai, Yae isminde bu sene on altısına basan beyaz tenli, yüz hatları parlak iri yapılı kızı ve Mari adında minyon tipli, zeki, yirmi bir yaşındaki hizmetçiyle birlikte yaşıyordu. Konnai'ın karısı bundan altı yıl önce bir hastalıktan ölmüştü. Konnai, o gün elinden geldiğince ışıl ışıl bir yüzle evine döndü.

"Yakında tekrar yolculuğa çıkacağım. Bu seferki yolculuğum biraz uzun sürebilir, bu yüzden yokluğumda sağlıcakla kalın," diyerek biriktirdiği

paranın neredeyse tamamını kimonosunun göğüs cebinin içine zorla tıkıştırıp kaçar gibi evden çıktı.

Yae, babasını gönderdikten sonra Mari'ye, "Babam sence de tuhaf, değil mi?" dedi.

Mari sakince, "Evet, haklısınız," diyerek kabul etti. Konnai insanları aldatma konusunda iyi değildi. Ne kadar neşeyle gülmeyi denese de boşunaydı. Hem on altı yaşındaki kızı hem de hizmetkârı tarafından yalanı yakalanmıştı.

"Yanında çok fazla para götürmedi mi sence de?" Parayı bile yakalamışlardı.

Mari başını salladı ve düşünceli bir yüzle, "Ciddi bir mesele olduğunu düşünüyorum," diye mırıldandı.

"İçimde kötü bir his var," diyerek Yae ellerini göğsünün üzerine koydu.

Mari, "Ne olacağını bilmiyorum. Çirkin görünmemesi için bundan sonra evin içini ve dışını hemen güzelce temizleyelim," dedi ve hızla kollarını sıvadı.

O sırada evlerine yönetici olan Noda Musaşi, hizmetkârlarını bile yanına almadan günlük kıyafetler içinde saklanır gibi çıkageldi.

Fısıldayarak Yae'ye, "Efendi Konnai ayrıldı mı?" diye sordu.

"Evet. Yanına çok fazla para alarak yola çıktı."

Musaşi acıyla gülümsedi.

"Uzun bir yolculuk olabilir. Yokluğunda herhangi bir sorun yaşarsanız, en ufak bir çekinceniz olmadan bana danışın lütfen. Bu şimdilik cep harçlığınız," dedi ve oldukça yüklü bir para bırakarak ayrıldı.

Yae bu olayla birlikte şüphe götürmez bir şekilde babasının başına bir şeylerin geldiğini anladı. Yae aynı zamanda bir samuray kızıydı ve o geceden itibaren hançerine sıkıca sarılıp kimonosunun kuşağını bile çözmeden top gibi yuvarlanarak uyudu.

Öte yandan, bir denizkızını aramak için yolculuğa çıkan Çûdô Konnai, Sakegava Körfezi'nin kıyılarına nihayet ulaştı. Köydeki tüm balıkçıları toplayıp sahip olduğu tüm parayı onlara verdi.

"Görevim gereği sizlere emir vermiyorum. Benim için kişisel önemi olan ve çok büyük, gizli bir iyilik istiyorum," diyerek dürüstçe resmi ve kişisel işler arasındaki ayrımı kesin bir şekilde netleştirdi. Daha sonra bir süre eveleyip geveledi, yanakları kızardı, buruk bir gülümsemeyle, "Sizler belki inanmayabilirsiniz," diye çekingen bir giriş yaparak geçen gün

yaşanan denizkızı olayını anlattı. “Ölümü bile göze aldığım bir istek. Denizkızının cesedini körfezin derinliklerinde bulup bir adama gösteremezsem eğer, samuray olarak yüzümü yerden kaldıramam. Havanın buz gibi olması çok kötü ancak sizlerden canla başla çalışıp bu garip balığın cesedi bulmanızı istiyorum.” O sırada aralıksız devam eden kar yağışının şiddetle dans ettiği, rüzgârın ve dalgaların dövdüğü kıyıda boğuk bir sesle yalvardığından yaşlı balıkçılar ona yürekten inanarak yakınlık duydu. Gençler ise denizkızı gerçek mi değil mi diye şüphe etseler de içlerinde az da olsa merak duygusu uyandı. Öyle ya da böyle büyük ağlarını atıp körfezin derinliklerini aramayı denediler ancak ağa takılan şeyler ringa, morina, yengeç, sardalye, pisi balığı gibi görmeye alışık oldukları balıklardı yalnızca. Garip balığa benzer başka bir şey bulamadılar. Ertesi gün ve ondan sonraki gün de köyün tüm üyeleri tekneleriyle denize açıldı. Soğuk rüzgârlara maruz kaldılar, ağlarını attılar, sualtına daldılar, her çeşit zorluğu yaşayarak aradılar ancak hepsi boşa çıktı. Gençler artık şikâyet etmeye başlamıştı.

“Şu samurayın gözlerine baksana. Normal olmadığı aşikâr. Delirmiş. Delinin söylediği şeyleri ciddiye alıp bu soğuk havada denize açılmak saçmalık. Ben artık bırakıyorum. Denizde bilinmez bir denizkızını aramaktansa köydeki denizkızları tarafından ısınmak daha akıllıca,” dediler, sahildeki ateşin etrafında yüksek sesle kaba şakalar yapıp kahkahalarla gülerek Konnai’la alay ettiler. Konnai ise tek başına üzülüp söylenenleri duymuyormuş gibi davranıyordu. Canı gönülden Ejderha Tanrısı’na dua ediyordu. “Denizkızının bir pulu, saçının tek teli dahi olsa lütfen denizden çıksın. Bu sadece bir samurayın yüzü için değil, Efendi Musaşi’nin onuru içindi de gerekli. Böylece birlikte gönlümüzün istediğince Hyakamon’u lanetler, sadakatin kılıç darbesini hatırladın mı diyerek doğrudan onunla yüzleşiriz. Tanrının adına cezalandırdığımda kalbimdeki kin de dağılabilir,” diye Tanrı ya yalvardı.

Konnai boynunu uzatıp etrafa bakarkenki görüntüsünün içler acısı hâlini gören yaşlı bir balıkçının istemeden gözleri doldu ve yanına yaklaşarak, “Aa olur mu böyle! Sorun değil. Gençler öyle konuşsa da bizler kesinlikle bu denizde öldürdüğün denizkızının suyun dibini boyladığına güveniyoruz. Buralardaki denizlerde, ah, eskiden beri çeşitli gizemli balıklar olmuştur ancak bu gençlerin görmediği bir şey. Biz çocukken, bu açık denizlerde Okina isimli büyük bir balık göründüğünde korkunç bir kargaşa yaratmıştı. Seni temin ederim yalan söylemiyorum. Büyüklüğü yaklaşık sekiz hatta

dokuz kilometre hayır, belki de daha da büyüktü. Hiç kimse tam uzunluğunu göremedi. Balık göründüğünde denizin dibi gök gürültüsü gibi gürledi ve rüzgâr bile olmamasına rağmen büyük dalgalar meydana geldi. Balinalar ve diğer balıklar doğu ve batıya kaçıp gittiler. Balıkçı teknelerinden de, ‘Aman Tanrım! Okina geldi!’ diye çığlıklar yükseldi. Aceleyle sahile doğru kürek çekip geri döndüler. Çok geçmeden Okina denizin üstünde ortaya çıktığında sanki bir anda açık denizde birçok büyük ada oluşmuş gibi görünüyordu. Okina’nın sırtını ve yüzgeçlerini az da olsa fark edebiliyordum ama boyutunu öyle kolay kolay söylemek imkânsızdı. Ölçeğini bilemiyorum. Okina, küçük balıkların yüzüne bile bakmıyordu ve görünüşe göre sadece balina yiyerek yaşıyordu. Yirmi-otuz kulaç genişliğindeki balina sürülerini lüp diye yutuyordu. Görünüşü sardalyeyi yutan bir balinaya benziyordu, çok korkunç, değil mi? Belki de bu yüzden balinalar denizin altı gürlediğinde başımız belada diye doğu ve batıya doğru dağılıp kaçmışlardır. Korkutucu balıklar da vardı. Yezo Denizi’nde eskiden beri böyle canavarlara benzeyen çeşit çeşit balıklar bulunurdu. Senin denizkızı hikâyesine bile bizler biraz olsun şaşırmadık. Hiç şüphesiz bu körfez uğursuz olmalı. Bu durum hiç de beklenmedik değil çünkü. Sekiz-dokuz kilometrelik Okina’nın yüzüp dolaştığı denizde, bizler de pekâlâ o denizkızının cesedinin bulunacağına ve onurunu ayağa kaldırılacağına eminiz.” Yaşlı denizci son derece dürüst bir tonda, olanca çabasıyla samurayı cesaretlendirmeye uğraşırken Konnai’ın omuzlarında biriken karı eliyle temizliyordu ancak Konnai, kendisine bu kadar nazik davranıldığı için daha da aciz hissediyordu.

“Heyhat! Sonunda yaşlı bir adamın acımasını alacak kadar beyhude hayata sahip bir adam mı olacaktım?” Yaşlı adamın yakınlık sözlerini çarpıtarak altında her nedense ümitsizlik ve yenilgiyi kabul etmenin işaretlerinin yattığını düşündü. Çılgınca ayağa kalktı.

“Size yalvarıyorum! Kesinlikle bu körfezde esrarengiz bir balık vurdum. Büyük Savaş Tanrısı Haçiman üzerine yemin ederim. Lütfen. Daha çok gayret sarf edip denizkızının bir pulunu, saçının tek bir telini bile olsa bulun,” diye yalvardı. Biriken karı ayağıyla tekmeleyerek kıyıya doğru koşarak gitti. Yavaş yavaş eve dönmek için hazırlanmaya başlayan balıkçıların kollarını tutup, “Yalvarırım bir kere daha,” diye keçileri kaçırmış gibi yakardı. Balıkçılar paralarını önceden almışlardı ve artık haliyle şevklerini kaybetmişlerdi. Tıpkı bir bahane gibi, kıyıya yakın sığ bir yerde ağlarını atıp sonradan birer ikişer kayboldular ve daha farkına bile

varmadan sahilde bir köpek bile kalmadı. Güneş batıp etraf kararmaya ve en sonunda daha da şiddetli kuzey rüzgârları esmeye, insanın gözlerini açık tutamayacağı kadar kar fırtınası şiddetlenmeye başladığında bile Konnai, Kikai Adası'na sürgüne gönderilen Şunkan gibi suların çekildiği kıyıda ayaklarını yere vura vura amaçsızca etrafta dolaştı. Gece olsa bile köye geri dönmedi. Yatağını başından beri sahilin yakınındaki kayıkhane olarak belirlemişti. Küçük kulübenin içinde biraz kestirdikten sonra tekrar şafak sökmeden önce kıyıya koştu. Kıyıya sürüklenen deniz yosunu artıklarını görünce bir an için şaşırdı ama sonra hemen hayal kırıklığıyla ağlayacakmış gibi yüzünü buruşturdu. Dalgaların kıyıya sürüklediği ağaç dalını fark edince belki odur diye şüphelenerek denize daldı ancak eli boş döndü. Buraya geldiğinden beri neredeyse hiçbir şey yemeden sadece denizkızı ortaya çık, denizkızı ortaya çık, diye dua ediyordu. Yavaş yavaş aklı ve ruhu belirsizleştikçe kendinden şüphelenmeye başladı. "Merak ediyorum, gerçekten de bir denizkızı gördüm mü? Onu vurduğumu düşünmem bir hata mıydı acaba? Hayal olmasın?" demeye başladı kendi kendine. Hiç kimsenin olmadığı, göz alabildiğince beyaz sahilde tek başına ayakta durup yüksek sesle gülmeye başladı. "Ah, o zaman ben de teknedeki yolcular gibi kolayca bayılsaydım da keşke denizkızının şeklini görmek zorunda kalmasaydım. Yetersiz güçteki ruhumla bu dünyanın garipliklerini gözümün önünde zuhur ettiği için bu kadar zor bir durumla karşılaştım. Hiçbir şey görmeden ya da bilmeden, ciddi bir ifadeyle birbirlerine aceleci varsayımlar yaparak yaşayan sıradan insanları kıskanıyorum. Var. Dünyada hayal güçlerinin ötesinde gizemli ve güzel yaratıklar var, var ama onu görenler kendilerini bir anda benim gibi cehenneme düşmüş buluyor. Belki de önceki yaşamımda ürkütücü bir karmaydım ya da yaşanmaya değmeyen bir hayatım vardı. Belki de sefil bir şekilde ölmekten başka seçenek bırakmayan bir yıldızın altında doğmuşumdur. Belki de kendimi şiddetli dalgaların çarptığı kayalık sulara atıp sonraki dünyada denizkızı olarak yeniden doğmalıyım," gibi şeyler düşünerek başını önüne eğdi ve kıyıda amaçsızca dolaştı. Görünüşe göre Ölüm Tanrısı tarafından ele geçirilmişti ancak yine de denizkızını aklından çıkaramadı. Büyüyen ışıkla karanlığa yol vermeye başlayan denize kısık gözlerle bakarken, "Ahh, en azından yaşlı balıkçının anlattığı Okina adındaki büyük balık olsaydı keşke! Bulması da çok kolay olurdu," diyerek ciddi bir ifadeyle kederle iç çekti. Ne yazık ki cesur savaşçının kafası allak bullaktı ve akıl sağlığını çoktan kaybettiğinden yaşayacak bir-iki günü bile yok gibi görünüyordu.

Yokluğunda kızı Yae, sabah akşam Buda'ya dua ederek babasının güvende olması için yalvardı ancak üç gün geçti, dört gün geçti pirinç kasesi kırıldı, sandaletlerinin kayışı koptu, azıcık kardan bahçedeki çam ağacının dalları kırıldı. Kötü alametler görünmeye devam ettiğinde artık evde hiçbir şey yapmadan duramaz hâle geldi ve bir gece gizlice Musaşi'nin evine ziyarete gitti. Babasının Sakegava Körfezi'nin kıyısında olduğunu duyduğunda, o gece giysilerini giyip hizmetçisi Mari'yle birlikte geceleyin sokakta kardan yansıyan ışığa güvenerek babasının peşinden yollara düştü. Bazen evlerin saçaklarının altında dinlendiler, bazen de sahildeki mağaralarda, hanımefendi ve hizmetkârı birbirine sokulup dalgaların sesini dinleyerek biraz kestirdi. Yae'nin dolgun yanakları bile zayıflasa da, soğuk karla kaplı yolda birbirlerini neşelendirerek acele etseler de, kadın ayaklarıyla ilerleme kaydedemediklerinden zar zor üç günün sonunda yalpalayarak Sakegava Körfezi'nin yakınlarına ulaşmayı başardılar. Aman Tanrım, babasının acınası soğuk bedeni sert zeminin üzerine yatırılmıştı. O günün sabahı Konnai'ın cesedinin deniz kıyısının yakınlarına sürüklendiği söyleniyordu. Kafasına çok fazla deniz yosunu yapıştığından, Konnai, gördüğünü söylediği denizkızının görüntüsüne benzetilmişti. Hanımefendi ve hizmetçisi, solundan ve sağından cesedi tutup tek laf etmeden yalnızca sıkıca sarılarak feryat ettiklerinde kaba balıkçılar bile rahatsızlık hissederek gözlerini kaçırdılar. Annesi elinden alınan şimdi de tekrardan babası tarafından geride bırakılan Yae, şuursuzca dövünerek ağladıktan sonra sonunda kendini en kötüsüne hazırladı ve solgun yüzünü kaldırıp tek kelime söyledi.

"Mari, hadi ölelim."

Hizmetçisi, "Tamam," diye cevap verdi. Sessizce ayağa kalktıklarında at nallarının sesini duydular.

"Bekle, bekle!" Musaşi Noda'nın güvenilir sert sesiydi.

Atından inip Konnai'ın cesedinin önünde başını önüne eğerek,

"Ne büyük hayal kırıklığı. Pekâlâ, durum buysa lanet olası denizkızı teorisi falan da yok." Musaşi öfkelenmişti. Gerçekten çok öfkeliydi. Musaşi, öfkelendiği zaman mantığını da kaybederdi ve yaptıklarının mantığa aykırı olup olmamasını da umursamazdı.

"Denizkızları şu an önemli değil. Böyle bir şey olsaydı da fark etmezdi. Şu anda önemli olan, iğrenç bir adamı tek bir kılıç darbesiyle ikiye ayırıp kesmek. Hey, balıkçılar bize bir at ödünç verin. Bu iki kız binecek. Bir an önce bulup gelin!" diyerek öfkesini orada bulunanlardan çıkararak esip

gürledi. Musaşi kendini kaybederek Yae ve Mari'ye keskin bir şekilde dik dik baktı.

"Bu gözü yaşlı hâliniz hoşuma gitmedi. İntikam alınacak, bilmiyor musunuz? Bundan sonra hemen ata atlayıp kaleye geri dönecek ve Hyakuemon'un malikânesine dalıp kellesini alacağız. Kellesini Efendi Konnai'a sunmadıkça samuray kızıyım demene izin vermeyeceğim. Sızlanmayı kesin!"

"Efendi Hyakuemon dediğiniz," hizmetçi Mari, gizlice başını sallayarak bir adım öne çıktı.

"Acaba bu Aosaki Hyakuemon mu?"

"Evet, doğru. Başka kim olacaktı?"

"Şimdi her şeyi anlıyorum," diyen Mari kendini toparladı.

"Bir süredir Efendi Aosaki Hyakuemon yaşına başına bakmadan genç hanıma gönlünü kaptırdığından ısrarla evlilik davetleri gönderiyordu ancak genç hanımım onun gibi karga burunlu birinin gelini olacağıma ölürüm daha iyi, diyordu, bu nedenle efendi de…"

"Demek öyle. Bu sayede durum netleşti. O adam hayatı boyunca bekâr ve kadın düşmanı olduğunu söylerken aslında -Lanet olsun!- reddedilen bir adamdan başka bir şey değilmiş. Korkak herif. Aşağılık bir adam olduğuna zerre kadar şüphem kalmadı. İmkânsız aşkının intikamını almak için Efendi Konnai'la alay ederek nefretini sürdürmesi gülünecek kadar acınası!" dedi ve erkenden neşelenerek zaferini ilan etti.

O gece Musaşi'nin öncülüğünde iki kadın ellerinde nagitayla[43] Hyakuemon'un konağına doğru dörtnala yola çıktı. Musaşi, önce iç kısımdaki tatami[44] odasında cariyesiyle birlikte içki içen Hyakuemon'un sıska sağ kolunu kesti. Hyakuemon biraz bile sendelemeden sol koluyla kılıcını çekip çarpıştığı sırada da Mari araya girip iki ayağına vurdu. Hyakuemon dizlerinin üzerine oturmasına rağmen yine de güçten düşmemişti. Yae'yi hedef alarak kılıcıyla şiddetle saldırdı. Musaşi, ani bir korkuyla Hyakuemon'un sol omzunu derinden kesti. Hyakuemon acıya dayanamayarak sırtüstü yere devrildi. Bir türlü ölmeyen Hyakuemon yılan gibi kıvrıldı kuşağından çıkardığı şurikeni[45] hızlıca Yae'ye fırlattı. Yae, atik bir hareketle bedenini eğerek şurikenden zar zor kaçındı ancak adamın aşırı kindarlığı karşısında Musaşi'yle göz göze gelip şaşkın şaşkın bakıştılar.

En sonunda adamın kellesini alan Yae ve Mari birlikte Konnai'ın huzur içinde yattığı Sakegava Kıyısı'na doğru acele ederken Musaşi kendi

konağına çekilerek yaşanan kan dökme olayını baştan sona detaylarıyla yazıp mühürledi. Derebeyinin izni olmadan Hyakuemon'u ölümle cezalandırdığı için özür diledi ve tüm sorumluk bana aittir, diyerek yazısını sonlandırdı. Yarın ilk iş bu mektubu derebeyine teslim et, diye hizmetçisine emir verdi. Bir an bile tereddüt etmeden mükemmel bir seppuku yaparak hayatına son verdi ve böylece takdire şayan ve etkileyici samuraylara yaraşır şekilde yaşamına son verdi. İki kadın Konnai'ın naaşına Hyakuemon'nun kellesini sunarak son derece saygıyla cenaze törenini tamamlandıktan sonra evlerine dönüp kapıları kapatarak derebeyinin hükmünü beklediler. Kadın olmalarına rağmen beyaz kimonolarını giyerek seppukuya hazırlandılar. Kaledeki üst düzey yöneticilerin görüşmesi neticesinde, "Hyakuemon, dünyada ender görülen bir kötülüktür. Musaşi zaten kendi kaderini kendi tayin ettiğinden, meseleyi tatmin edici şekilde çözülmüş kişisel bir anlaşmazlık olarak görmekte sakınca yoktur," diye karar verildi. Derebeyi de bu duruma rıza gösterdi, iki kadının hayranlık uyandıran bir şekilde babalarının ve efendilerinin intikamını almalarının takdire şayan olduğunu söyleyerek aksine onları övdü. Üst düzey yönetici İmura Sakuemon, küçük oğlu Sakuyukisuke'nin, Yae'nin ailesine girmesini buyurarak Çûdô soyadını miras olarak almasına izin verdi. Hizmetçisi Mari, piyade denetçisi Toi İçizaemon adında yakışıklı bir samurayla evlendi. Gelgelelim yaklaşık yüz gün geçtikten sonra Kitaura'da deniz kenarında bulunan Kasuga Myōcin Tapınağı'ndan gece yarısı kaleye rapor geldi.

"*Gizemli bir iskelet kıyıya vurmuştur. Etleri çürüyüp dağıldığından sadece iskeleti kalmıştır ancak bedeninin üst yarısı neredeyse insana yakın ve alt yarısı balıktan farklı değildir. Son derece ürkütücü bir yaratık olduğundan acil durum raporu olarak bildirilmesi uygun görülmüştür*."

Derhal sulh hâkimi sevk edilerek muayene yaptırıldığında, bu garip iskeletin omzunda şüphe götürmez şekilde Çûdô Konnai'ın onurlu okunun ucu bulunuyordu. Yae'nin evine ismi gibi çifte bahar gelmişti. Bu hikâye, güven duymanın gücünün zaferini anlatıyor.

1944

[32] Go-Fukakusa, Japonya'nın geleneksel veraset düzenine göre 89. imparatorudur. -çn

[33] Haca çıkıldığında eşyaların konulduğu, sırtta taşınan tahta kutudur. -çn

[34] Kannon Sutra, (Lotus Sutra), en eski ve en önemli Mahayana metinlerinden biridir. Kannon Bodhisattva'nın (Merhamet Tanrıçası) adını zikrederek kötü olaylardan kurtarılabileceğine inanılır. -çn

[35] Ryo,Japon para birimi. -çn

[36] Yazarın burayı Şinsaku Takasugi'nin ölüm şiirinden yola çıkarak yazmış olması muhtemeldir. Şiir, "Büyüleyici bir şeyin olmadığı büyüleyici dünya," şeklindedir. "İlginç olmayan bir dünyada bile, onu ilginç kılmak size kalmış," anlamına gelir. Yani hayatta bir şeyleri görmek veya düşünmek kişiye bağlıdır. -çn

[37] Şintoizmde, Haçiman olarak bilinen Yahata, okçuluk ve savaşın tanrısıdır. -çn

[38] Minamoto no Yorimitsu, bir dizi efsane ve masalda yer almış Fucivara Klanı'nın naiplerine hizmet etmiş bir samuraydır. Genellikle Şitennō (Dört Göksel Kral) diye bilinen dört efsanevi hizmetçisi de ona eşlik etmiştir. Bunlar Vatanabe no Tsuna, Sakata no Kintoki, Urabe no Suetake ve Usui Sadamitsu'dur. -çn

[39] Hidesato Fucivara, Heian Dönemi'nin ortasında yaşamış bir asil, aristokrat ve askeri komutandır. Tavara Tōda lakabıdır. -çn

[40] Eğlence ve çocukların oynaması için küçük bir yay. -çn

[41] Burada bahsedilen Ryomen-sukuna'dır. İmparator Nintoku'nun hükümdarlığı sırasında ortaya çıktığı söylenen bir iblis tanrısıdır. Roma mitolojisindeki Janus gibi başının önünde ve arkasında iki yüzü, iki kolu ve iki bacağı vardır. -çn

[42] Japonya'nın Savaşan Devletler Dönemi'nde ortaya çıkan bir düşüncedir. Savaşçılar, herkesin dövüş sanatlarına sahip olduğuna inanır ve savaş sanatlarındaki fark, savaş alanında hayatta kalıp kalmayacağını belirler. Savaşçı hayatta kalırsa, dövüş sanatları hala orada demektir, öldürülürse, dövüş sanatları zayıftır veya dövüş sanatları tükenmiş demektir. Savaşta zaferin veya yenilginin kaderinin yanı sıra savaşçıların ve askerlerin kaderini ifade eder. -çn

[43] Naginata, sırıklı silah biçiminde geleneksel bir Japon kılıcı türüdür. Japon soylularına ait bir tür kadın savaşçı olan onna-bugeişa temel silahıdır. -çn

[44] Tatami, geleneksel Japon tarzı odalarda zemin malzemesi olarak kullanılan bir minder türüdür. -çn

[45] Şuriken, Türkçede Ninja Yıldızı olarak bilinen bir çeşit silahtır. Yıldız şeklinde, sert çelikten yapılmış, havada yay çizmesini engellemek için ortası delik ya da ağırlık takılmıştır. -çn

ROMANESK

Sihirbaz Tarou

Bir zamanlar Tsugaru eyaletindeki Kanagi köyünde Sousuke Kuvagata adında bir köy muhtarı yaşıyordu. İlk çocuğu, kırk dokuz yaşındayken dünyaya geldi. Bir erkek çocuğuydu; ismini Tarou koydu. Çocuk, doğar doğmaz genişçe esnedi. Sousuke çocuğun gürültülü esnemesinden o kadar rahatsız oldu ki utançtan tebrike gelen akrabalarının yüzüne bile bakamadı. Sousuke'nin endişelerinin haklı olduğu yavaş yavaş anlaşıldı. Tarou annesinin göğsünü kendi çabalarıyla emmiyordu. Her seferinde annesinin kucağında ağzını yorgunca açarak göğsün ağzına gelmesini bekliyordu. Kâğıt hamurundan yapılmış bir kaplanı oynaması için verdiklerinde bile dönüp kurcalamıyor, sadece kaplanın sallanan başına sıkılmış gibi bakıyordu. Sabah uyandığında yataktan çıkmak için acele etmiyor, iki saat daha gözlerini kapayıp uyuyormuş gibi yapıyordu. Vücudunu gereksiz hareket ettirmekten nefret eden bir tutumu vardı. Üç yaşındayken küçük bir olaya neden oldu ve bu olay sayesinde Tarou Kuvagata ismi köydeki insanların arasında biraz da olsa ünlendi. Gazetelerde yazan türden olaylardan değildi. Sadece gerçek bir olaydı. Tarou yürüyebildiği kadar yürümüştü.

Bahar başlarıydı. Bir akşam Tarou, annesinin kucağından sessizce yuvarlanmaya başladı. Yuvarlana yuvarlana toprak zemine düştü, sonra da açık havaya çıktı. Dışarı çıktıktan sonra ayağa kalktı. Sousuke ve karısı tüm bunlardan habersiz uyuyordu.

Dolunay, Tarou'nun alnının hemen üzerinde asılı duruyordu. Ay o gece puslu görünüyordu. Yıllık balığı desenli iç gömleğinin üzerine su oku desenli, pamuk dolgulu ceketini giyen Tarou, köyün at pisliği dolu çakıl taşlı yolunda, doğuya doğru yürümeye başladı. Uykulu gözleri yarı kapalıydı, küçük nefesini hızlı hızlı vererek ilerliyordu.

Ertesi sabah köyü bir telaş aldı. Bunun sebebi üç yaşındaki Tarou'nun köyden dört kilometre uzaktaki Yunagare Dağı'nda bulunan elma bahçesinin ortasında umursamazca uyuyor olmasıydı. Yunagare Dağı erimiş

buz parçasına benziyordu. Tepesi hafifçe eğimli üç dalga şeklindeydi ve batı tarafı akıyormuş gibi meyilliydi. Yüksekliği yüz metre civarındaydı. Tarou'nun nasıl bu dağa geldiği tam bir muammaydı. Tek başına tırmandığından hiç şüphe yoktu ancak neden yaptığı bilinmiyordu.

Onu bulan kişi, Tarou'yu eğrelti otu toplayan kızının sepetine koyup sallana sallana köye geri getirdi. Sepetin içindekini gören köylüler kaşlarını çatıp, "O bir tengu olmak," diye başlarını sallayarak onayladılar. Sousuke, çocuğunun güvende olduğunu görünce, "Peki, peki," dedi sadece. Üzgün olduğu söylenemezdi, rahatlamış da denemezdi. Annesi de o kadar telaşlı görünmüyordu. Tarou'yu kucaklayıp onun yerine, eğrelti otu toplayan kızın sepetine havlu yerleştirdi. Daha sonra toprak zemine koyduğu büyük bir leğeni ağzına kadar sıcak suyla doldurup Tarou'nun vücudunu nazikçe yıkadı. Tarou'nun vücudu biraz bile kirli değildi. Tombul ve bembeyazdı. Tarou, öfkeyle leğenin içinde ileri geri dolaşırken leğeni devirip içindeki sıcak suyu toprak zemine dökünce annesinden epeyce azar işitti. Sousuke hâlâ leğenin yanından ayrılmayan karısının omzunun üzerinden Tarou'nun yüzüne bakıyor, "Tarou ne gördün? Ne gördün?" diye sormaya devam ediyordu. Tarou defalarca esnedikten sonra, "Baca… bacalar tütüyor…" diyerek bebekçe bir şeyler haykırdı.

Sousuke akşam yattıktan sonra sonunda Tarou'nun ne demek istediğini anladı. "Halkın bacası tütüyor,"[46] diyordu. "Buldum!" Sousuke yatarken dizini tokatlamaya çalıştı ancak ağır yorgan engel olduğundan karnına vurdu ve acı içinde kıvrandı. Sousuke düşündü:

"Muhtarın oğlu, muhtarın atasıdır. Üç yaşında olmasına rağmen aklını çoktan halkın ocağı için yoruyor. Gelecek için ne büyük bir umut ışığı! Bu çocuğun Yunagare Dağı'na çıkıp Kanagi köyünün sabah manzarasını izlediğine hiç şüphem yok. O sırada evlerin ocaklarından yükselen duman çok yoğun olurdu. Ne takdire şayan uhrevi bir arzu. Bu çocuk ne büyük bir nimet. Ona özenle bakmalıyım." Sousuke sessizce kalkıp yan yatakta tek başına uyuyan Tarou'nun yorganına uzanarak nazikçe düzeltti. Daha sonra tekrar uzanıp yanında yatan karısının yorganını da biraz kabaca düzetti. Karısının kötü bir uyku alışkanlığı vardı. Sousuke karısının uyku pozisyonuna bakmamaya çalışarak kasten başını başka tarafa çevirip kendi kendine mırıldandı.

"O Tarou'yu doğuran kadın. Ona da özenli davranmak zorundayım."

Tarou ile ilgili tahmini doğru çıktı. O yılın baharında köyün tüm elma bahçelerindeki ağaçlar muhteşem büyüklükte açık pembe çiçeklerle doldu. Çiçeklerin kokusu kırk kilometre uzaktaki kale kasabasına kadar ulaşıyordu. Sonbaharda çok daha iyi şeyler oldu. Ağaçların elmaları temari topu[47] büyüklüğünde, mercan kadar kırmızı ve pavlonya ağacının tohumu gibi salkım salkımdı. Tadına bakmak için bir tanesini koparıp ısırdığında meyvenin etli kısmının patlayacak kadar suyla dolu olduğunu fark etti. Dişinin değdiği an çat diye yüksek sesle yarılıp soğuk su fışkırarak burnundan yanağına kadar sırılsıklam yapıveriyordu. Ertesi yıl, yıl başında daha da hayırlı olaylar meydana geldi. Doğudan göç eden binlerce turna kuşu, köylülerin hep bir ağızdan yükselen hayret nidaları arasında, yılbaşı sabahının masmavi gökyüzünde sakince tur atıp sonunda batıya doğru uçup gitti. O yılki sonbaharda çeltik tarlasındaki başaklar yeniden filizlendi ve elma ağaçları da önceki yıllardan geri kalmayacak şekilde dalları neredeyse kırılacak kadar sıkı meyve verdi. Köy zenginleşmeye başladı. Sousuke, peygamber olarak Tarou'nun yeteneklerine kesinlikle inanıyordu ancak bunu köylülere yaymaktan çekiniyordu. Bu tutumu, çocuğuna düşkün bir ebeveyn olarak alay edilmek istemediğinden olabilir ya da belki de bir şekilde tek başına daha fazla kazanç sağlamak gibi bazı gizli niyetleri olduğundandır. Kimbilir?

Dâhi çocuk iki-üç yıl sonra yavaş yavaş kötü yola düşmeye başladı. Farkına bile varamadan köylüler Tarou'ya "Tembel" ismini taktılar. Sousuke onu böyle çağırmalarının kaçınılmaz olduğunu düşünmeye başladı. Tarou altı-yedi yaşlarındayken bile diğer çocuklar gibi çayırlara, tarlalara, nehir kenarlarına oynamaya gitmedi. Yazın pencerenin yanında elini çenesini dayayıp dışarıdaki manzaraya bakardı. Kışınsa şöminenin yanına oturup yanan ateşin kıvılcımlarını izlerdi. En sevdiği şey bilmecelerdi. Bir kış gecesi, Tarou şöminenin yanında sere serpe uzanmış, Sousuke'nin yüzüne gözlerini kısıp bakarken yavaş bir tonda, "Suyun içine girip de ıslanmayan şey nedir?" diye sordu. Sousuke başını üç kez sağa sola sallayarak düşündükten sonra, "Bilmiyorum," diye cevap verdi. Tarou yorgun görünen gözlerini hafif kapattıktan sonra, "Tabii ki de gölge," dedi. Sousuke, Tarou'nun can sıkıcı olduğunu düşünmeye başlamıştı. "Bu çocuk aptal, değil mi? Kesinlikle aptal olmalı. Köylülerin dediği gibi sadece tembelin biri."

Tarou'nun on yaşına bastığı yılın sonbaharında köyü şiddetli bir sel götürdü. Köyün kuzey sınırında oldukça yavaş akan yaklaşık üç metre

genişliğindeki Kanagi Nehri bir ay boyunca aralıksız yağan yağmurdan taştı. Nehir yatağındaki çamurlu su, büyük ve küçük girdaplarla dönerken yavaş yavaş yükselip altı kolda birleşerek aniden genişledi. Kendini aşağı yukarı sıçratarak büyük bir hızla dağdan aşağı koştu; yol boyunca dizilmiş yüzlerce ağaç kütüğünü sürükleyip nehir kıyısındaki meşeyi, köknarı, kavağı köklerinden söküp önüne kattı. Dağın eteklerindeki derin havuzda toplandı ve ondan sonra köyün köprüsüne tek bir darbe indirip acımasızca yok ederek seti yıkıp okyanus gibi genişledi. Tüm binaların yapı taşlarını yaladı, domuzları yüzdürdü, yeni hasat edilmiş on binlerce çeltik demetini su üstünde sürükledi ve dalgalarıyla kıyıları dövdü. Bundan beş gün sonra yağmur durdu. On gün sonrada nihayet su çekilmeye başladı. Yaklaşık yirmi gün sonra da Kanagi Nehri, üç metre genişliğinde, köyün kuzey sınırında yavaş yavaş akıyordu.

Köylüler her akşam farklı evlerde toplanıp ne yapacaklarını tartıştılar ancak tartışmanın sonucu hep aynıydı: “Açlıktan ölmek istemiyoruz.” Bu sonuç her zaman tartışmanın başlangıç noktası olurdu. Köylüler ertesi akşam yine aynı tartışmaya başlamak zorunda kaldılar. Böylece tekrar açlıktan ölmek istemiyoruz sonucuna varıp toplantı ertelendi. Ertesi gece daha hararetli tartışıldı ve yine aynı sonuca varıldı. Tartışmaların sonu gelmiyordu. Köy karıştığı sırada yardımsever biri göründü. On yaşındaki Tarou, bir gün iki eliyle başını tutup iç çeken babası Sousuke’nin karşısına geçip fikrini belirtti. “Sorunun kolayca çözüleceğini düşünüyorum. Kaleye gidip bizzat daimyodan yardım isteyebiliriz. Bu iş için ben giderim.” Sousuke, “Vay!” diye şaşırarak sevinçle haykırdı. Hemen sonrasında aceleci davrandığını fark etmiş gibi kısa bir an için bıraktığı ellerini tekrardan kafasının arkasından birleştirip kaşlarını çatarak baktı. “Sen daha çocuksun, o yüzden bunun kolay olacağını düşünüyorsun ancak yetişkinler böyle düşünmeyecektir. Bizzat talepte bulunduğunda işler ters giderse sonun ölüm olur. Söz konusu bile değil. Unut bunu. Kesinlikle olmaz.” O gece Tarou elleri ceplerinde amaçsızca dışarı çıkıp kimsenin haberi olmadan kale kasabasına doğru koşturdu.

Tarou çok şanslı olduğundan bizzat yardım isteme fikri başarı gösterdi. Canı bağışlanmakla kalmadı, üstüne bir de ödül aldı. Tabii bunun nedeni o dönemin daimyosunun, yasaların tamamını unutması da olabilir. Bu sayede köy yıkımın eşiğinden kurtuldu ve sonraki yıl yeniden zenginleşmeye başladı.

Köylüler iki-üç yıl boyunca Tarou'ya övgülerde bulundular ancak iki-üç yıl geçince unutuverdiler. Tarou'nun yeni ismi "Muhtarın Aptal Oğlu" oldu. Tarou her günkü gibi depoya girip babasının kütüphanesinden gelişigüzel kitap okuyordu. Bazen uygunsuz resimli kitaplar da buluyordu ancak onlara ilgisiz bir yüzle bakıyordu.

Bir gün büyücülükle ilgili bir kitap keşfetti. Kitabı büyük bir hevesle yalayıp yuttu. Her bir tarafını okuyup bitirdi. Depoda bir yıllık eğitimin ardından sonunda kendini fareye, kartala, yılana çevirebilmeyi öğrendi. Fare olduğunda deponun içinde koşturuyor, ara sıra da durup ciyaklıyordu. Kartal olduğunda deponun penceresinde kanatlarını iki yana açıp uçuyor, doya doya açık gökyüzünde süzülüyordu. Yılan olduğunda zeminin altında gizlenip örümcek ağlarına takılmaktan kaçınarak serin gölgedeki çimlere karnındaki pullarla sürünerek ilerliyordu. Çok geçmeden deneyerek nasıl peygamberdevesi olacağını da öğrendi ancak bu forma bürünmenin hiç eğlenceli bir tarafı yoktu.

Sousuke artık çocuğundan ümidini kesti. Yenilgiyi kabul etmekte isteksiz davrandığından karısına dönüp şöyle dedi: "O gerçek olamayacak kadar iyiydi." Tarou on altı yaşında âşık oldu. Karşı taraf, yağ satıcısı yan komşularının kızıydı. Flüt çalmakta iyiydi. Tarou depoda fare veya yılan formundayken flütünün sesini dinlemekten çok hoşlanıyordu. Ne yazık ki o kız tarafından sevilmek istiyorsa Tsugaru'daki en yakışıklı adam olmalıydı. Kendi sihirbazlık güçleriyle yakışıklı birine dönüşebileceğini ummaya başladı. Onuncu günde bu arzusunu yerine getirebildi.

Tarou çekinerek aynada yüzünü baktığında hayrete düştü. Yüzü solmuş gibi bembeyaz ve dolgun, cildi pürüzsüzdü. Gözleri küçücüktü, bıyıkları ince ince uzuyordu. Yüzü, Tenpyo Dönemi Buda heykellerine benziyordu. Dahası bacaklarının arasındaki mükemmel malı bile eski moda, sarkık ve şişkindi. Tarou hayal kırıklığına uğradı. Büyücülük kitabı Tenpyo Dönemi'nden kalma oldukça eski bir kitaptı. Böyle olması kaçınılmazdı. Baştan başlamaya karar verdi. Yeniden eski hâline dönmeye çalıştı ama yapamadı. Kişi, kendi arzularından dolayı dileği her ne olursa olsun, büyü kullanırsa iyi veya kötü vücuduna yapışırdı ve bu durumdan kurtulamazdı. Tarou üç-dört gün boyunca boşuna çabaladı ve beşinci gün artık pes etti. Böyle eski moda bir yüz her halükârda kız tarafından sevilmeyecekti ancak yine de toplumda garip zevkleri olan birileri de yok değildi. Büyücülük güçlerini kaybeden Tarou dolgun yüzü, ince uzayan bıyıklarıyla depodan dışarı çıktı.

Ağızları açık kalan ebeveynlerine tüm hikâyeyi anlattıktan sonra nihayet onları razı edip ağızlarını kapattırdı. “Böyle utanç verici bir görünümle artık köyde kalamam. Yolculuğa çıkıyorum.” Arkasında böyle bir not bırakarak aniden evden ayrıldı. Gökyüzünde dolunay asılı duruyordu. Dolunayın görünüşü biraz bulanıktı. Bunun sebebi hava durumu değil, Tarou’nun gözleriydi. Amaçsızca dolaşırken yakışıklı bir erkek olmanın gizemini düşünüyordu. “Eskiden yakışıklı olan bir yüz neden şimdi aptalca görünüyor. Böyle olmamalıydı. Şu an, bu şekilde de güzel olmalıydım, değil mi?” Bu bilmece o kadar zordu ki komşu köyün sınırlarını aştığında, kale şehrine ulaştığında, Tsugaru eyaletini geçtiğinde bile bir türlü cevabını bulamadı.

Bu arada Tarou’nun büyücülükteki gizli tekniğinin, elleri ceplerinde bir sütuna ya da çite yaslanıp hafif dik dururken, “Can sıkıcı, can sıkıcı, can sıkıcı,” diye büyülü sözleri onlarca hatta yüzlerce kez düşük bir ses tonuyla zikrederek sonunda nirvanaya ulaşabilmek olduğu söyleniyor.

Savaşçı Cirobei

Bir zamanlar Tokaido Karayolu üzerindeki Mişima şehrinde Şikamaya İppei adında bir adam yaşıyordu. Büyük büyük dedesinden kalma mayalanmış sake işiyle uğraşıyordu. Sakenin mayalayan kişinin karakterini yansıttığı söylenir. Şikamaya dükkânının sakeleri tamamen berraktı ancak oldukça yavan bir tadı vardı. Bu sakenin ismini “Su Çarkı” koydular. İppei’nin altısı erkek, sekizi kız, on dört çocuğu vardı. En büyük oğlu dünyevi işlerde kalın kafalıydı. Bu yüzden İppei’nin talimatlarına göre işini ön planda tutarak yaşıyordu. Kendi düşüncelerine karşı güvensizdi ancak zaman zaman babasının karşısına geçip fikrini belirttiği de olurdu. Yine de konuşmanın ortasında tüm güvenini kaybedip, “Böyle düşünüyorum ancak fikir silsilemde çok fazla hata var belli ki, eminim yanılmışımdır ama baba sen ne düşünüyorsun? Bir yerde hata mı yaptım?” diye kem küm ederek söylediği görüşünü yalanlardı. İppei basitçe, “Hata yapmışsın,” diye cevap verirdi.

İkinci oğul olan Cirobei’ye gelince durumlar biraz farklıydı. Onun mizacında politikacıların anlamsız yakınmaları yoktu. Kelimenin gerçek anlamıyla adil ve dürüst davranışlar sergileme eğilimindeydi. Bu yüzden Mişima şehrindekiler tarafından serseri olarak çağrılıyordu ve ahlaksız biri gibi muamele görüyordu. Cirobei, kâr amacı gütmekten hoşlanmazdı. Hayat

onun için hesap tahtası değildi. Fiyatı olmayan şeylerin değerli olduğuna inanıyor ve neredeyse her gün içki içiyordu, içki içse bile, ailesinin haksız kazancın keyfini sürdüğünü kendi gözleriyle görüp iyice emin olduktan sonra evinin içkisini bir daha ağzına sürmekten kaçındı. Eğer yanlışlıkla içmiş olursa hemen boğazına parmağını sokup zorla kendini kustururdu. Cirobei, günden güne Mişima sokaklarında tek başına içki içerek dolaşır oldu ancak babası İppei, özel olarak bunda kusur bulmadı. İppei açık fikirli bir adamdı, çocuklarının içinden sadece birinin aptal olmasından memnundu. Canlılık kattığını düşünüyordu. Ayrıca İppei, Mişima Itfaiyecileri'nin başında çalıştığından, bir gün bu onurlu pozisyonu Cirobei'ye teslim etmeyi planlıyordu. Cirobei günden güne asi bir at gibi hareket etse bile bunun gelecekte itfaiyecilerin başına geçtiğinde sahip olması gereken nitelikler olduğunu düşünüyordu. Uzak gelecekle ilgili bu tahminleri nedeniyle onun hovardalıklarını görse de görmemiş gibi yapardı. Cirobei, yirmi iki yaşının yazında usta bir savaşçı olmaya karar verdi. Bunun da şöyle bir sebebi vardı. Büyük Mişima Tapınağı'nda her yıl ağustosun on beşinde bir festival düzenlenirdi. Tabii ki posta şehrindeki[48] yerel halktan, Numazu'daki balıkçı köylerinden, İzu'daki dağlardan çok sayıda insan, yelpazelerini kuşaklarının arasına koyup Büyük Tapınak'ta sürüler hâlinde toplanmaya başlardı. Büyük Mişima Tapınağı'ndaki festival gününde yağmur yağması eski zamanlardan beri değişmeyen bir olaydı. Mişima halkı gösterişi sevdiğinden yağmurda yelpazelerini sallayarak sokaklardan geçen dans platformlarını, geçiş töreni araçlarını ve göğe yükselen havai fişekleri sırılsıklam bir hâlde, soğuktan tir tir titreyerek izlerdi.

Cirobei, yirmi iki yaşındayken garip bir şekilde festival gününde hava açıktı. Gökyüzünde bir kara çaylak çığlık atarak uçuşuyordu. Tapınağı ziyarete gelenler önce tapınağın tanrısına sonra da mavi gökyüzüne ve kara çaylağa saygılarını sundular. Öğlen vaktini biraz geçerken kara bulutlar aniden gökyüzünün kuzeydoğu tarafından yükselerek göz açıp kapayıncaya kadar Mişima'yı karanlığa boğdu. Nem yüklü şiddetli rüzgârlar toprağı sürüklüyor ve bu işareti gören büyük yağmur damlaları gökyüzünden damla damla düşüyordu. Sonunda kendini dizginleyemeyen yağmur, başkalarını düşünmeden şiddetleniyordu. Cirobei, Büyük Tapınak'ın torisinin[49] önündeki barda sake içerken, dışarıda bardaktan boşalırcasına yağan yağmurda küçük adımlarla koşup geçen farklı farklı kadınların figürlerini izliyordu. O esnada, tanıdık birini görünce birden ayağa fırladı. Bu kişi

evinin karşısında oturan kaligrafi ustasının kızıydı. Kırmızı çiçek desenli ağır kimonosunu giymiş, beş-altı adım koştuktan sonra yürüyor, beş-altı adım daha koşup tekrar yürüyordu. İppei barın girişinde asılı perdeyi kaldırıp dışarı fırlayarak, “Size şemsiye getireyim,” diye seslendi. “Kimonon ıslandığında zorlanırsın.” Kız durup ince boynunu yavaşça bükerek Cirobei’nin figürüne baktığında bembeyaz yanakları hafifçe kızardı. “Bekle.” Böyle diyerek bara dönen Cirobei dükkân sahibine seslenerek yağlı kâğıttan bambu şemsiyesini ödünç aldı. “Hey, ustanın kızı! Baban, annen ve ayrıca senin, benim alçak, sarhoş, korkunç ve kötü bir adam olduğumu düşündüğünüze hiç şüphem yok. Peki şuna ne dersin? Aslında ben, acınası olduğumu düşünen birine şemsiye bulmak için zahmete girecek bir adamım. Ne yaptığıma bak!” Tekrar perdeyi kaldırıp dışarı çıktığında sokakta kız mız yoktu. Sadece daha da güçlü bastıran yağmurda itişip kakışarak koşup geçen insan gelgiti vardı. “Hey, hey, hey!” diye barın içinde alay sesleri duyuluyordu. Altıyedi serserinin sesiydi. Cirobei şemsiyeyi sağ elinde tutarken düşündü. “Ah, ah! Usta bir savaşçı olmak istiyorum. Bunun gibi aptalca bir tecrübe yaşadığında mantık bir boka yaramaz. Biri vururs a onu yere serersin. Bir at çifte atarsa işini bitirirsin. Bu iyi bir fikir.” O günden sonra Cirobei üç yıl boyunca gizlice dövüş eğitimi yaptı. Dövüş cesaret gerektirirdi. Cirobei cesaretini içkiden alıyordu. Cirobei tükettiği içki miktarını giderek artırdı. Gözleri yavaş yavaş ölü bir balığın gözleri gibi soğudu ve donuklaştı. Alnında üst üste üç yağlı kırışıklık ortaya çıktı. Muhtemelen bunların hepsi küstah görünüşünü tamamladı. Piposunu dudaklarının arasına alarak omuzlarını geri itiyor, kolları arkada dururken sonunda piposundan bir fırt çekiyordu. Çelikten sinirleri varmış gibi görünüyordu.

Sıradaki mesele konuşma şekliydi. Derinden geliyormuş gibi kısık bir sesle konuşmayı düşündü. Dövüşe başlamadan önce zekice konuşma yapması gerekiyordu ancak Cirobei kelime seçiminde zorlanıyordu. Kalıplaşmış kelimeler gerçek duygularını ifade etmediğinden bu kelimelerin dışında bir şeyler seçti: “Sen yanlış olmayasın? Şaka filan mısın?”, “Burnunun ucunda mor bir şişlik komik görünür, iyileşmesi uzun zaman alır.”, “Nedense bir hata yaptığını düşünüyorum.” Bu sözleri her an kusursuz söyleyebilmek için yatmadan önce her birini otuz kez kısık sesle tekrar ediyordu. Ayrıca bunları söylerken ağzını çarpıtıp gereğinden fazla göz teması kurmadan, neredeyse gülüyormuş gibi yapmaya devam etmek istediğinden bunun da alıştırmasını yapmayı ihmal etmiyordu.

Böylece hazırlıklar tamamlandı. Artık sırada gerçek dövüş pratiği vardı. Cirobei silah taşımaktan hoşlanmıyordu. Silahın gücüyle kazanmak erkekçe değildi. Çıplak elle kazanmazsa içi rahat etmezdi, ilk önce yumruğunu nasıl kullanacağını araştırdı. Başparmağı yumruğunun dışında kalırsa kırılma riski vardı. Cirobei çeşitli araştırmalarının sonucunda başparmağını yumruğunun içine saklayıp diğer parmaklarını eklemlerinde boşluk bırakmadan sıkıca kapatmayı denedi. Oldukça güçlü görünen bir yumruğu oldu. Sıkıca kapattığı bu yumruğuyla kendi dizine vurduğunda eli biraz bile acımadı ancak bunun yerine diz kapağı onu havaya zıplatacak kadar acıdı. Bu bir keşifti. Cirobei sonrasında eklemlerinin derisini kalınlaştırıp sertleştirmeyi planladı. Sabah gözlerini açar açmaz yeni bulduğu tarzdaki yumruğuyla başucundaki tütün tablasına bir tane vuruyordu. Şehirde yürürken yol boyunca toprak duvarlara, ahşap çitlere, barın masalarına, evindeki ocağa yumruk atıyordu. Bu eğitimine bir yılını harcadı. Tütün tablası parçalar hâlinde kırıldı, toprak duvarda ve çitlerde çok sayıda büyüklü, küçüklü delikler açıldı, barın masalarında çatlaklar oluştu ve evin ocağında neredeyse şık denebilecek yamukluklar oldu. Sonunda Cirobei yumruğunun sertleştiğine güvenebildi. Bu eğitimi sırasında nasıl yumruk atacağı konusunda bir hile de buldu. Diğer bir deyişle, kolunu yandan döndürerek vurmaktansa koltukaltını piston gibi dümdüz dışarı uzatarak vurmak üç kat daha etkiliydi. Ayrıca kolunu dümdüz dışarı uzattığı sırada içeriye doğru yüz seksen derece bükerse, yumruğunun dört kat daha etkili olacağını anladı. Kolu bir vida gibi rakibinin vücudunu bir hamlede delerdi.

Sonraki yıl, evinin arkasındaki eski eyalet tapınağının kalıntılarının olduğu çam ormanında eğitime devam etti. İnsan şeklindeki, yaklaşık 162 cm yüksekliğindeki kurumuş ağaç kütüklerini yumrukluyordu. Cirobei, kendi vücuduna tepeden tırnağa vurmayı deneyerek en çok acıyan yerin iki kaşın ortası ve karın boşluğu olduğu gerçeğini keşfetti. Bunlara ek olarak eskiden beri söylenen erkeklerin bacak arasını da kısa bir süre için denemeyi düşündü ancak bunun uygunsuz olacağını ve cesur bir adamın hedefi olamayacağına karar verdi. İncikkemiğinin de oldukça acıdığını biliyordu; orası ayağıyla tekmelemek için uygun bir yerdi. Cirobei kavgada ayağını kullanırsa kendini korkak ve suçlu hissedecekti. Bu yüzden sadece iki kaşın arasını ve karın boşluğunu hedef almaya karar verdi. Kurumuş kütükte iki kaşın arasına ve karın boşluğuna denk gelen yerlere hançerle üç çizik atarak günler boyu pat pat diye vurmaya devam etti. “Sen yanlış olmayasın? Şaka filan mısın?”, “Burnunun ucunda mor bir şişlik komik

görünür, iyileşmesi uzun zaman alır.”, “Nedense bir hata yaptığını düşünüyorum,” derken aynı esnada kaşının arasına pat diye bir tane indiriyordu. Sol eliyle de bir tane karın boşluğuna.

Bir yıllık eğitimden sonra kurumuş ağaçtaki üç işaret kâse derinliğinde yuvarlaklaşıp çukurlaştı. Cirobei düşünmeye başladı. “Şu an hedefe on ikiden vuruyorum ancak henüz rahatlayamam. Rakibim bu kütük gibi asla hiçbir şey söylemeden hareketsiz durmayacaktır. Bir hamle yapacaktır.” Mişima şehrinin neredeyse her köşesinde olan su çarkları dikkatini çekti. Fuci Dağı’nın eteklerindeki karlar eriyip düzinelerce kolları olan, su kapasitesi dolu, berrak dereler oluşturuyordu. Mişima’daki her evin temelinin altından, verandanın kenarından, bahçenin içinden geçen yosunların büyüdüğü su çarkları bu çok sayıdaki derelerin kilit noktalarında yavaş yavaş dönüyordu. Cirobei, içmekten eve dönerken muhakkak bir su çarkının üstesinden geliyordu. Dönmekte olan su çarkının tahtadan yapılmış on altı kanadına sırayla vuruyordu. Başta yönünü tahmin etmesi zordu ve işler iyi gitmedi ancak giderek Mişima şehrinde kırılmış, kanadı gevşek bir şekilde sarkan, durmuş su çarklarını görmek olağan hâle geldi.

Cirobei sık sık derenin suyunda yıkanırdı. Bazen suyun en derinine dalıp hareketsiz durduğu zamanlar da olurdu. Kavga sırasında yanlışlıkla ayağı kayıp dereye düşme ihtimalini göz önünde bulunduruyordu. Şehrin her yerinde dere aktığından böyle bir durum yaşanabilirdi. Ağartılmış pamuktan kuşağını sıkıca bağladı. Bunun sebebi midesine çok fazla alkolün girmesini önlemekti. Eğer sarhoş olursa ayakları tökezleyip beklenmedik bir yenilgiye uğrayabilirdi. Üç yıl geçti. Büyük Tapınak festivali üç kez başlayıp üç kez sona erdi. Eğitim bitti. Cirobei daha heybetli ve soğukkanlı görünüyordu. Başını sağa sola çevirmesi bile bir dakika sürüyordu.

Akrabalar, kan ilişkisi sayesinde değişime duyarlı olurlar. Babası İppei, Cirobei’nin eğitiminden haberdardı. Nasıl bir eğitim yaptığını bilmiyordu fakat bir şekilde önemli biri olacağını hissediyordu. İppei önceki planını yürürlüğe koydu. Cirobei’ye onurlu pozisyon olan itfaiyecilerin başını devretti. Cirobei anlaşılmaz ciddiyeti sayesinde çok sayıda itfaiyecinin güvenini kazandı. Ona şef deyip saygı duyduklarından kavga etmeye hiç şansı olmadı. Muhtemelen hayatı boyunca kavga edemeden bu şekilde ölüp gidecekti. Genç şef bu durumdan rahatsızdı. Geliştirdiği kollarına her gece üzülüyor, kendini kötü hissederek hatır hutur kaşıyordu. Gücünü dışarı çıkarabileceği bir yer bulma sıkıntısıyla kıvranmasının sonunda nihayet içinde umutsuzca kötülük yapma arzusu uyandığından sırtının tamamına

dövme yaptırdı. Dövmenin deseninde, çapı yaklaşık on beş santim olan koyu kırmızı bir gülü, uskumruya benzeyen ince, uzun beş balık sivri ağızlarıyla dört bir yandan didikliyordu. Sırtından göğsüne kadar mavi dalgalar bir yöne doğru hareket ediyordu. Bu dövme nedeniyle Cirobei git gide Tokaido Karayolu'nda ünlü oldu, itfaiyecileri bırak, posta şehrindeki haydutlar bile ona saygı duymaya başladı ve kavga etme umutları yok olup gidiverdi. Bu Cirobei'nin tahammülünün de ötesindeydi ancak şansı beklenmedik bir şekilde döndü. O sıralar Mişima şehrinde Şikamaya Dükkânı'nın sake üretiminde başa baş rekabet ettikleri Cinşuuya Couroku adında zengin bir adam vardı. Onların sakeleri biraz daha tatlı ve rengi canlıydı. Couroku'nun karakteri de sakesine benziyordu. Dört cariyesi olmasına rağmen bunu hâlâ yetersiz buluyor ve beşinci cariyeyi almak için çeşitli planlar yapıyordu. Şahinin beyaz tüyünden bir ok, Cirobei'nin evinin çatısından geçerek karşısındaki kaligrafi ustasının münzevi evinin çatısındaki çobançantası otunu bir kenara iterek derine saplandı. Usta, bu talebe kolayca cevap vermedi. İki kez seppuku yapmaya çalıştı ancak aile üyeleri tarafından bulununca başarısız oldu. Bu söylentileri duyan Cirobei kolunun çağrısına kulak verdi ve fırsatını kolladı. Üç ay sonra bir fırsatını buldu. Aralığın başlarında Mişima'da nadir görülen yoğun kar bir yağışı vardı. Güneş battıktan sonra kar hafif hafif düşmeye başladı ancak kısa sürede büyük kar taneleri yerini aldı ve neredeyse on metre kar yığını oluştuğu sırada posta şehrindeki altı yangın alarmı hep birlikte çalmaya başladı. Yangın vardı. Cirobei sakince evinden çıktı. Cinşuuya'nın yanındaki hasır dükkânından korkunç alevler yükseliyordu. Binlerce genç ateş topu sıraya girmiş hasır dükkânının çatısında deli gibi uçuşuyor, kıvılcımlar çam ağacının poleni gibi taşıp yayılarak gökyüzünün dört bir yanındaki uzaklara dağılıyordu. Zaman zaman kara dumanlar Umibouzu[50] gibi yavaşça belirip tüm çatıyı kaplıyordu. Aralıksız yağan büyük kar taneleri alevlerle renkleniyor, her zamankinden daha ağır ve değersiz görünüyordu. İtfaiyeciler, Cinşuuya ile tartışmaya başladı. Cinşuuya evinin hiçbir şekilde suyla ıslatılmaması konusunda ısrar ederken yanındaki hasır dükkânının çatısını hızlı bir şekilde yıkıp yangını söndürmelerini emrediyordu. İtfaiyeciler de bunun yangın söndürme kurallarını ihlal ettiğini söyleyip karşı çıkıyorlardı. O sırada Cirobei göründü. "Bay Cinşuuya." Cirobei olabildiğince kısık bir sesle ve neredeyse gülüyormuş gibi konuşmaya başladı. "Sen yanlış olmayasın? Şaka filan mısın?" Cinşuuya aniden konuşmasının arasına girdi. "Şikamaya'nın genç efendisi,

bu bir şakaydı. He, he! Gerçekten kapris yapıyordum. Hadi, istediğin gibi evimi ıslat lütfen.” Kavgaya dönüşmedi. Cirobei çaresizce ateşe baktı. Kavga olmamış ancak yine de Cirobei’nin itibarı bir kez daha yükselmişti. Bu olaydan sonra, alevlerin ışıklarıyla aydınlanırken Cinşuuya’yı azarlayan Cirobei’nin koyu kırmızı yanaklarına erimeden yapışan büyük kar tanelerinin görüntüsünün Tanrı gibi korkutucu olduğuyla ilgili efsaneler itfaiyecilerin arasında dolaşmaya başladı.

Cirobei, ertesi yıl şubat ayının güzel bir gününde posta şehrinin sınırındaki yeni evinin inşaatını bitirdi. Evin on, sekiz ve beş buçuk metrekarelik üç odası bulunuyordu ve bunların dışında ikinci katta on dört metrekarelik bir odadan Fuci Dağı direkt görülebiliyordu. Martın sonlarındaki güzel bir günde kaligrafi ustasının kızını bu yeni evin gelini olarak getirdi. O akşam itfaiyeciler Cirobei’nin evine hınca hınç doluşup ziyafet içkisinden içerek, her biri sırayla gecenin ilerleyen saatlerinden sabaha özel yeteneklerini sergiledi. Sonuncu kişi iki tabak numarası yapıp herkesin sarhoş ve uykulu gözlerini aldatarak köşelerden gelen alkış sesleriyle ödüllendirildi. Kutlama ziyafeti de böylece bitti. Cirobei bu durumun kendisi için yeterince iyi olduğundan emindi. Her günü hafif bir şaşkınlıkla, boş boş bakarak geçiriyordu. Babası İppei, “Böylece ilk aşama tamamlandı,” diye mırıldanarak piposundaki tütün haznesine dokunuyordu ancak İppei’nin açık fikirli olsa bile öngöremediği üzücü bir olay meydana geldi. Evliliklerinden neredeyse iki ay sonra bir akşam Cirobei, karısının doldurduğu içkiyi içerken, “Ben dövüşte iyiyim. Bir kavga oldu mu böyle sağ elimle kaşının arasına, sol elimle de karın boşluğuna vururum,” dedi. Sadece eğlenceli bir gösteri yapmak istedi ancak karısı aniden düşüp öldü. Tahmin ettiği gibi vurmak için doğru noktalardı. Cirobei ağır suçtan yakalanıp hapse gönderildi. Çok iyi olmanın cezası vardır. Cirobei hapse girdikten sonra da gösterdiği soğukkanlılığı sayesinde gardiyanlar onunla alay etmedi ve aynı koğuştaki mahkûmlar hapishane ağası olarak ona hürmet gösterdi. Diğer mahkûmlardan daha yüksekte otururken Cirobei, kendi kendine yazdığı ne dodoitsu ne de nenbutsu[51] olmayan bir şiirin kederli mısralarını mırıldandı.

Kayaya fısıldadım,
Yanaklarım kızarırken:
“Ben güçlüyüm biliyorsun!”

Kaya cevap vermedi.

Saburou’nun Yalanı

Eski zamanlarda Edo’nun Fukagava Semti’nde Haramiya Kouson adında dul bir âlim yaşıyordu. Çin dinleri konusunda oldukça bilgiliydi. Saburou[52] adını verdiği bir çocuğu vardı. Tek oğlu olmasına rağmen semt halkı, Saburou ismini vermesinin ondan beklenileceği gibi bilgece bir çarpıtma olduğunu konuşuyordu ancak bunun nasıl bilgece bir çarpıtma olduğunu kimse bilmiyordu. Bu, bilgenin bileceği bir işti. Semtte Kouson’un itibarı pek iyi değildi. Aşırı cimri olduğu söyleniyordu. Pirinci yedikten sonra her zaman, tam olarak yarısını kusup tutkal yaptığıyla ilgili söylentiler bile vardı.

Saburou’nun yalan çiçekleri, Kouson’un cimriliğinden filizlendi. Sekiz yaşına kadar beş kuruş harçlık almadan Çinli bilginlerin sözlerini ezberlemeye zorlandı. Saburou, Çinli bilginlerin sözlerini burnunu çekerek mırıldanırken odaların kirişlerindeki, duvarlarındaki çivilere tırnaklarını batırıp çıkararak dolaşıyordu. On çivi topladığında yakındaki hurdacıya gidip bir-iki kuruşa elden çıkarıyordu. Bu parayla da kızarmış hamur keki alıyordu. Daha sonraları hurdacıdan babasının kitap koleksiyonun on kat daha fazla para edeceğini öğrenince bir-iki kitap yürütmeye başladı; ancak altıncı kitabı çalarken babası tarafından yakalandı. Kouson kişisel duygularını bir kenara bırakarak çalma hastalığı olan oğluna dayak attı. Yumruğunu üç kez art arda Saburou’nun başına geçirdikten sonra şunları söyledi: “Daha fazla ceza hem seni hem de beni boşu boşuna acıktırır sadece. Bu yüzden cezanı burada bitiriyorum. Buradan ayrılma.” Saburou gözyaşları içinde bir daha yapmayacağına dair yemin etti. Saburou için bu yalanlarının başlangıcı oldu.

O yıl, yaz ayında Saburou yan komşularının köpeğini öldürdü. Japon cinsi bir köpekti. Bir gece, köpek yüksek sesle havlamaya başladı. Uzun süredir havlıyor, huzursuz çığlıklar atıyor, bir acıya dayanamıyormuş gibi yüksek sesle inliyordu. Yani çeşitli bağırma sesleriyle karışmış bir kargaşa vardı. Haykırışları bir saat boyunca devam edince babası yanında uyuyan Saburou’ya seslendi. “Bir bak da gel.” Saburou çoktan başını kaldırmıştı, gözlerini kırpıştırarak seslere kulak kesildi. Ayağa kalkıp panjuru açtı. Yan evin bambu çitlerine bağlanan köpeğin toprağa sürünerek acı içinde kıvrandığını gördü. Saburou, “Gürültü yapma!” diyerek köpeği azarladı.

Köpek, Saburou’nun figürünü tanıyınca gösterişli bir şekilde toprakta dönmeye, bambu çiti ısırmaya, çıldırmış gibi her zamankinden daha da yüksek sesle havlamaya ve bağırmaya başladı. Köpeğin şımarık bir çocuk gibi davranması Saburou’nun zihninde mide bulandırıcı bir nefret uyandırdı. Sanki nefesini tutmuş gibi bir sesle, “Gürültü yapma! Sessiz ol!” dedikten sonra bahçeye atlayıp çakıl taşlarını toplayarak köpeğe attı. Kafasından vurulan köpek kısa, keskin bir sesle çığlık atıp beyaz, küçük bedeni etrafında topaç gibi dönerek yere düştü. Öldü. Panjuru kapayıp yatağına girdiğinde babası uykulu bir sesle, “Sorun neymiş?” diye sordu. Saburou yorganı başına kadar çekip, “Bağırmayı bıraktı. Hasta görünüyordu. Yarını muhtemelen göremez,” diye cevap verdi.

O yılın bir sonbahar gününde Saburou birini öldürdü. Bir oyun arkadaşını Kototoi Köprüsü’nden Sumida Nehri’ne itti. Kişisel bir sebebi yoktu. Tabancayı kendi başına dayayıp ateş etmek isteyen birinin dürtüsüne tamamen benzer bir dürtü tarafından ele geçirilmişti. Aşağı ittiği tofu satıcısının küçük oğlu, ince ve uzun iki bacağını ördek gibi üç kez yavaşça havada kürek çeker gibi hareket ettirip suya düştü. Dalgaların akışına göre nehrin yaklaşık iki metre aşağısına doğru sürüklendi sonra aniden dalgaların ortasında iki eli ortaya çıktı. Yumruğunu sıkıca sıktı. Çok geçmeden battı. Dalgalar dağılarak aktı. Saburou kendini güvene aldıktan sonra ağlayarak feryat figan etti, insanlar toplanıp ağlayarak işaret ettiği yere bakınca durumu anladılar. “Bize haber vermekte iyi iş çıkardın. Arkadaşın suya düştü değil mi? Ağlama, onu şimdi kurtaracağız. Sen iyi iş çıkardın.” Olayı tek başına hızlıca kavrayan bir adam, bunları söyleyerek Saburou’nun omzuna hafifçe vurdu. Bu sırada kalabalığın içinde yüzmesine güvenen üç adam aralarında yarışarak büyük nehre atladı. Her biri kendi yüzme stilinden gurur duyarak tofu satıcısının küçük oğlunu aramaya başladı. Üçü de yüzerken nasıl göründükleriyle o kadar ilgiliydi ki çocuğu aramakta dikkatsiz davrandılar ve sonunda aradıklarını bulduklarında çocuk çoktan ölmüştü.

Saburou için büyütülecek bir mevzu değildi. Tofu satıcısının cenazesine babası Kouson ile birlikte katıldı. On-on bir yaşlarına geldiğinde kimsenin bilmediği suçunu hatırladıkça vicdan azabı çekmeye başladı. Böyle bir suç Saburou’nun yalan çiçeklerini daha da muhteşem açtırdı. Başkasına ve kendine yalan söyleyerek tüm kalbiyle suçunu hem dünyadan hem de kendi kalbinden silmeye çabaladı. Sonunda yaşı büyüdükçe bir yalan yığını hâline geldi. Yirmi yaşındaki Saburou, uysal, utangaç bir genç olmuştu.

Obon festivali[53] geldiğinde rahmetli annesinin hatıralarıyla iç çekerek insanlarla konuşup mahallelinin sempatisini topladı. Saburou annesini hiç tanımamıştı. Annesi onu doğurduktan hemen sonra ölmüştü. Şimdiye kadar annesi hakkında düşünmemişti bile. Yalan söylemekte daha da ustalaştı. Kouson'un yanına eğitim almaya gelen iki-üç öğrencisine onun adına mektup yazdı. Velilerden para isteyen mektuplar yazmak uzmanlık alanı oldu. Örneğin, şöyle bir tarzda yazıyordu. Sayın veli, diyerek etrafın manzarasından ve benzeri şeylerden yazmaya başlıyor, saygı değer babaya değişen hiçbir şey olmadığı belirtiyor, açık yüreklilikle sizden bir ricam olacak diyerek hemen asıl konuya geçiyordu. Başta sürekli iltifatlardan oluşan şeyler yazıp sonrasında para gönderin demek mantıksızdı. Baştaki aralıksız iltifatları sondaki tek cümlelik ricayla bozulacağından son derece çıkarcı ve kötü niyetli görünecekti. Bu yüzden konuya bir an önce girme cesareti gösterdi. Mümkün olabildiğince kısa ve öz olması daha iyiydi. Bir keresinde, "Okulumuzda şiir klasiği[54] dersi başlamıştır. Bu dersin kitabı için şehrin her yerindeki kitapçılar yirmi iki yen istemektedir. Ancak Öğretmen Kouson, öğrencilerin maddi gücünü dikkate alarak doğrudan Çin'den sipariş etmeyi emir buyurdular. Kitabın maliyeti on beş yen seksen kuruştur. Bu fırsatı kaçırırsak ufak bir kayıp yaşamamıza neden olacağından gecikmeden sipariş etmeyi düşünüyoruz. Düzenlemeleri yapabilmemiz için on beş yen seksen kuruşu bir an önce göndermenizi rica ediyorum," diye yazdı ve sonrasında ise kendi durumundan, önemsiz olaylardan bahsetti. "Bugün penceremden dışarıyı izlerken çok sayıda karga, yalnız bir kara çaylakla kavga ediyordu. Gerçekten kahramancaydı" ya da "iki gün önce Sumida Nehri kıyısında yürüyüş yaparken çiçek açan garip bir tür bitki gördüm. Taçyaprakları hem gündüzsefası kadar küçük hem taze bezelye kadar büyük; rengi hem kırmızıya benziyor hem beyaza. Nadir bir tür olduğundan kökleriyle birlikte söküp odamdaki saksıya aktararak diktim." Bu tür şeyler yazarak sanki para göndermeleri istediğini de diğer şeyleri de unutmuş gibi tasasızca başka şeylerden bahsediyordu. Öğrencilerin babaları, bu mektubu aldıklarında çocuklarının huzurlu bir zihinde olduğunu düşünecek ve telaşlı kalplerinden utanarak bir gülümsemeyle parayı göndereceklerdi. Saburou'nun mektubu gerçekten de böyle bir etki yarattı. Öğrenciler, "Ben de. Ben de," diyerek kendileri adına mektup yazmasını veya dikte ettirmesini istiyorlardı. Para gelince de öğrenciler, Saburou'yu eğlenmeye dışarı davet ediyorlar ve her kuruşu sonuna kadar harcıyorlardı. Kouson'un okulu yavaş yavaş gelişmeye başladı. Söylentileri

duyan Edolu öğrenciler genç öğretmenden mektup yazma yöntemini gizlice öğrenmek istediklerinden Kouson'un derslerine başvuruyorlardı.

Saburou bu konu hakkında dikkatlice düşündü. "Böyle her gün onlarca insan adına mektup yazmak veya dikte etmek çok zahmetli olacak. Neden mektupları tercihe göre yayımlamıyorum ki?" 'Velilerden nasıl para alınır?' adında bir kitap yazıp bunu basmayı düşündü ancak yayımlama fikrini uygulamada bir kusur fark etti. Kitabı ebeveynler satın alıp okursa ne olurdu? Günahının sonuçlarını az çok tahmin edebiliyordu. Kitabı yayımlamaktan vazgeçmek zorunda kaldı. Aynı zamanda öğrencilerin çılgınca muhalefetleri de bu durumda etkili oldu. Yine de Saburou kitap yazma konusundaki kararından vazgeçmedi. Şu sıralar Edo'da popüler olan şarebon[55] türünde bir roman yayımlamaya karar verdi. "Ho, ho! Şükranlarımı sunarım," diye yazmaya başlayarak mümkün olduğunca çok şaka ve aldatmacalar eklemek Saburou'nun kişiliğine tam uyuyordu. Yirmi iki yaşındayken, "Perişan Sarhoş Çamur Satıcısı Usta" takma adıyla yayımladığı iki-üç kitabı beklenmedik şekilde yok sattı. Bir gün babasının kişisel kütüphanesindeki şarebon türündeki romanların arasına şaheseri olan "İnsanların Tüm Yalanları Gerçektir" kitabının birinci cildinin karıştığını gördü. İlgisizce Kouson'a, "Perişan Usta'nın kitabı güzel mi?" diye sordu. Kouson yüzünü ekşiterek, "Güzel değil," diye cevap verdi. Saburou gülüp "Bu benim takma ismim," diyerek durumu anlattı. Kouson, şaşkınlığını göstermemeye çalışarak iki-üç kez yüksek sesle öksürüp etraftan çekiniyormuş gibi kısık sesle, "Ne kadar kâr elde ettin?" diye sordu.

Şaheser olan "İnsanların Tüm Yalanları Gerçektir" kitabının kabaca içeriğini anlatırsak Kenen adındaki alaycı, genç bir adamın ilginç ve eğlenceli dünyasında başından geçenlerin öyküsüydü. Kenen adındaki genç, genelev bölgesindeki insanlarla takılırken bazen bir oyuncu gibi, bazen de zengin biri gibi gösteriş yapıyordu ya da tebdili kıyafetle yolculuk yapan asil biri gibi davranıyordu. Sahtekârlığını o kadar çok şemayla zenginleştirmişti ki neredeyse gerçeğe yakındı. Dalkavuklar ve geyşalar bu yalanlardan şüphe duymuyordu ve sonunda kendi de bu yalanlara inanmaya başlıyordu. Bu asla bir rüya değildi. Öyle ki gece olduğunda bir zengin olduğundan emindi, sabah uyandığındaysa toplumdan gizlenen ünlü bir oyuncuydu. Bu şekilde ilginç ve eğlenceli hayatının sonuna gelmişti. Öldüğünde eski günlerindeki beş parasız Kenen olmaya geri döndüğünü yazmıştı. Romanın kaynağı Saburou'nun kendi hayatıydı. Yirmi iki yaşını karşılayan Saburou'nun yalanları çoktan insanüstüydü ve bu dönemde

söylediği yalanlar tamamen mükemmel gerçeklere dönüşüyordu. Kouson'un önünde sonuna kadar utangaç, ataya saygılı genç, okula gidip gelen öğrencilerin önünde görmüş geçirmiş bir adam, genelev bölgesinde Dancuurou,[56] falanca asilzade, bilmem ne grubunun patronu rolünü oynarken en ufak yapmacık yalanı yoktu.

Ertesi yıl, babası Kouson öldü. Kouson'un vasiyetinde şuna benzer şeyler yazıyordu: "Ben yalancı ve iki yüzlüyüm. Kalbim Çin dininden ne kadar uzaklaşırsa o kadar hayran kaldı ve içten bağlandı. Buna rağmen hâlâ yaşıyor olmamın sebebi annesi olmayan çocuğuma duyduğum sevgimdi muhtemelen. Başarısız olsam da bu çocuğun başardı olmasını ddedim ancak görünen o ki o da başaramayacak. Bu çocuğa altmış yıl boyunca biriktirdiğim bozukluk beş yüz monun[57] hepsini bırakıyorum." Saburou mektubu okuduktan sonra mosmor kesddi ve yüzünde belirsiz bir gülümseme belirdi. Vasiyeti önce ikiye böldü, sonra dörde ayırdı, en sonunda onu sekize yırttı. Acıkmamak için oğlunu dövmekten kaçman Kouson, oğlunun şöhretinden daha çok kitabının telif ücreti hakkında endişelenmeden duramayan Kouson, mahallelilerin, evinin temeline bir küp dolusu altın sakladığını fısıldadığı Kouson beş yüz mon miras bırakarak huzur içinde öldü. Bu yalanları sona erdirecek yalandı. Saburou yalanın dayanılmaz kötü kokusunu almış gibi hissetti.

Saburou babasının cenazesini yakınlardaki Niçiren Budist Tapınağı'nda düzenledi. Bir an için vahşi bir ritim gibi hissettiren rahibin şiddetli darbeler indirerek çaldığı davulun sesine kulak kesilip dinlediğinde, ritmin içinde umutsuz öfke ve endişe ile bununla alay eden çaresiz soytarıyı yakalayabiliyordu. Aile arması işlenmiş siyah kimonosunu giyen Saburou, elinde tespihiyle yaklaşık on öğrencinin ortasına belini büküp oturdu. Neredeyse bir metre ötedeki tatami matının kenarına bakarken düşünüyordu. "Yalan, suçtan yayılan sessiz bir osuruktur. Kendi yalanlarım çocuk yaşta katil olmamla başlamıştı. Babamın yalanı ise kendi inanmadığı dini başkalarına inandırmanın büyük suçunun baskısı altında sıkışmıştı. Gerçekler o kadar boğucudur ki biraz olsun rahatlayabilmek için yalan söylersin ancak bir bakmışsın ki içki gibi git gide dozunu artırmaya başlamışsın. Yavaş yavaş güçlü yalanlar kusuyor ve sıkı çalışmayla sonunda bu yalanlarda gerçekliğin ışığını yakıyorsun. Görünüşe göre bu durum sadece benim için geçerli değildi. İnsanların tüm yalanları gerçekti." Aniden bu cümleyi hatırlamış ve bu cümle ilk kez onun yüzüne çarparak

kendisini acı acı gülümsetmişti. Ah, ah! Bu aptallığın zirvesiydi. Kouson'un cesedini dikkatlice gömdükten sonra kendi kendine bundan sonra yalansız bir hayata başlamaya karar verdi. Herkesin gizlediği bir günahı vardır. Korkmuyordu. Aşağılık biri gibi hissetmesine de gerek yoktu.

Yalansız bir hayat. Bu cümle zaten bir yalandı. Güzel şeylere güzel, kötü şeylere kötü denir. Bu da bir yalandı. Her şeyden önce güzeli güzel diye çağıran kalbin yalanı olamaz mıydı? Saburou her gece gözünü kırpmadan bu ahlaksızca, şu alçakça diyerek acı çekiyordu. Sonunda bir tutum keşfetti. Bir umursamaz gibi, gönülsüz ve gayesiz yaşayacaktı. Rüzgâr gibi. Günlük eylemlerinin hepsini takvime bıraktı. Takvimin tahminlerine göre yaşıyordu. En büyük eğlencesi her gece gördüğü rüyalardı. Rüyasında yemyeşil çimlerin olduğu bir manzarada, kalbini pır pır ettiren genç kızlar da vardı.

Bir sabah Saburou tek başına kahvaltı yaparken aniden aklına bir şey geldi ve başını sallayarak yemek çubuklarını pat diye masanın üzerine indirdi. Ayağa fırlayıp odanın içinde üç kez volta attıktan sonra elleri ceplerinde dışarı çıktı. Gönülsüz, umursamaz, gayesiz tutumundan şüphelenmeye başladı. Bu, yalan cehenneminin derinliklerindeki dağdı. Bilinçli olarak gönülsüz ve gayesiz davranmaya çabalamak nasıl yalan olmazdı ki? Çabaladıkça yalanın son katmanına geliyordu. Battı balık yan gider! Yalan dünya. Saburou sabahın erken saatlerinde bara doğru yola çıktı.

Dükkânın girişine asılan perdeyi kaldırıp içeri girdi. Sabahın erken saatleri olmasına rağmen çoktan iki müşteri gelmişti. Şaşırtıcı olan ise bu iki kişinin Sihirbaz Tarou ile Savaşçı Cirobei olmasıydı. Tarou masanın güneydoğu köşesinde tombul, pürüzsüz yanakları sarhoşluktan hafif kırmızıya boyanmış hâlde, ince bıyıklarını kıvırarak içki içiyordu. Cirobei onun karşısında, kuzeybatı köşesinde yerini almıştı. Şişkin büyük yüzünde yağ parlarken, bardağı tutan sol elini arkasından genişçe bir dönüşle yavaşça çevirerek dudaklarına götürdü. Bir yudum içip bardağı gözünün hizasına kadar kaldırıp bir süre boş boş baktı. Saburou ikisinin ortasına oturup içki içmeye başladı. Elbette üçünün tanışıklıkları yoktu. Küçücük gözleri yarı kapalı Tarou, rahatça boynunu çevirmesi bir dakika süren Cirobei ve dizginlenemeyen tilki gözleri fıldır fıldır olan Saburou. Her biri, diğer iki kişiye kaçamak bakışlar atıyordu, içkilerin gitgide boşaltılmasıyla birlikte üç kişi azar azar yakınlaşmaya başladı. Üçünün dizginlemeye çalıştığı sarhoşluk bir anda patlak verince ağzını ilk açan Saburou oldu.

“Birlikte sabahın aynı saatinde içki içiyor olmamız kaderin bir oyunu bence. Özellikle de elli metre yürüdüğünde başka bir ülkeye geldiğin söylenen Edo gibi kalabalık bir yerdeki böyle küçük bir barda aynı gün, aynı saatte karşılaşmamız inanılmaz.” Tarou genişçe esnedikten sonra, “Ben içmeyi sevdiğim için içiyorum. İnsanın yüzüne öyle bakma,” diyerek cevap verdi. Sözleri bittikten sonrada el havlusunu başına örttü. Cirobei aniden masaya vurdu, masanın üzerinde neredeyse çapı dokuz, derinliği üç santim olan bir oyuk açtı. “Haklısın. Aramızdaki bu bağ kader olmalı. Hapisten yeni çıktım,” diye cevap verdi. Saburou, “Neden hapse girdin?” diye sordu. Cirobei de, “Her şey şöyle başladı,” diyerek derinden geliyormuş gibi kısık sesiyle hayat hikâyesini anlattı. Hikâyesini bittiğinde bir damla gözyaşı içki bardağına düştü ve gözyaşının düştüğü içkiyi tek seferde içti. Saburou, adamın hikâyesini dinledikten sonra bir süre düşünüp, “Nedense kardeşmişiz gibi hissediyorum,” diyerek konuşmasına giriş yaptı. Yalan söylemekten endişe duyduğundan her cümlede durup tekrar anlatmaya başlıyordu. Cirobei, bir süre dinledikten sonra, “Neden bahsettiğini gerçekten anlamadım,” diyerek arkasına yaslanıp uyuklamaya başladı. Ancak o zamana kadar sadece canı sıkılmış gibi esneyen Tarou, çok geçmeden küçük gözlerini kocaman açıp pür dikkat dinlemeye başlamıştı. Konuşması bitince de Tarou, başına bağladığını bitkin bir tavırla çıkarıp, “Adım Saburou mu demiştin? Senin duygularını çok iyi anlıyorum. Ben Tsugaru eyaletinden Tarouyum. İki yıl önce Edo’ya geldim ve o zamandan beri boş boş geziniyorum. Hikâyemi dinlemek ister misin?” diyerek her zamanki uykulu ses tonuyla kendi yaşadıklarını en küçük ayrıntısına kadar anlattı. Saburou aniden, “Seni anlıyorum. Seni anlıyorum,” diye bağırmaya başladı. Cirobei, bağırması yüzünden uyandı. Kısık gözlerini hafif açıp Saburou’ya, “Ne oldu?” diye sordu. Saburou fazla tepki gösterdiğini fark edip utandı. Coşkusu yalanının meyvesiydi. Kendini dizginlemeye çalışsa da sarhoşluğu bunu engelliyordu. Saburou’nun gönülsüzce kendini dizginlemeye çalışması ruhundaki asiliği uyandırmıştı. Artık her şeyi göze alarak koyuverip gitti. Ağzından düşünmeden çirkin yalanlar döküldü. “Bizler sanatkârız.” Böyle yalanlar söyledikten sonra yalan ateşi daha da koniklenmeye başladı. “Bizler üç kardeşiz. Bugün burada karşılaştığımıza göre ölüm bile bizi ayıramaz. Çok yakında bizim de zamanımız gelecek. Bundan eminim. Ben bir sanatkârım. Büyücü Tarou’nun, Savaşçı Cirobei’nin yaşamını -ayrıca küstahça olacak ama kendi hayatımı da- ve üçümüzün nasıl yaşadığının misallerini yazarak insanlara ulaştırmak

istiyorum. Milletin ne diyeceği kimin umurunda?” Yalancı Saburou’nun yalan ateşi bu noktadan sonra doruklarına ulaştı. “Bizler sanatkârız. Ne kraldan ne de prensten korkarız. Para bizim için ağaçtaki yapraklar gibi önemsizdir.”

1934

---

[46] Burada yazar, imparator Nintoku’nın bir sözüne değinmiştir, imparator Nintoku, Nanba Kouzu Tapınağı’ndan ülkesine bakıp halkının bacalarında duman göremeyince ülkesinin yoksul düştüğünü ve bu yüzden hiç kimsenin evinde yemek pişiremediğini anladı. Bir fermanla halktan üç yıl boyunca vergi almayacağını ilan etti. Bu süre boyunca saray fakirleşirken halk zenginleşmeye başladı. İmparator tekrar tapınaktan baktığında ülkenin her yerindeki bacaların tütmekte olduğunu gördü ve sevinç içinde yanındaki karısına, “Artık zengin oldum. Çok mutluyum,” dedi. İmparatoriçe, “Garip bir şey söylüyorsunuz. Giysilerinizde delikler varken ve çatı yıkılmışken neden zengin olduğunuzu söylüyorsunuz?” diye karşılık verince imparator cevaben “Ülke bir kitaptır. Halkım zenginse ben de zenginim,” diye karşılık verdi. -çn

[47] Geleneksel nakışla yapılan top. -çn

[48] Gezginlerin ülke genelindeki yolculuklarında dinlenmeleri için belirlenmiş yerlere denir. -çn

[49] Tori, Şinto tapınağının girişinde veya içinde bulunan geleneksel Japon kapısıdır ve sembolik olarak dünyadan kutsala geçişi simgeler. -çn

[50] Denizde yaşayan bir tür efsanevi yaratık. -çn

[51] Dodoitsu, Eda döneminin sonuna doğru geliştirilen bir Japon şiir türüdür. Nenbutsu, Buda’nın görünüşünü ve erdemini hayal ederek Buda’nın adını zikretmeye atıfta bulunan bir kelime. -çn

[52] Japoncada, üçüncü oğul demektir. -çn

[53] Obon ya da sadece Bon, atalarının ruhlarını onurlandırmak için yapılan bir Japon Budist geleneğidir. -çn

[54] Şiir Klasiği, 305 eserden oluşan mevcut en eski Çin şiir koleksiyonudur. -çn

[55] Genelevler bölgesindeki yaşam hakkında yazılan kısa roman türü. -çn

[56] Geleneksel kabuki tiyatrosunda İçikava Ailesi’nin sahne adı. -çn

[57] Mon, 1336-1870 yılları arasındaki para birimi. 1 mon yaklaşık 18 yendir. -çn

ROMANTİZM FENERİ

1

Sekiz yıl önce ölen ünlü Batı resmi ustası Bay İrie Şinnosuke'nin yaslı ailesi biraz tuhaf görünüyordu. Hayır, onlar için anormal de diyemezdik. Belki de şaşırtıcı şekilde onların yaşayış tarzları doğru, aksine bizlerin sıradan aileleri anormal olabilirdi. Her neyse İrie Ailesi'nin atmosferi sıradan ailelerden biraz farklı görünüyordu. Bu ailenin atmosferinden esinlenerek bir süre önce kısa bir hikâye yazmayı denedim. Popüler bir yazar olmadığımdan yazdığım bu çalışma hemen bir dergide yayımlanamadı ve uzun süre masamın çekmecesinin dibinde saklı kaldı. Ayrıca bunun gibi yayımlanmamış -tabiri caizse kutunun derinliklerinde saklanmış- iki-üç tane daha çalışmam vardı. Geçen yıl, bahar başlarında hepsini derleyip aniden tek kitap olarak yayımladım. Yetersiz ve derleme bir eser olmasına rağmen şimdi bile ona az çok bir bağlılık hissediyorum. Bunun sebebi de derlemenin içindeki eserlerin hepsini iyimser, hiçbir hırs barındırmadan, son derece neşeyle yazmış olmamdı. Baş yapıt olarak adlandırılan eserler biraz yetersiz olup yazarın tekrar okuduğunda tatsız hissederek falanca şeyler yaptığı çalışmalardır ancak kaygısız kısa müzik parçalarında bu durum söz konusu değildir. İllüstrasyon yüzünden bu derleme de çok satmayacak gibiydi ancak özellikle bu duruma üzülmedim. Satmayışına mutlu bile oldum. Çünkü ona karşı bir bağlılık hissetsem bile külliyatımın içindeki en değerli parça olduğunu düşünmüyordum. Acımasız eleştirilere karşı koyabilecek bir yapıt değildi. Diğer bir deyişle, yalnızca özensiz bir çalışmaydı. Buna rağmen yazarın bağlılığı doğal olarak farklı bir mevzuydu ve ben bazen duygusal derlemeyi gizlice masamdan çıkarıp okuyordum. Bu derlemenin içinde son derece önemsiz ancak benim en sevdiğim çalışmam olan, yani başta belirtmiş olduğum gibi, İrie Şinnosuke'nin yaslı ailesinden esinlenerek yazdığım "Aşk ve Güzellik Hakkında" isimli kısa bir hikâye vardı. Başından itibaren anlamsız, aptalca bir hikâyeydi ancak bir sebepten unutamıyorum.

… Beş kardeş vardı ve hepsi romantizmi seviyordu.

Hikâye beş İrie kız ve erkek kardeşlerin nasıl birer insan olduklarını tanıtarak başlıyordu ve sonrası da sıradan olayların biraz geliştirilmesiyle oluşturuldu ancak başından sonuna kadar aptalca bir çalışma olduğunu önceden belirtmiştim. Benim bağlılığım eserden çok hikâyedeki aileye karşı. Ailenin tamamını seviyorum. Kesinlikle gerçek hayatta var olan bir ailenin -yani merhum İrie Şinnosuke'nin yaslı ailesinin- bir taslağı olduğuna şüphe yok. Gerçi her zaman gerçekleri tasvir ettim de diyemem. Bu abartılı ifadeleri kendimi bile biraz şaşırtarak kullanıyorum ancak deyim yerindeyse şiir ve hakikat[58] dışında kalan şeyleri uygun sıraya koyup betimlediğimi söyleyebilirim. Bazı kısımlarına düpedüz yalan bile karıştırdım ama yine de genel olarak İrie Ailesi'nin görünümünü yazıya döktüm. Onda biri farklı olsa da onda dokuzu gerçek. Sadece beş kardeş ve nazik, bilge anneleri hakkında hikâye yazdım. Büyükbabalarını ve büyükannelerini çalışmayı düzenlerkenki koşullar sebebiyle hesaba katmadım. Bu kesinlikle haksız bir önlemdi. İrie Ailesi'nden bahsederken büyükbabayı ve büyükanneyi dahil etmezsem ister istemez eksik görünecektir. Bu yüzden şimdi bu iki kişi hakkında konuşmak istiyorum. Ondan önce belirtmem gereken bir şey var. Bundan sonraki betimlemelerimin hepsi, bu yılki İrie Ailesi'nin görünümünden ziyade, dört yıl önce gizlice kısa hikâyeme alıntı yaptığım o zamanki İrie Ailesi'nin atmosferinden başka bir şey değil. Şu anki İrie Ailesi biraz farklı. Evlenenler hatta ölenler bile oldu. Dört yıl önceyle karşılaştırıldığında biraz kasvetli görünüyor ve artık ben de İrie evine eskisi kadar rahatça zaman geçirmeye gidemiyorum. Yani diğer bir deyişle, beş kardeş ve ben de yavaş yavaş birer yetişkin olmaya başladık. Nazik, mesafeli tabiri caizse, "Toplumun gerçek bir üyesi" oluverdik. Birbirimizle arada sırada buluşsak bile hiç eğlenmiyoruz. Açık konuşmak gerekirse şu anki İrie Ailesi benim ilgimi çekmiyor. Onlar hakkında yazacaksam dört yıl önceki durumlarını yazmayı tercih ederim. Bu sebeptendir ki bundan sonraki betimlemelerim dört yıl önceki İrie Ailesi'nin görünüşüdür. Yani şu ankinden biraz farklı olacak. Bunu belirttikten sonra gelelim o zamanlardaki büyükbabaya…

Büyükbaba, her gün hiçbir şey yapmadan sadece eğleniyordu. Eğer İrie Ailesi'nin soyunda sıradışı romantizm kanı aksaydı, bunun başlangıcının büyükbaba olacağını düşünüyorum. Çoktan seksenini geçmişti. Her gün yapacak işleri varmış gibi Koucimaçi'deki evinin arka kapısından aceleyle

dışarı çıkardı. Gerçekten çevikti. Büyükbaba hayatının en güzel dönemlerinde Yokohama'da büyük bir tüccardı. Rahmetli oğlu Şinnosuke sanat okuluna girdiği zaman bile hiç karşı çıkmamıştı. Aksine bununla çevresindekilere övünecek kadar büyük bir adamdı. Yaşlanıp emekliye ayrıldıktan sonra bile evde hiç durmazdı. Evdekilerin bir boşluğunu yakalayıp hızla fırlayarak arka kapıdan kaçardı, iki yüz-üç yüz metreyi hızlı adımlarla yürüdükten sonra arkasına dönüp bakar, ailesinden kimsenin peşinden gelmediğine emin olduktan sonra cebinden kasketini çıkarıp gelişigüzel başının arkasına takardı. Gösterişli, ekoseli bir kasketti ancak oldukça eski görünüyordu. Buna rağmen bu kasketi takmadan yürüyüş havasına giremiyordu. 40 yıldır takmayı alışkanlık etmişti. Kasketini takıp Ginza'ya doğru yola çıkardı. Oradan Şiseidou'ya girip sıcak çikolata dedikleri şeyden sipariş eder, bir bardak sıcak çikolatayla bir-iki saat oyalanırdı. Oraya, buraya bakarken eski iş ortaklarından birini genç bir geyşa ile görünce hemen yüksek sesle yanına çağırıp gitmelerine izin vermezdi. Zorla kendi kabininde oturtturup sakince kinayeli yorumlarda bulunurdu. Bundan dayanılmaz bir zevk alırdı. Dönüşte her zaman evdekilerden birine küçük bir hediye alıp götürürdü. Sonuçta yaptıklarından dolayı biraz mahcup hissederdi. Son zamanlarda gözle görülür derecede evdekilere yalakalık yapmaya başladı. Madalya fikrini buldu. Bu fikir, Meksika gümüş sikkesine delik açıp kırmızı, ipek bir kordon geçirerek ailede bir hafta boyunca en değerli işi yapana bu madalyanın takdim edilmesiydi. Kimse bu ödülü öyle çok istemedi. Bu madalyayı aldıktan sonra bir hafta boyunca, evdeyken istisnasız boynuna takmak zorunda kalmaktan dolayı aile üyeleri benzer şekilde rahatsız olmuştu. Anneleri, kayınpederine duyduğu saygıdan madalyayı alsa bile son derece minnettar görünen bir yüz ifadesine bürünüp kuşağının üzerine mümkün olduğunca dikkat çekmeyecek şekilde asardı. Büyükbabanın akşam yemeğinin yanında içtiği birası bir şişe daha fazlaysa anne kaçınılmaz olarak hemen oracıkta bu madalya ile ödüllendirilirdi. En büyük kardeşin ciddi bir kişiliği olduğundan ara sıra büyükbabasına eğlence salonlarında arkadaşlık etmek gibi bir erdemde bulunduğunda yanlışlıkla ödüllendirildiği görülmüştü; ancak ondan beklenileceği gibi utanmadan bir hafta boyunca madalyayı boynunda ciddiyetle takmıştı. En büyük kız ve ikinci oğul bu durumdan kaçmak için etrafta koşuşturuyordu. En büyük kız yeterince nitelikli olmadığından şiddetle reddederek bu durumdan akıllıca kaçıyordu. Özellikle ikinci oğul, bu madalyayı çekmecesinin arkasına koyup

düşürdüğü yalanını bile söylemişti. Büyükbaba hemen yalanını yakalamış ikinci kıza, ikinci oğulun odasını aramasını emretmişti, ikinci kızın talihsizliğine, madalyayı bulunca bu kez madalya ona takdim edilmişti. Büyükbaba bu ikinci kıza iltimas geçiyor gibi görünüyordu, ikinci kız evdekilerin içinde en kibirli ve biraz bile erdemi bulunmayan kişiydi ancak buna rağmen büyükbaba ufak bahanelerle madalyayı ikinci kıza vermeyi istiyordu, ikinci kız madalyayı aldığında genellikle cüzdanına koyuyordu. Büyükbaba yalnızca ikinci kızın bu tür istisnai davranışlarına izin veriyordu. Boynuna takmasına gerek yoktu. Ailede madalyayı az da olsa isteyen, yalnızca küçük kardeşti. En küçük kardeş madalya ile ödüllendirip boynuna astığında haliyle biraz utanıp rahatsız hissediyordu ancak ondan alınıp bir başkasına verildiğinde de aniden yalnızlık duyuyordu, ikinci kız evde olmadığında gizlice odasına girip cüzdanın yerini bularak içindeki madalyaya özlemle baktığı bile olmuştu. Büyükannelerine madalya bir kez bile verilmemişti. Başından beri buna şiddetle karşı çıkmıştı. Son derece açık sözlü bir insan olduğundan, “Bu çok saçma,” demişti. Büyükanne, en küçük kardeşi gözünden sakınacak kadar çok seviyordu. Küçük kardeş bir keresinde hipnoz çalışmalarına başlamıştı. Büyükbabası, annesi, ağabeyleri ve ablalarının üzerlerinde bu tekniği kullanmayı denese de kimse bütünüyle kendini vermiyordu. Hepsi kıpır kıpırdı ve kahkahayı basmışlardı. Küçük kardeş ağlayacak gibi yüzünü buruşturmuş, terlerken sonunda hemen büyükannenin üzerinde kullanmayı denemeye başlamıştı. Büyükanne sandalyeye oturup derin uykuya dalarak hipnozcunun ciddi sorularına cansız bir şekilde cevap vermişti.

“Büyükanne, çiçekleri görüyorsun değil mi?”

“Evet, çok güzeller.”

“Ne çiçeği bunlar?”

“Lotus çiçeği.”

“Büyükanne en sevdiğin çiçek ne?” «c » □en.

Hipnozcu biraz ilgisini kaybetmişti.

“Sen dediğin kim?”

“Kazuo değil misin?” (En küçük çocuğun ismi.)

Yakından izleyen ailedekiler aniden kahkahayı patlatıp büyükanneyi uyandırmışlardı. Yine de hipnozcu en azından yüzünü kurtarabilmişti. Her hâlükârda, büyükannesinde hipnoz kullanabilmişti. Sonradan ciddi en büyük ağabey, “Büyükanne gerçekten hipnoz oldun mu?” diye gizlice,

tedirgin olmuş gibi sormuş, büyükanne de hafifçe gülüp “Olamam, değil mi?” diye mırıldanmıştı.

Demin bahsettiklerim İrie Ailesi’ndeki herkesin genel bir özetiydi. Daha ayrıntılı açıklamak isterdim ancak şu an ondan ziyade bu aile üyelerinin ortak çalışması olan oldukça uzun bir “hikâyeyi” sunmak istiyorum. Önceden, İrie Ailesi’ndeki kardeşlerin az çok edebiyata ilgileri olduğundan bahsetmiştim. Bazen birlikte bir hikâye yazmaya başladıkları olurdu. Genellikle havanın bulutlu olduğu bir pazar günü, beş kardeş oturma odasında toplanıp aşırı sıkıldıklarında, en büyük erkek kardeşin önerisi üzerine hikâye anlatmaya başlarlardı. Biri aklına gelen, canının istediği bir karakterle giriş yapar sonra diğerleri de sırasıyla bu karakterin kaderini ve olacakları uydurarak sonunda bir hikâye oluşturdukları bir oyun oynarlardı. Basit düzenlenmiş bir hikâye ise sırayla sözlü olarak iletip tamamlıyorlardı ancak başından itibaren oldukça ilginç görünürse özen gösterip aralarında el yazması kâğıt dolaştırarak sırayla yazıya dökerlerdi. Beş kardeşin ortak çalışması olan “hikâyeler” bu şekilde çoktan dört-beş ciltte toplanmış olmalıydı. Ara sıra büyükbabalarının, büyükannelerinin ve annelerinin de yardım ettiği olmuştu. Bu seferki kısmen uzun hikâyeye de büyükbabaları, büyükanneleri ve anneleri yardım etmiş görünüyordu.

2

Genellikle en küçük kardeş yetenekli olmadığı için ilk önce anlatmaya başlardı ve çoğunlukla da başarısız olurdu. Buna rağmen umudunu kaybetmez, her seferinde hevesli davranırdı. Yılbaşındaki beş günlük tatilde, kardeşlerin biraz canı sıkılmış ve az önce bahsettiğim hikâye oyununu oynamaya başlamışlardı. O zaman da küçük kardeş, “Benim başlamama izin verin,” deyip başlamak için gönüllü olmuştu. Her seferinde aynı şeyi yaptığından kardeşleri gülüp izin vermişlerdi. Bu seferki yılın ilk masalıydı o yüzden özen gösterip sırayla el yazması kâğıda düzgünce yazarak aralarında dolaştırmaya karar verdiler. Son tarih, teslim aldıktan sonraki sabahtı. Her birinin düşünüp yazabilmeleri için tam bir günleri vardı. Beşinci günün akşamı ya da altıncı günün sabahı hikâye tamamlanacaktı. O andan itibaren beş gün boyunca kardeşler biraz gerginlerdi ve hafiften yaşama amaçları buymuş gibi hissettiler. En küçük

kardeş, alışkanlığı olduğundan başlamak için gönüllü olmuş, hikâyenin girişini yazmak için izin almıştı almasına ama şu anda ne yazacağına dair hiçbir fikri yoktu. Aklı durmuştu. Sorumluluğu keşke üstlenmeseydim, diye düşündü. 1 Ocak'ta diğer kardeşlerin her biri eğlenmek için dışarı çıkıverdi. Tabii ki büyükbaba da sabah erkenden frankını giyip ortadan kayboldu. Evde geriye sadece büyükanne, anne ve çalışma odasında kalemini keskinleştiren küçük kardeş kaldı. Ağlama istediği geldi. Tüm baskıların altında sonunda kötü bir hile tertipledi. Başkasının eserini aşırma. Bunun dışında yapacak bir şeyi olmadığını düşündü. Kalbi hızla çarparken Andersen Masalları, Grimm Masalları, Sherlock Holmes'un Maceraları gibi çok sayıda kitap okudu. Oradan buradan çalıp zar zor bir araya getirdi.

… Bir zamanlar kuzey ülkesinin ormanlarında korkunç bir cadı olan yaşlı bir kadın yaşıyormuş. Gerçekten çok kötü, çirkin yaşlı bir kadınmış ancak sadece tek kızı olan Rapunzel'e karşı oldukça sevecenmiş. Her gün altın tarakla saçlarını tarayıp ona şefkat gösteriyormuş. Rapunzel çok güzel ve hayat dolu bir çocukmuş. On dört yaşına girdiğinde artık yaşlı kadının sözlerini dinlemez olmuş. Aksine yaşlı kadını bazen azarladığı bile oluyormuş. Yine de yaşlı kadın Rapunzel'in sevimliliğine karşı koyamadığından gülüp ona boyun eğiyormuş. Ormandaki her ağaca buz gibi soğuk rüzgârların estiği, günden güne çıplak kaldıkları, cadının evinde bile kış hazırlıklarının başladığı sıralarda muhteşem bir av, büyülü ormana girmiş. At üstünde ilerleyen prens karanlık ormanda yolunu kaybetmiş. Bu, ülkenin on altı yaşındaki prensiymiş. Avlanmaya dalıp hizmetkârlarından ayrı düşmüş ve dönüş yolunu bulamamış. Prensin altın zırhı kasvetli ormanın içinde meşale gibi parlıyormuş. Cadının bunu gözden kaçırması mümkün değilmiş. Rüzgâr gibi evden fırlayıp hemen prensi atından çekip düşürüvermiş.

"Bu oğlan oldukça şişman. Şu beyaz tenine bak. Ceviz tohumundan döllenmiş sanki!" Boğazından hırıldayarak konuşmuş. Cadının uzun mu uzun sert bıyıkları varmış, kaşları da gözünün üzerinden sarkıyormuş. "Sanki semiz bir kuzu. Peki, tadı nasıldır acaba? Kış için en iyisi bunun salamurasını yapmak." Cadı genişçe sırıtırken hançerini çekip prensin beyaz boynunu nişan aldığı sırada, "Ah!" diye haykırmış. Çünkü cadının kızı Rapunzel kulağını ısırmış. Rapunzel cadının sırtına atlayıp sol kulakmemesini şiddetle ısırıp gitmesine izin vermemiş. "Rapunzel beni affet lütfen." Cadı, kızını sevip şımarttığından hiç sinirlenmemiş, zoraki

gülerek özür dilemiş. Rapunzel cadının sırtında sallanıp, “Çocuk benimle oynayacak. Bu yakışıklı çocuğu bana ver,” diye mızmızlanmış. Sevgiyle ve el bebek gül bebek büyütüldüğünden çok inatçıymış. Bir kez bir şey söyledi mi artık geri adım atmazmış. Cadı prensi öldürüp salamura yapmak için bir akşam daha sabretmeye karar vermiş.

“Tamam, tamam. Sana veriyorum. Bu akşam misafirine izzetüikramda bulunacağız. Karşılığında da yarın onu bana geri vereceksin.”

Rapunzel kabul edip başını sallamış. O akşam prens cadının evinde oldukça nezaketle ağırlanmış ancak korkusundan, yaşıyor gibi hissetmiyormuş. Akşamki ziyafette kurbağa şiş, küçük çocukların parmaklarıyla doldurulmuş çıngıraklı yılan derisi, sinek mantarı, marine edilmiş fare burnu ve sebze kurdunun iç organlarından yapılmış salata; içecek olarak da bataklık kadının yaptığı yosunlu kirli göl suyu içkisi ve mezarda hazırlanmış kezzap şarabı varmış. Paslanmış çivi ve kilisenin pencere camları yemek sonrası tatlıymış. Sadece görmesi bile prensin midesini bulandırmış. Hiçbir şeye elini sürmemiş ancak cadı ve kızı, “Çok lezzetli. Çok lezzetli,” diyerek yiyip içiyormuş. Her şey evdekilerin bir kenara ayırdıkları özel yemeklermiş. Yemek bittikten sonra Rapunzel prensin elini tutup kendi odasına götürmüş. Rapunzel prensle aynı boydaymış. Odaya girdikten sonra prensin omuzlarından tutup gözlerini, yüzüne dikerek kısık sesle konuşmuş.

“Benden nefret etmediğin sürece öldürülmene izin vermeyeceğim. Sen prenssin, değil mi?”

Cadının her gün saçlarını taraması sayesinde Rapunzel’in saçları sanki altın iplikten eğrilmiş gibi olağanüstü parlıyor, ayaklarının dibine kadar uzanıyormuş. Melek gibi tombul yüzünde sarı bir gülün izlenimi varmış. Dudakları küçük bir çilek gibi kıpkırmızıymış. Siyah gözleri berrakmış ve bir hüzün yansıtıyormuş. Prens şu âna kadar hiç böyle güzel bir kız görmediğini düşünmüş.

“Evet,” diye kısa cevap veren prensin ruh hâli biraz rahatlamış ve gözlerinden damla damla gözyaşı düşmüş. Rapunzel siyah, berrak gözlerini prense dikip bakarken hafif başını sallayıp, “Benden nefret etsen bile birinin seni öldürmesine izin vermem. Eğer öyle bir şey olursa kendimi öldürürüm,” deyip kendi de ağlayıvermiş. Sonrasında aniden yüksek sesle gülmeye başlamış. Elinin tersiyle gözyaşlarını silip aynı şekilde prensin gözlerini de silerken, “Hadi, bu akşam benimle birlikte küçük hayvanlarımın olduğu yerde yat,” diye neşeyle konuşup yandaki yatak

odasına kadar ona rehberlik etmiş. Odada saman ve battaniye yayılıymış. Tavana bakınca kirişlerde ve tüneklerde yaklaşık yüz kadar güvencinin tünediğini görmüş. Hepsi uyuyor gibi görünü -yormuş ancak ikisi yaklaşınca vücutlarını biraz hareket ettirmişler.

“Bunların hepsi benim,” diye açıklayan Rapunzel yakındaki kuşu kıvrak bir hareketle yakalayıp ayağından tutarak sallamış. Güvercin şaşırarak kanatlarını çırpmış. Rapunzel, “Öp onu!” diye cırtlak bir sesle bağırıp güvercini, prensin yanağına dokundurmuş.

“Şuradaki kargalar ormanın serserileri.” Odanın köşesindeki büyük bambu kafesi işaret edip, “On taneler. Gördüğün gibi hepsi serseri. Kafesi düzgünce kilitlemezsem hemen uçup gidiyorlar. Bu da benim eski dostum Bee,” derken bir geyiği boynuzlardan tutup odanın köşesinden sürüklemeye başlamış. Geyiğin boynuna bakır tasma takmış, tasmayı da kalın bir demir zincirlerle bağlamış. “Bunu da sıkıca zincirlemezsem bizden kaçmaya çalışıyor. Neden herkes bizimle sonsuza kadar kalmıyor ki? Her neyse umurumda değil. Her gece bıçağımla geyiğin boynunu gıdıklıyorum. Böyle yapınca korkup paniğe kapılıyor.” Rapunzel bunları söylerken duvardaki yarıktan parıl parıl parlayan uzun bir bıçak çıkarıp geyiğinden boynunda dolaştırmış. Acınası görünen geyiğin aniden dizlerini bağı çözülmüş, hayvancağız soğuk terler dökmüş. Bu durumu gören Rapunzel kahkahayı basmış.

“Uyurken de bıçağını yanında tutar mısın?” Biraz korkan prens usulca sormuş.

Rapunzel sakin bir yüzle, “Tabii ki de. Her zaman bıçağıma sarılarak uyurum,” demiş. “Ne olacağını bilemezsin. Bu kadarı yeter, hadi yatalım. Sen neden ormana girdin? Şimdi sen anlat.”İkisi samanların üzerine yan yana yatmışlar. Prens bugün ormana girene kadar olan olayları kekeleye kekeleye anlatmış.

“Hizmetçilerinden ayrı düştüğünde yalnız hissetmiş olmalısın, değil mi?”

“Yalnız hissettim.”

“Kalene dönmek istiyor musun?”

“Evet, dönmek istiyorum.”

“Böyle ağlak çocuklardan nefret ediyorum,” diyen Rapunzel aniden vücudunu gerip, “Bu ifadeyi bir kenara bırakıp mutlu görünen bir yüz

ifadesine bürünmek daha iyi değil mi? Burada iki ekmek, bir jambon var. Yolda acıkırsan yersin. Neye şaşırıyorsun?”

Prens o kadar sevinmiş ki fark etmeden havaya zıplamış. Rapunzel bir anne gibi sakinmiş.

“Ah! Bu kürk çizmeleri giy. Dönüş yolu soğuk olacağından sana veriyorum. Senin üşümeni istemiyorum. Bunlar annemin büyük, parmaksız eldivenleri. Hadi şunları da tak. Hey, şuna bak! Sadece ellerine bakınca resmen yaşlı anneme benziyorsun.”

Prens şükran gözyaşları dökmüş. Rapunzel, daha sonra geyiği sürükleyip zincirlerini çözmüş.

“Bee, eğer mümkün olsaydı bıçağımla seni daha çok gıdıklamak isterdim. Çok eğlenceliydi ancak artık bir önemi yok. Gitmene izin vereceğim, bu yüzden bu çocuğu kalesine kadar götüreceksin. O kalesine dönmek istediğini söyledi. Her neyse. Yaşlı annemden daha hızlı koşabilen senden başka kimse yok, bu yüzden bu işi sana bırakıyorum.”

Prens geyiğin sırtına binip “Teşekkürler, Rapunzel. Seni asla unutmayacağım,” demiş.

“Bunun bir önemi yok. Bee, hadi koş! Sırtındaki misafirin sallanıp düşmesine izin verme sakın.”

“Elveda.”

“Ah! Elveda.” Gözyaşlarına boğulan bu kez Rapunzel’miş.

Geyik karanlığın içinde bir ok gibi dörtnala gitmiş. Çalıların üzerinden atlayıp ormanı delip geçmiş, tek sıçrayışta gölü aşıp kurtların uluduğu, kargaların öttüğü yabanda tam hızla yol almış. Arkadan havai fişek ateş alıp patlıyormuş gibi sesler geliyormuş.

“Arkana bakma. Yaşlı cadı peşimizden geliyor.” Geyik koşarken durumu açıklamış.

“Benden daha hızlı olan tek şey kayan yıldızlardır. Ayrıca Rapunzel’in nezaketini unutmamalısın. Sert mizaçlı biri ama yalnız bir çocuk. Bak, artık kalene ulaştık.” Prens kendisini rüyada hissetmiş. Kale kapısının önünde ağlamış.

Zavallı Rapunzel. Bu kez yaşlı cadı çok sinirlenmiş. Oldukça kıymetli bir avı kaçırmış. Şımarıklığın da bir sınırı vardır, diyen cadı, Rapunzel’i ormanın derinliklerindeki kapkaranlık bir kuleye hapsetmiş. Kulenin ne kapısı ne de merdivenleri varmış. Sadece en üst kattaki odanın, küçük bir penceresi varmış o kadar. Üst kattaki oda Rapunzel’in sabah akşam yatıp

kalkacağı yer olmuş. Zavallı Rapunzel. Bir yıl-iki yıl geçmiş. Kapkaranlık odanın içinde kimsenin haberi olmadan daha da güzelleşmiş. Artık tamamen bir yetişkin olmuş ve düşünceli bir kıza dönüşmüş. Prensi hiç unutamamış. O kadar yalnızmış ki aya ve yıldızlara şarkılar söylediği bile olmuş. Sesindeki ıstırap şarkıyı dinleyen kuşlarla ağaçları ağlatmış. Ayı da puslandırmış. Ayda bir cadı kontrole gelir ve yiyecek giyecek getirirmiş. Cadı, Rapunzel'i hâlâ seviyormuş ve kulede açlıktan ölmesine dayanamazmış. Cadının büyülü kanatları olduğundan istediği gibi kulenin üstündeki odaya girip çıkabiliyormuş. Üç yıl, dört yıl geçmiş. Haliyle Rapunzel on sekiz yaşına basmış. Kapkaranlık odada kendi farkına varmadan güzelliğinden patlıyormuş. Çiçek kokusunun bile farkında değilmiş. O yılın sonbaharında prens avcılık için dışarı çıkmış, tekrar şeytan ormanında yolunu kaybettiğinde tesadüfen hüzünlü bir şarkı duymuş. Şarkı kelimeler kifayetsiz kalacak kadar yüreğine işlemiş, ruhunu çalmış ve yalpalayarak kulenin altına kadar gelmiş. Bu Rapunzel olamaz mı? Prens dört yıl önceki güzel kızı hiç unutamamış.

"Bana yüzünü göster," diye prens tüm gücüyle bağırmış. "Hüzünlü şarkılar söylemeyi bırak lütfen."

Rapunzel kulenin tepesindeki küçük pencereden yüzünü göstererek karşılık vermiş.

"Bunu söyleyen de kim? Hüzünlü birini hüzünlü şarkılar teselli eder. Başkalarının kederlerini hiç anlamıyorsun."

"Evet, bu Rapunzel!" Prens mutluluktan kendinden geçmiş. "Beni hatırlamıyor musun?"

Rapunzel'in yanakları bir an için aniden solmuş ve sonrasında hafif kızarmaya başlamış ancak gençliğindeki sert mizacı hâlâ biraz üzerinde kalmış.

"Rapunzel mi? O kız dört yıl önce öldü." Olabildiğince soğuk bir ses tonuyla yanıtlamış. Yüksek sesle gülmek niyetiyle derin nefes almış ancak aniden ağlayası gelmiş ve ağzından kahkaha yerine aralıksız hıçkırık sesleri çıkmış.

O kızın saçları altından bir köprü.
O kızın saçları gökkuşağından bir köprü.

Ormandaki küçük kuşlar hep birlikte bu tuhaf şarkıyı söylemeye başlamışlar. Rapunzel ağlarken bu şarkıya kulak vermiş ve aniden harika bir ilham gelmiş. Rapunzel güzel saçlarını sol eline iki-üç kez sarıp sağ eline bir makas almış. Artık Rapunzel'in muhteşem altın rengi saçları yere ulaşacak kadar uzamış. Saçlarını hiç acımadan kesmiş ve sonra birbirlerine bağlayarak uzun bir ip yapmış. Bu güneşin altındaki en güzel ipmiş. Pencerenin kenarına ipin ucunu sıkıca bağlayıp kendi altın sarısı saçlarına tutunarak sorunsuz bir şekilde aşağıya inmiş.

Prens sadece, "Rapunzel," diye fısıldayıp kendinden geçmiş bir şekilde hayranlıkla izlemiş.

Yere inen Rapunzel aniden utanmış ve hiçbir şey söyleyemeden usulca prensin elinin üstüne kendi beyaz elini koymuş.

"Rapunzel şimdi seni kurtarma sırası bende. Hayır, hayatım boyunca seni korumama izin ver." Prens artık yirmi yaşındaymış. Oldukça güvenilir görünüyormuş. Rapunzel hafifçe gülüp başını sallamış.

İkisi ormandan gizlice uzaklaşıp cadı farkına varmadan yabandan geçip neşe ve güvenle nihayet kaleye varabilmişler. Kaledekiler ikisini büyük bir sevinçle karşılamış…

Küçük kardeş büyük çabaları sonucunda buraya kadar yazmıştı ancak buradan sonra morali bozulmuştu. Başaramamıştı. Bu hiç masalın girişine uygun olmamıştı. Sonuna kadar tek başına yazmıştı. Ağabeyleri ve ablalarının tekrardan gülecekleri gün gibi ortadaydı. Küçük kardeş kendi kendine endişeleniyordu. Artık hava da kararmaya başlamıştı. Dışarıya eğlenmeye giden ağabeyleri ve ablaları eve geri dönmüş görünüyordu. Salondan çok sayıda insanın neşeli kahkahaları duyuluyordu. Tek başına olduğundan tarifsiz bir yalnızlık duygusu sardı. O esnada kurtarıcısı göründü. Büyükanne bir süredir tek başına çalışma odasına kapanan küçük kardeşe üzülmeden edememişti.

"Baştan mı başladın? İyi bir şeyler yazmış olmalısın, değil mi?" diyen büyükanne o sırada çalışma odasına giriyordu.

"Beni rahat bırak!" Küçük kardeşin morali bozuktu.

"Yine berbat ettin, değil mi? Bu konuda yeteneğin olmamasına rağmen böyle aptalca rekabetlere girmemelisin. Göster bakayım."

"Anlarsın da sanki!"

“Ağlamana gerek yok, değil mi? Aptal çocuk. Hangisi bakayım?” Büyükanne kuşağının arasından okuma gözlüğünü çıkarıp küçük kardeşin peri masalını küçük sesler çıkararak okumaya başladı. Büyükanne kahkahalara boğulup “Vay, şuna bak! Bu çocuğun yaşından olgun olduğunu kim bilebilirdi ki! İlginç. Güzel yazmışsın ancak devamını getiremezsin.”

“Ben de farkındayım.”

“Sorun da bu ha? Ben olsaydım şöyle yazardım: “Kale ikisini büyük bir sevinçle karşılamış fakat sonrasında talihsizlikler yakalarını bırakmamış. Nasıl sence? Cadının kızıyla prensin sosyal konumları farklı. Ne kadar çok birbirlerini severlerse sevsinler sonunda mesut olamayacaklar. Böyle bir evlilik teklifi talihsizliklerinin başlangıcı olacak. Ne düşünüyorsun?” diyerek işaretparmağıyla küçük kardeşin omzunu dürttü.

“O kadarını ben de biliyorum. Beni rahat bırak! Benim de kendi fikirlerim var.”

“Ah, öyle mi?” Büyükanne sakin biriydi. Küçük kardeşin fikrinin ne olduğunu hemen hemen anlamıştı. “Acele et de devamını yaz. Sonra da salona gel. Acıkmışsındır. Pirinç keki yer ardından karuto[58] oynarsın. Güzel olmaz mı? Böyle rekabetler çok sıkıcı. Gerisini büyük ablandan istersin olur biter. O, bu konuda çok yetenekli.”

Küçük kardeş, büyükanneyi kovduktan sonra kendi fikrim dediği birkaç cümle ekledi.

“Fakat sonrasında talihsizlikler yakalarını bırakmamış. Cadının kızıyla prensin sosyal konumları çok farklıymış. Bundan sonra talihsizlikler başlamış. Devamını en büyük kardeşe bırakıyorum. Rapunzel’e iyi bak lütfen,” diye büyükannesinin dediği gibi yazıp rahatlayarak derin bir nefes aldı.

3

Bugün ikinci gündü. Evdekiler hep birlikte pirinç keki yedikten sonra en büyük abla hemen tek başına çalışma odasına çekildi. Kar beyazı örgü kazağının göğüs kısmına sarı küçük yapay güller dikilmişti. Masanın önüne dizlerini biraz kırıp oturdu. Gözlüklerini çıkarıp sırıtırken bir mendille gözlük camlarını özenle siliyordu. Silmeyi bitirdikten sonra gözlüğünü

tekrar takıp abartılı bir şekilde hayretle gözlerini kırpıştırdı. Birden ciddi bir yüz ifadesine bürünüp oturduğu masaya dirseklerini dayadı. Çenesini eline yaslayarak bir süre düşüncelere daldı. Sonunda dolmakalemini alıp yazmaya başladı.

… Aşk oyunu bittikten sonra her zaman gerçek hikâye başlar. Çoğu film tatlılığa bağlandığında "The End" yazısı beliriyor ancak bizim bilmek istediğimiz bundan sonra nasıl bir hayata başlayacakları oluyor. Hayat hiçbir zaman heyecan verici oyun dizisi değildir. Açık konuşmak gerekirse, sadece oyunbozan kaderin içinde yatıp kalkıyoruz. Bizim Prens ve Rapunzel çocukken birbirlerinin yüzlerine sadece bir bakış atmış ve ayrılması zor bir bağla bağlandıklarını hissetmişlerdi. Aniden ayrıldıklarında birbirlerini bir an olsun unutmamış, zorlukların sonunda tekrar bir araya gelmeyi başarabilmişlerdi. Ancak bu masal kesinlikle burada bitmiyordu. Anlatmak zorunda olduğum şey daha ziyade bundan sonraki hayatları. Prens ve Rapunzel el ele tutuşup şeytan ormanından kaçıp geniş yabanda yiyip içmeden tüm o süre boyunca sessizce sabahtan akşama kadar yürümüş ve nihayet kaleye ulaşmışlardı ama asıl zor olan bundan sonrasıydı.

Prens de, Rapunzel de yorgunluktan ölmüş ancak oturup dinlenecek vakitleri yokmuş. Kral, kraliçe ve çok sayıda hizmetkâr benzer şekilde prensin güvende olmasına sevinmişler ve art arda bu seferki macerası hakkında sorular sormaya odaklanmışlar. Prensin arkasında başını öne eğmiş duran, eşsiz güzellikteki kızın dört yıl önce prensi kurtaran hayırsever olduğu anlaşılınca kaledekilerin sevinci iki kat artmış. Rapunzel'i hoş kokulu suyu olan bir banyoya sokup güzel, ince bir elbise giydirip sonrasında da tüm vücudunu saracak kadar kalın, yumuşak bir yorganın altında uyutmuşlar. Nefes almıyormuş gibi görünen derin mi derin bir uykuya dalmış. Oldukça uzun süre uyumuş. Sonunda olgunlaşmış incirin kendiliğinden daldan ayrılıp düşmesi gibi uykusunu yeterince alınca gözlerini kocaman açarak uyanmış. Başucundaki resmi kıyafetini giymiş, canlılığını tamamen geri kazanmış prens gülerek duruyormuş. Rapunzel oldukça utanmış.

Biraz doğrulup, "Ben eve dönüyorum. Giysilerim nerede?" demiş.

"Aptal kız," diyen Prens rahat bir ses tonuyla, "Giysilerin üzerinde değil mi?" diye eklemiş.

“Hayır. Kulede giydiğim giysilerimden bahsediyorum. Onları geri ver lütfen. Yaşlı annemin birinci kalite kumaşlardan birleştirerek diktiği giysilerdi.”

“Aptal kız.” Prens tekrar rahat bir ses tonuyla. “Şimdiden yalnız mı hissediyorsun?” demiş.

Rapunzel istemeden başını sallamış. Aniden göğsü sıkışmış, dayanamayıp yüksek sesle ağlamış. Annesinden ayrılıp yabancıların olduğu kalede yalnız hissettiği için ağlamamış. Öncesinden buna kendini hazırlamış. Ayrıca yaşlı annesi de kesinlikle iyi bir anne olmamış. İyi bir anne olsaymış bile değişen bir şey olmazmış. Bir genç kız sevdiği kişinin yanında olduğu sürece akrabalarının hepsinden ayrılsa da biraz bile yalnız hissetmez, hiç umursamazmış. Rapunzel’in ağlamaları yalnızlığından değilmiş. Kesinlikle utanmasından ve üzülmesindenmiş. Kaleye rüya gibi kaçmış, böyle kaliteli giysiler giymiş, yumuşacık yatakta yatırılmış, farkına varamadan uyuyakalmış. Şimdi uyanıp sakince düşününce kendisinin böyle bir sosyal konumu olmadığını, aşağılık bir cadının kızı olduğunu açıkça anlamış. Bu yerde bir saniye bile kalamayacağını fark etmiş ve sadece utanç değil, korkunç bir aşağılık duygusu bile hissetmiş. Eve döneceğim gibi beklenmedik şeyler söylemeye başlamasının sebebi de buymuş. Rapunzel’den beklenileceği gibi küçüklüğündeki kararlı ruhu, inatçı kişiliğinden hâlâ birazı geride kalmış. Zorluk bilmeyen prensin böyle bir şeyi anlaması mümkün değilmiş. Rapunzel aniden ağlamaya başlayınca son derece şaşırmış.

“Sen hâlâ yorgun olmalısın.” Kendince bir yargıda bulunup, “Karnın da acıkmıştır. Neyse yemeği hazırlatayım,” diye kısık sesle mırıldanırken aceleyle odadan dışarı çıkmış.

Kısa süre sonra beş hizmetçi gelmiş ve Rapunzel’i tekrar hoş kokulu sularla yıkayıp bu sefer önceki giysisinden biraz daha kalın olan koyu kırmızı bir giysi giydirmişler. Eline ve yüzüne ince bir makyaj yapmış, kısa sarı saçlarını ustaca bağlamışlar. Rapunzel ince bir gerdanlığı gevşekçe takarak doğrulup ayağa kalktığında beş hizmetçi hep birlikte derin bir iç çekmiş. Böylesi asil ve güzel bir prenses şu âna kadar hiç görmemişler. Ayrıca bundan sonradaki hayatlarında da bir daha göremeyeceklerini hissetmişler. Rapunzel yemek odasına götürülmüş. Yemek odasında kral, kraliçe ve prens parlak bir gülüşle ayakta duruyormuş.

“Vay canına! Çok güzel.” Feral iki elini açıp Rapunzel’i karşılamış.

“Gerçekten de öyle.” Kraliçe memnuniyetle başını sallayıp onaylamış. Kral da kraliçe de merhametli, en ufak bir kibir göstermeyen, çok nazik insanlarmış.

Rapunzel biraz yalnız görünen bir gülümsemeyle onları selamlamış.

“Otursana. Buraya otur.” Prens çabucak Rapunzel’in elinden tutup masaya oturtmuş, kendi de hemen yanına oturmuş. Yüzündeki gurur ifadesi komikmiş. Kral ve kraliçe nazik bir gülümsemeyle yerlerine oturmuşlar. Nihayet dostane geçen yemeğe başlamışlar ancak sadece Rapunzel’in kafası karışmış durumdaymış. Arka arkaya yemek masasına taşınan yemekleri nasıl yiyeceği konusunda en ufak fikri yokmuş. Her birini yanındaki prense bir bakış atarak gizlice el hareketlerini taklit edip zar zor yiyebilmiş yemesine ama sebze kurdunun iç organlarından yapılmış salata ile soya sosunda haşlanmış kurtçuk gibi sadece annesinin yemeklerini yiyerek büyüyen Rapunzel için kralın birinci sınıf ikramı bile tuhaf bir tada sahipmiş ve midesini bulandırmış. Sadece tavuk yumurtası yemeğinin lezzetli olduğunu düşünüyormuş ancak o da ormandaki kargaların yumurtaları kadar lezzetli değilmiş.

Yemek masasında konuşacak konu çokmuş. Prens dört yıl önceki korkunç deneyiminden bahsedip şimdiki macerasıyla övünmüş. Kral, prensin her kelimesinden derinden etkilenip yürekten başını sallayarak her seferinde şerefine kadehini kaldırmış. Sonunda körkütük sarhoş olmuş ve kraliçenin sırtında taşınarak başka bir odaya çekilmiş. Odada sadece prensle ikisi kaldıktan sonra Rapunzel kısık sesle şöyle demiş.

“Dışarı çıkmak istiyorum. Nedense göğsüm daralıyor.” Yüzü solmuş.

Prens aşırı iyi bir ruh hâlindeymiş ve Rapunzel’in acısına anlayış göstermek aklına gelmemiş, insanlar sevinçli anlarında başkalarının acılarını fark edemezler değil mi? Rapunzel’in soluk yüzünü görmesine rağmen hiç endişelenmeden, “Çok yemişsindir ondan. Bahçede biraz yürürsen hemen kendine gelirsin,” diye kaygısızca söyleyip ayağa kalkmış.

Dışarıda hava çok güzelmiş. Çoktan sonbaharın ortaları olmasına rağmen sadece buradaki bahçede çeşit çeşit çiçekler açmış. Rapunzel nihayet tatlı tatlı gülümsemiş.

“Tazelenmiş hissettim. Kalenin içi karanlık olunca akşam oldu sanmıştım.”

“Akşam mı? Sen dün öğleden bu sabaha kadar mışıl mışıl uyudun. Nefes almıyor gibi göründüğün derin bir uykuya daldığından öldün mü diye

endişelendim.”

“Ormandaki kız o an ölüp gözlerini açtığında asil bir prenses olsaydı ne güzel olurdu ancak gözlerimi açtığımda hâlâ cadının kızıydım.” Ciddiyet içinde hayal kırıklığını ifade eden bu sözleri söylemiş ancak prens Rapunzel’in şaka yaptığına yorumlamış ve yüksek sesle gülerek onunla eğlenmiş.

“Öyle mi? Bu doğru. Ne yazık ama,” diyerek tekrar yüksek sesle gülmüş. Nice çiçeklerin, güçlü hoş kokulu bembeyaz küçük çiçeklerin muhteşem bir şekilde açmakta yarıştığı dikenli çalılıkların gölgesine yaklaştıklarında prens aniden yürümeyi bırakmış, bakışları birden ciddileşmiş. Sonrasında Rapunzel’in kemiklerini kıracak kadar sıkıca sarılıp aklını kaybetmiş gibi beklenmedik davranışlar sergilemiş. Rapunzel bunları sineye çekmiş. Bu, ilk defa olmuyormuş. Ormandan kaçıp yabanda sabahtan akşama dinlenmeden yürüdükleri sırada bile üç kez buna benzer şeyler yapmış.

“Artık hiçbir yere gitmeyeceksin, değil mi?” Prens biraz sakinleşip tekrar Rapunzel ile yan yana yürümeye başlarken sessizce bunları söylemiş. İkisi, beyaz çiçeklerin olduğu dikenli çalıların gölgesinden ayrılıp nilüferlerin açtığı küçük gölete doğru yürümeye devam etmişler. Rapunzel nedense aniden komik bir şey olmuş gibi kahkahayı basmış.

“Ne? Ne oldu?” Prens, Rapunzel’in yüzüne bakarken sormuş. “Komik olan ne?”

“Affedersin. O kadar ciddiydin ki istemeden gülüverdim. Bu noktadan sonra nereye gidebilirim ki? Kulede dört yıldır seni bekliyordum.” Göletin yanına varmışlar. Rapunzel’in bu sefer de ağlayası gelmiş ve kıyıdaki yeşil çimlerin üzerine çöker gibi oturmuş. Prensin yüzüne bakıp, “Kral ve kraliçe buna müsaade ettiler mi?”

“Elbette.” Prens bir kez daha önceki endişesiz gülen ifadesine bürünmüş ve Rapunzel’in yanına oturmuş. “Sen benim hayatımı kurtaran kişi değil misin?”

Rapunzel yüzünü prensin dizlerine gömüp ağlamış.

Birkaç gün sonra kalede görkemli bir düğün töreni düzenlenmiş. O akşam gelin, kanatlarını kaybetmiş bir melek gibi tatlılıkla titriyormuş. Yetiştirilmesi farklı olan bu yabani gül, prens için tamamen nadir bir şeymiş. Onunla bir-iki ay geçirince Rapunzel’in sıradışı düşüncelerinin, vahşi denebilecek kadar hareketli davranışlarının, hiçbir şeyden korkmayan

cesaretinin, küçük bir çocuk gibi masum sorularının karşı konulmaz çekiciliğini giderek daha fazla hissediyor, bağımlısı olacak kadar âşık oluyormuş. Soğuk kış geçmiş, günden güne hava ısınıyormuş. Bahçedeki ilkbaharda tomurcuklanan çiçekler yavaşça açmaya başladığı sıralarda ikisi yan yana bahçede sakince yürüyormuş. Rapunzel hamileymiş.

“Garip. Gerçekten çok garip.”

“Tekrar bir soru bulmuş gibisin.” Prens 21 yaşına basmış ve birazcık olgunlaşmış gibi görünüyormuş. “Bu kez nasıl bir soru buldun duymak istiyorum. Geçen günkü Tanrı nerede sorun, dikkat çekici bir soruydu.”

Rapunzel yere bakıp kıkırdayarak gülmüş, “Ben kadın değil miyim?” diye sormuş.

Bu soruyla prensin kafası karışmış.

“En azından erkek değilsin,” diye çalım satar bir ifadeyle söylemiş.

“Çocuk doğurduktan sonra yaşlı bir kadın olacağım değil mi?”

“Güzel bir yaşlı kadın olacaksın muhtemelen.”

“İstemiyorum.” Rapunzel hafifçe gülmüş. Çok yalnız bir gülüşmüş. “Çocuk doğurmayacağım.”

“Neden böyle konuşuyorsun şimdi?” Prens sakin bir tonda sormuş.

“Gece uyumadan düşündüm. Çocuk doğurunca yaşlı bir kadın olacağım. Sen sadece çocuğu seveceksin. Kesinlikle bana engel olacak. Kimse beni sevmeyecek. Çok iyi biliyorum. Düşük doğumlu, aptal bir kızım, bu yüzden yaşlı ve çirkin bir kadın olursam tüm değerimi kaybedeceğim. Cadı olup ormana dönmekten başka seçeneğim kalmayacak.”

Prens suratını asmış. “Sen hâlâ o uğursuz ormanı unutmadın mı? Şu anki konumunu düşün.”

“Üzgünüm. Tamamen unutma niyetindeydim ama akşamki gibi yalnız bir gecede aniden hatırlayıverdim. Yaşlı annem korkunç bir cadıydı ama yine de beni son derece şımartarak büyüttü. Kimsenin beni sevmediği zaman bile ormandaki annemin her zaman küçük bir çocukmuşum gibi bana sarılacağını hissediyorum.”

“Ben senin yanında değil miyim?” Prens bozulmuş görünerek konuşmuş.

“Hayır, sen de değişeceksin. Beni çok sevdin ancak sadece sıradışı gördüğün ve komik bulduğundandı. Kendimi nedense yalnız hissettim.

Şimdi çocuk doğurursam bu kez çocuğu sıradışı bulacaksın ve sıkıcı bir kadın olduğumdan beni unutuvereceksin.”

Prens surat asıp inleyerek, “Sen kendi güzelliğinin farkında değilsin,” demiş. “Saçma sapan konuşuyorsun. Bugünkü sorun gerçekten aptalca.”

“Hiç anlamıyorsun. Son zamanlarda çok acı çekiyorum. Kötü bir cadının kanını taşıyan vahşi bir kızım. Doğuracağım çocuktan nefret edemem. Onu öldürmek istiyorum,” diye titreyen bir sesle söylemiş ve altdudağını ısırmış.

Ürkek prens korkudan titremiş. Gerçekten öldürebilir mi diye düşünmüş. Pes etmek bilmeyen, içgüdüsel kadınlar her zaman bir faciaya neden olurlar.

Büyük kız kendinden emin bir ifadeyle hiç tereddüt etmeden yazıp buraya gelince sessizce kalemini masaya bıraktı. Baştan tekrar okuyunca bazen yüzü kızardı, dudağını büzüp alaycı alaycı güldü. Bunun sebebi bazı kısımlarda biraz fazla müstehcen görünen betimlemeler olmasıydı. Keskin dilli ikinci oğulun sonrasında alay edeceğinden hiç şüphesi yoktu ancak yapacak bir şey olmadığından pes etti. Şu anki ruh hâlini olduğu gibi dürüstçe ifade etmişken nasıl karşılanabileceğini düşünmek biraz üzgün hissettirdi. Öte yandan kardeşlerinin içinde kadın kalbinin inceliğini resmedecek kendinden başka kimse olmamasından da hafif bir gurur duydu. Çalışma odasının sıcaklığı kaybolmuştu. O anda aniden fark edip, “Ah, soğuk,” diye hafifçe mırıldanıp omuz silkerek ayağa kalktı. Yazmayı bitirdiği taslağı alıp koridora çıktığında neredeyse orada manidar bir şekilde duran küçük kardeşle kafa kafaya çarpışıyordu.

“Seni edepsiz seni.” Küçük kardeş paniğe kapıldı.

“Kazu, gözcülük yapmaya geldin, değil mi?”

“Hayır, yok öyle bir şey.” Küçük kardeşin yüzü kıpkırmızı oldu ve daha da telaşlandı.

“Biliyorum. Masalın uygun bir şekilde devam edip etmediğini merak ediyorsun, değil mi?”

“Doğruyu söylemek gerekirse, öyle.” Küçük kardeş fısıltıyla hemen itiraf etti. “Benimki yeterince iyi değildi, değil mi? Sonuçta bu konuda yeteneğim olmadığından.” Kendi kendini hevesle küçümsemeye başladı.

“Öyle değil bence. Bu seferkinde iyi iş çıkarmışsın.”

“Öyle mi?” Küçük kardeşin minik gözleri mutlulukla parlıyordu. “Abla, devamını getirmekte başarılı oldun mu? Rapunzel’i uygun şekilde yazabildin mi?”

“Hımm, sanırım öyle diyebilirim.”

“Minnettarım!” diyen küçük kardeş ellerini birleştirip ablasının önünde saygıyla başını eğdi.

4

3. gün.

Yılbaşında ikinci oğul kenar mahalledeki evime vakit geçirmeye gelmiş, günümüz Japon romanlarının hepsini a’dan z’ye paylayarak kendi kendini coşturmuş, gün batarken, “Bu iyi değil. Sanırım ateşim çıkıyor,” diye mırıldanarak aceleyle eve geri dönmüştü. O gece hafif ateşi çıkmış, sonraki gün uyuyup uyanmış, bu sabah da sağlığına tam olarak kavuşamamıştı. Başı hâlâ biraz ağır hissettiğinden yorganın içinde kasvet içindeydi. İnsanların çalışmalarına çok fazla hakaret edince böyle bir sağlık durumuna -soğuk algınlığına- yakalanıyorsunuz.

Annesi odaya girerken, “Durumun nasıl?” diye sordu. Başucuna oturarak elini nazikçe hastanın alnına koyup, “Hâlâ biraz ateşin var gibi. Kendine dikkat et lütfen. Dün pirinç keki yiyip yılbaşı içkisi içerek, sık sık uyanarak sağlığını ihmal ettin. Kendini zorlamamalısın. Ateşin olduğunda hiçbir şey yapmadan yatmak en iyisi. Bedenin güçsüz olmasına rağmen inatçılık yapamazsın,” dedi.

Hararetli bir şekilde azarlıyordu, ikinci oğulun morali bozuktu. Karşılık vermeden sadece hafif acı bir gülümsemeyle annesinin azarlarını dinliyordu, ikinci oğul, kardeşler içinde en soğukkanlı, en gerçekçi olandı ve bu nedenle oldukça sivri dilliydi. Ancak nedendir bilinmez annesine karşı sarmaşık gibi itaatkârdı. Biraz bile keyfi yoktu. Bunun nedeni kalbinin derinliklerinde her zaman hastalanıp annesine yük olduğu için farkına bile varmadan duyduğu suçluluk olabilirdi.

“Bugün bütün gün yat. Düşüncesizce kalkıp gezemezsin. Yemeğini de burada yiyebilirsin. Pirinç lapası hazırladım, Sato, hizmetçi, şimdi getirir.”

“Anne bir isteğim var,” dedi son derece zayıf bir ses tonuyla. “Bugün benim sıram. Yazsam sorun olur mu?”

“Ne?” Annesinin hiçbir fikri yoktu. “Neden bahsediyorsun?”

“Bilirsin, bizim şu ortak eser yazma çalışmasına başladık. Dün canım sıkıldığından ablamdan isteyip zorla taslağa baktım, akşam da devamını düşündüm. Bu seferki biraz zor.”

“Olmaz, yapamazsın.” Annesi gülerek, “Usta yazarların bile soğuk algınlığına yakalandıklarında akıllarına iyi fikirler gelmez. Ağabeyinin senin yerine geçmesine ne dersin?”

“Olmaz. Ağabeyim gibi biri yapamaz. Onun yeteneği yok. Yazdıkları her zaman konuşma gibi oluyor.”

“Böyle kötü sözler söyleyememelisin. Ağabeyinin yazdıkları her zaman erkekçe ve heybetli olmuyor mu? Anne olarak en çok ağabeyinin yazdıklarını seviyorum.”

“Anlamıyorsun, anne, anlamıyorsun. Ne olursa olsun, bu sefer kendim yazmak zorundayım. Devamını sadece ben yazabilirim. Anne, lütfen. Yazabilir miyim?”

“Zor durumda kalıyorum. Bugün yatmak zorundasın. Yerine ağabeyin geçsin. Yarın ya da öbür gün sağlık durumun gerçekten iyi olursa yazarsın daha iyi değil mi?”

“Olmaz. Bizim eğlencemizi aptalca buluyorsun,” diyerek abartılı bir iç çekip yorganı başının üzerine attı.

“Anladım.” Anne gülerek, “Hata ettim. Şöyle yapsak nasıl olur? Sen yatarken yavaşça söylesen ben de olduğu gibi yazsam. Böyle yapalım. Geçen ilkbaharda yine ateşin çıkıp yattığında zor bir okul makalesini söylediğin gibi ben not almamış mıydım? O zaman da annen beklenmedik şekilde yetenekli değil miydi?”

Hasta, yorganın altında durup cevap vermeyince anne ne yapacağını bilemedi. Hizmetçi Sato, kahvaltı tepsisini tutarak odaya girdi. Sato, 13 yaşından beri İrie Ailesi’ne hizmet ediyordu. Numazu Bölgesi’ndeki balıkçı köyünde doğmuştu. Buraya geleli çoktan dört yıl olmuş ve ailenin romantik karakterini tamamen özümsemişti. Genç hanımlardan kadın dergileri ödünç alıp işten kalan boş vakitlerinde okurdu. Eski zaman intikam hikâyelerini oldukça heyecanlı bulurdu. “Kadında iffet en önemli şeydir” sözünü aşırı seviyordu. Canını verse bile iffetini korumayı deneyeceğinden içten içe gergindi. Hasır bavulun içinde en büyük kızdan aldığı gümüş zarf açacağını

saklıyor, onun hançer olduğunu varsayıyordu. Esmer tenliydi; küçük, gergin bir yüzü vardı. Giysilerini temiz ve düzgün tutardı. Sol bacağı biraz zayıftı. Yürürken ayağını hafifçe sürükleyen görüntüsü aksine sevimliydi. İrie Ailesi'ndeki herkese tanrı gibi saygı duyardı. Özellikle şu büyükbabanın altın sikke madalyasını başını döndürecek kadar kutsal görüyordu. En büyük kız kadar bilgilisinin, ikinci kız kadar güzelinin bu dünyada olmadığına sıkı sıkıya inanıyordu. Özellikle sağlığı kötü olan ikinci oğlu ölesiye seviyordu. Böyle yakışıklı bir efendiyle birlikte intikam için yola çıkmak kimbilir ne kadar eğlenceli olurdu. Günümüzde eskisi gibi intikam yolculukları olmaması ne kadar da sıkıcı gibilerinden aptalca şeyler düşünüyordu.

O an Sato, ikinci oğulun başucuna yemek tepsisini saygıyla koyduğunda biraz yalnızdı, ikinci oğul yorganı çekmiş, içinde duruyordu. Annesi sadece sessizce izleyip gülüyordu. Sato iki tarafı da görmezden geldi. Sessizce yanlarına oturup bir süre bekledi ama hiçbir şey olmadı. Çekinerek anneye sordu.

"Durumu çok mu kötü?"

"Hımm, öyle midir ki?" Anne güldü. Aniden ikinci oğul yorganı kenara atıp dönerek karnının üstüne yattı. Tepsiyi kendine çekip yemek çubuklarını tutarak yatar hâlde iştahla yemeğini yemeye başladı. Sato şaşırdı ancak hemen sakinleşip yemeği servis etti, ikinci oğulun beklenmedik enerjisiyle rahatlayıp derin bir nefes verdi, ikinci oğulun hiç konuşmadan şiddetli bir canlılıkla pirinç lapasını höpürdetmesi, öfkeyle erik turşusunu yanaklarına doldurması, iştahının yerinde olduğunu gösteriyordu.

"Sato ne düşünürdün?" Rafadan yumurtasını kırarken aniden konuşmaya başladı. "Mesela sen ve ben evlenseydik nasıl hissederdin?" Gerçekten de beklenmedik bir soruydu.

Annesi Sato'dan on misli daha çok şaşırmıştı.

"Sen! Ne saçma konuşuyorsun. Şaka bu, değil mi? Sato, seninle dalga geçiyor. Böyle umursamaz bir şaka olacak şey değil."

"Mesela diyorum." İkinci oğul sakindi. Başından beri sadece masalın olay örgüsü hakkında düşünüyordu. Bu meselenin Sato'nun küçük kalbine nasıl acı verici bir şekilde saplandığının hiç farkında değildi. Kendini düşünen bir çocuktu. "Sato nasıl hissederdin? Söyle lütfen. Masala referans olarak kullanacağım. Gerçekten zor bir bölüm."

“Böyle çılgınca bir şey söylemen…” Anne gizlice rahatlayıp, “Sato bilemez. Değil mi, Sato? Takeşi, ikinci oğlum, saçma sapan konuşuyor sadece.”

“Bendeniz böyle bir durum olsaydı…” Sato, ikinci oğula yardımı dokunacaksa her şeyi söyleyebileceğine inanıyordu. Annenin şaşkın görünen göz kırpmalarını görmezden gelip kritik anda yumruğunu sıkarak cevap verdi. “Bendeniz böyle bir durum olsaydı ölürdüm.”

“Aman ya!” ikinci oğul hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. “İşe yaramaz. Ölmesi işime yaramaz. Eğer Rapunzel ölürse masal biter. Olmaz değil mi? Ah, çok zor. Ne yapmalıyım?” Sürekli masalın olay örgüsünü düşünüyordu. Sato’nun gözü kara cevabının da hiç yardımcı olmadığı belliydi.

Morali pek bozulan Sato, tepsiyi toplayıp kasten utancını gizleyerek yapmacık bir gülümseme takınmışken tepsiyi de kaldırıp kaçarcasına odadan çıktı. Koridorda yürürken ağlayacak gibi hissetti ancak özellikle üzgün olmadığından bu kez içten güldü.

Anne, gençlerin masum açık sözlülüğüne gizlice şükranlarını sunmak istediğini hissetti. Kendi kötü niyetli panik içindeki davranışlarından da utandı. Onlara güvenmenin iyi olacağını düşündü.

“Nasıl? Düşüncelerini toplayabildin mi? Dinlenirken sırayla söyle ki annen yazsın.”

İkinci oğul tekrar sırtüstü yatıp yorganı göğsüne kadar çekerek gözlerini kapatmış, o mu bu mu diye düşünürken acı çekiyor gibi görünüyordu. Sonunda son derece saygın bir tavır takınarak ciddi bir sesle,

“Toparladım gibi. O hâlde sizden yazmanızı rica ediyorum,” dedi. Anne istemeden kahkahaya boğuldu.

Aşağıda o gün annenin işbirliğiyle dikte ettiği bölüm bulunmakta.

… İnci gibi bir erkek çocuğu doğmuş. Kaledekiler sevinçle dolup taşmışlar ancak Rapunzel doğumundan sonra günden güne zayıflıyormuş. Ülkenin en seçkin doktorları bir araya toplanıp yapılacak her şeyi denemişler ancak hepsi boşunaymış. Hayati durumu tehlikede görünüyormuş.

“Bu yüzden, bu yüzden…” Rapunzel yatağında sessizce gözyaşları dökerken prense söylemiş. “Bu yüzden sana çocuk doğurmak istemediğimi söylemiştim, değil mi? Cadının kızı olduğumdan kaderimle ilgili belirsiz önsezilerde bulunabiliyorum. Çocuk doğunca mutlaka kötü bir şeyler

olacağını hissetmekten kendimi alamıyorum. Benim önsezilerim her zaman istisnasız gerçekleşir. Şimdi ölsem ve felaketler bununla bitse iyi olurdu ancak nedense bu kadarla bitmeyecekmiş gibi korkunç bir önsezim var. Bana anlattığın gibi eğer varsa bu tanrıya dua etmek istiyorum. Biri kesinlikle bizden nefret ediyor. Belki de yapmamamız gereken korkunç bir hata yapıyor olamaz mıyız?"

"Öyle bir şey yok. Asla olmaz." Prens hasta yatağının başucunda amaçsızca dolanıp fark gözetmeden sözlerine karşı çıkmış ancak içinden ne yapacağını bilemiyormuş. Oğlunun doğum sevinci bir an sürmüş, şimdi Rapunzel'in anlaşılmaz zayıflığıyla ruh gibi dolaşıyormuş. Geceleri uyumadan sadece Rapunzel'in hasta yatağının yanında ne yapacağını bilemez bir hâlde duruyormuş. Prens önceden olduğu gibi Rapunzel'i yürekten seviyormuş…

Yalnızca Rapunzel'in yüzünün, figürünün güzelliğinden, farklı bir çevrede yetişen çiçeğin sıradışılığından ya da bir yerlerde merhamet hissi uyandıran acınası kör cehaletinden büyülenen prensin delicesine âşık olduğunu söylenmesi, bunun yüce manevi bir bağdan doğan bir aşk olmadığını veya aynı soyun kan bağını hissedip aynı kader için kendini feda eden derin bir teslimiyet ve anlayışta birleşmiş bir aşk olmadığı iddiasında bulunulması, prensin aşkının özünden düşüncesizce şüphe duymak manasına geleceğinden yanlış olurdu. Prens, Rapunzel'in sevimli olduğuna yürekten inanıyordu. Onu umutsuzca seviyordu. Sadece ona âşıktı. Bu kadarı yeterli değil miydi? Saf aşk böyle bir şeydi. Kadınların kalplerinde gizlice diledikleri şeyin, bunun gibi samimi bir aşktan başka bir şey olmadığına inanıyorum. Yüce manevi bir bağ ve aynı yola baş koymak desek bile, iki taraf birbirinden nefret ederse şayet, her şey dağılır. Hiçbir şey başarıya ulaşamaz. "Maneviyat" ve "kader" gibi kibirli kelimeler aşk olmadan gerçek bir anlama sahip değildir ve aslında sadece âşıkların duygularını düzene sokmak ya da tutkulu davranışlarına bahane bulmak için kullanılırlar. Genç kadın ve erkeğin aşkında bu tür bahaneler bulmak kadar kötü hissettiren başka bir şey yoktur. Özellikle "Kadını kurtarmak için" diyen erkeklerin ikiyüzlülüğüne dayanamıyorum. Seviyorsan seviyorsundur. Neden dürüstçe söylemiyorsun. Dünden önceki gün yazar Bay D'nin yanına takılmaya gittiğimde de böyle bir konu açılmış ancak Bay D o zaman bana edepsiz diyerek küçümsemişti. Bunu söyleyen Bay D'nin günlük hayatını bizzat yakından izleyen biri olarak kendi sevip sevmemesine göre ölçüt belirleyerek yaşayan biri olduğunu söyleyebilirim.

O bir yalancı. Bana edepsiz demesi hiç önemli değil. Doğruyu olduğu gibi açıkça söylemek benim sevdiğim bir özelliğim. İnsanların sevdiği şeyi yapması en iyisi. Konudan saptım. Sadece maneviyata ve sempatiye dayalı aşkı düşünemiyorum. Prensin aşkı samimiydi. Prensin Rapunzel'e karşı olan aşkının saf olduğuna inanıyorum. Yürekten seviyordu.

…"Ölmek gibi aptalca şeyler söyleyemezsin," diyen prens oldukça memnuniyetsiz görünerek dudağını bükmüş.

"Seni ne kadar sevdiğimi bilmiyor musun?" demiş. Prens dürüst bir insanmış ancak sadece dürüstlük erdemi Rapunzel'in ağır hastalığını iyileştiremezmiş.

"Yaşa lütfen!" diye inlemiş. "Ölemezsin!" diye haykırmış. Söyleyeceği başka bir söz yokmuş.

"Sadece yaşa. Sadece hayatta kal. Lütfen kal." Sesi alçalıp fısıltıya döndüğü sırada, "Gerçekten mi? Sadece yaşaması yeterli olacak mı?" diyen kısık ses kulağına fısıldamış. Şaşkınlıkla arkasına döndüğünde prensin tüyleri diken diken olmuş. Başından aşağı soğuk sular dökülmüş gibi hissetmiş. Yaşlı cadı arkasında sessizce dikiliyormuş.

"Nereden çıktın!" Prens cesaretinden değil, korkusundan fark etmeden bağırmış.

"Kızıma yardım etmeye gelemez miyim?" Yaşlı kadın sakin bir tonda cevap verip anlamlı anlamlı gülmüş. "Her şeyin farkındaydım. Yaşlı bir kadının bu hayatta bilmediği bir şey yoktur. Her şeyi bilirim. Senin kızımı kaleye kadar peşinden getirdiğini, onu sevdiğini başından beri biliyordum. Sadece bir süre için onunla gönül eğlendirmeye niyetin olsaydı sessiz kalmazdım ancak öyle bir niyetin varmış gibi görünmediğinden bu zamana kadar sabrettim. Kızımın mutlu bir hayat sürmesinden biraz memnundum ancak durum artık öyle görünmüyor. Sen bilmiyor olabilirsin fakat cadının evinde doğan bir kız, bir erkeği sevip çocuk doğurduğunda ya ölecek ya da dünyadaki en çirkin yüze sahip olacak. İkisinden biri mutlaka gerçekleşmek zorunda. Rapunzel bunu açıkça bilmiyor görünüyordu ama bir şekilde sezgisiyle anlamış olmalı. Çocuğu doğurmak istemiyordu değil mi? Zavallıcık. Şimdi Rapunzel'le ne yapmayı planlıyorsun? Ölmesine göz mü yumacaksın yoksa benim gibi çirkin bir yüzü olsa bile yaşamasına izin mi vereceksin? Az önce ne olursa olsun, sadece yaşasın lütfen diye dua ediyordun, ne oldu? Benim gibi bir yüzü olsa bile yaşamasını mı istersin? Ben de gençken Rapunzel'den geriye kalmayacak kadar güzeldim fakat gezgin bir avcıya âşık olup Rapunzel'i doğurdum. Annem ölmek mi,

yaşamak mı istediğimi sordu. Ben de ne olursa olsun yaşamak istediğimden hayatımı kurtarmasını diledim. Annem büyü yapıp hayatımı kurtardı. Bu sayede gördüğün gibi muhteşem bir yüze (!) sahip oldum. Ne oldu deminki içten arzun yalan mıydı?”

“Ölmeme izin verin lütfen,” dedi Rapunzel hasta yatağında acıdan hafif kıvranarak. “Ölsem bile herkes güven içinde yaşamaya devam edebilir. Prens hazretleri bu zamana kadar benimle ilgilendiniz ve artık hiçbir şikâyetim yok. Yaşayıp acı çekmek istemiyorum.”

“Hayatta kal lütfen.” Bu kez prens gerçekten cesareti sebebiyle kararlılıkla konuşmuş. Alnında acıdan soğuk terler belirmiş. “Rapunzel, bu cadı gibi bir yüzünün olması imkânsız.”

“Ben yalan mı söylüyorum? Pekâlâ! Öyleyse Rapunzel’in uzun yıllar boyunca yaşamasına izin vereceğim. Bakalım çirkin bir yüzü olsa bile onu sevebilecek misin?”

5

İkinci oğulun hasta yatağında dikte ettiği bölüm tüm kısalığına rağmen büyük sıçrama sağlamış gibiydi ancak beklendiği üzere hasta yatağında pirinç lapasıyla hayatta kalan, çoğunlukla günümüz tüm Japon yazarlarını küçümseyen, kibirli, küstah, şımarık çocuk da benzersiz yeteneğine sadece bir bakış attırmıştı. Üzerinde düşünüp tamamını oluşturduğu olay örgüsünün üçte birini bile ifade edemeden tükendi. Ne yazık ki yeteneği, soğuk algınlığının hafif ateşine karşı kazanamamış görünüyordu. Büyük bir aşama kaydetmeye daha yeni başladığında sonucu getiremeden değneği bir sonraki takım arkadaşına emanet etti. Sonraki takım arkadaşı fazlasıyla küstah olan ikinci kızdı. Görkemli bir başarıya ulaşamamaktansa herhangi bir çabadan tamamen vazgeçmeyi tercih edecek kadar belirgin bir zafer şehvetiyle hareket eden ikinci kız, dördüncü gün uyandığı andan itibaren huzursuz ve kıpır kıpırdı. Ailecek kahvaltı masasına oturduklarında sadece o kendini ekmek ve süt gibi hafif gıdalarla sınırlandırdı. Ailedekilerle aynı şekilde miso çorbası, beyaz turp turşusu gibi basit yiyecekler yerse kesinlikle midesi bozulur ve hayal gücü zayıflar gibi fikirlerden kaynaklanıyor olabilir. Yemeğini bitirdikten sonra salona gidip ayakta durarak piyanonun tuşlarına rasgele bastı. Chopin, Liszt, Mozart,

Mendelssohn, Ravel'i bir plana bağlı kalmadan karışık çalmayı denedi. İlhamın gökten ineceğini düşünüyordu. Oldukça gösterişli bir çocuktu. İlhamın geldiğini hissetti. Sakin bir yüz ifadesine bürünüp salondan dışarı çıktı ve sonrasında banyoya gidip çoraplarını çıkararak ayaklarını yıkadı. Garip bir davranıştı ancak ikinci kız bu sayede kendini arındırdığı inancındaydı. Şekil değiştirmiş bir vaftizdi. Artık kendini de kalbini de arındırdığından yeterince tatmin olup çalışma odasına çekildi. Sandalyesine oturup, "Amen," diye mırıldandı. Bu gerçekten tuhaftı, ikinci kızın bir dine inancı yoktu. Sadece o anki gerginliğini ifade etmekte bir an için uygun bir kelime olduğunu düşünüp kısa süreliğine ödünç almış gibiydi. Amen, gerçekten de kalbini sakinleştirdi. Saygın bir tavır takınarak ayağının altındaki küçük çömlek mangalında "erik çiçeği'" kokulu tütsüyü tutuşturup derin nefes alarak gözlerini kıstı. Antik çağların başarılı kadın yazarı Murasaki Şikibu'nun zihnini anlıyormuş gibi hissetti. "Bahar, şafaktır,"[59] cümlesi ilk aklına geldiğinde iyi duygular hissetmiş ancak Sei Şonagon'un cümlesi olduğunu fark edince biraz ilgisini kaybetmişti. Aceleyle masanın kitaplığından çıkardığı kitap *Yunan Mitolojisi* ydi. Yani paganizm efsaneleri. Bu ikinci kızın "amen"inin sahteliğini mükemmel bir şekilde gösteriyordu. Bu kitabın onun hayal dünyasının kaynağı olduğunu söylüyordu. Hayal gücü tükendiğinde bu kitabı açardı. Anında çiçekler, ormanlar, çeşmeler, aşklar, kuğular, prensler, periler gözlerinin önünde sel gibi taşardı ancak bu pek güvenilir değildi, ikinci kızın yaptığı ve yapacağı şeylere güvenmek oldukça güçtü. Chopin'in, ilhamın, ayak vaftizinin, "amen"in, erik çiçeğinin, Murasaki Şikibu'nun, "Bahar, şafaktır"ın, Yunan Mitolojisi'nin birbiriyle hiçbir bağlantısı yoktu. Tutarsızdı. Böylece sadece caka satıyordu. Yunan Mitolojisi'nin sayfalarını çevirip çırılçıplak Apollo illüstrasyonunu görünce yüzünde ürpertici, belirsiz bir gülümseme belirdi. Kitabı pat diye atıp masanın çekmecesinden çikolata kutusunu ve şeker kavanozunu çıkarıp ellerini kendini beğenmiş bir şekilde kullanarak -yani sadece işaretparmağını ve başparmağını kullanıp diğer üç parmağını sıkıca kapayarak- dikkatle seçtiği çikolatayı ağzına götürüp hızla yuttu. Hemen ardından ağzına şeker atıp çıtırdata çıtırdata çiğneyerek sonrasında tekrar çikolatayı, arkasından tekrar şekeri aç bir kurt gibi açgözlülükle silip süpürdü. Kahvaltıda midesini hafif tutmak için özellikle ekmek ve sütle geçiştirmişti ancak artık gerek kalmamıştı, ikinci kız doğuştan oburdu. Zarif davranıp ekmek ve sütle hafif yemeyi denese de bu yeterli gelmemişti. Dişinin kovuğuna bile gitmemişti. Başka bir deyişle çalışma odasına çekilip

insanların gözünden kaçınarak hemen oburluğunu gösterdi. Her neyse, çok sahtekâr bir çocuktu. Yirmi çikolata, on şekeri yutunca hiçbir şey olmamış gibi La Traviata'yı mırıldanmaya başladı. Mırıldanırken kâğıdın tozunu uçurttu, dolmakalemine mürekkep doldurdu ve yavaşça yazmaya başladı. Son derece kötü bir tavrı vardı.

[59] Burada, Sei Şonagon'un Türkçe'ye Yastıkname olarak çevrilen kitabının giriş cümlesinden bahsedilmektedir. -çn

Pes etmek bilmeyen, içgüdüsel kadınlar her zaman bir faciaya neden olurlar. Hatsue Hanım'ın (en büyük kızın adı) bu iddiası şu an onu bir karmaşayla yüz yüze getirmiş görünüyordu. Rapunzel, şeytan ormanında doğmuş; kurbağa şiş ve zehirli mantar yiyerek büyümüş, cadının pervasız sevgisiyle şımarık yetiştirilmiş, ormandaki kargalarla, geyiklerle oynayan tabiri caizse vahşi bir çocuktu. Bu yüzden hem hobileri hem de duyguları açısından neticede içgüdüsel ve vahşi biri olduğuna katılıyorum. Ayrıca içgüdüsel söz ve davranışlarının prensi deli divane edecek kadar büyüleyici olduğunu tahmin etmek de zor değildi. Ancak Rapunzel gerçekten pes etmek bilmeyen bir kadın mıydı acaba? İçgüdüsel, vahşi bir kadın olduğunu kabul edebilirim ancak şu an ölümün eşiğindeki Rapunzel tamamen pes etmiş görünmüyor muydu? Rapunzel, öleceğim diyordu. Ölmesinin daha iyi olacağını söylüyordu. Bunlar tamamen pes etmiş birinin sözleri değil miydi? Ancak Hatsue, Rapunzel'i pes etmek bilmeyen bir kadın olarak tanımlamıştı. Düşüncesizce buna karşı çıkarsa azarlanırdı. Azarlanmak hoşlanmadığı bir şey olduğundan yazar da ne olursa olsun Hatsue'nin kararma rıza gösterdi. Rapunzel, kesinlikle pes etmek bilmeyen bir kızdı. "Ölmeme izin verin lütfen" gibi kelimelerin son derece dokunaklı ve mütevazı bir tınısı var ancak iyice düşününce bunlar olağanüstü bencilce ve kibirli sözler. Rapunzel sadece insanlar tarafından sevilmeyi düşünüyordu, insanlar tarafından sevilecek niteliklere sahip olup da gururlanabildiği sürece, yaşamak için bir sebebi vardı ve dünya eğlenceliydi. Bu normal bir durum fakat artık insanlar tarafından sevilecek nitelikleri olmadığının açıkça farkına varsa da insan yaşamaya devam etmek zorundadır, insanlar tarafından "sevilecek nitelikleri" olmasa bile insanları "sevecek nitelikleri" sonsuza kadar geride kalacaktır. İnsanın gerçek alçakgönüllüğünün, sevmenin neşesini bilmek olduğuna inanıyorum. Sadece sevilmenin zevkini arzulamanın vahşi ve cahilce bir davranış olduğunu düşünüyorum. Rapunzel, şimdiye kadar yalnızca prens tarafından sevilmeyi düşündü.

Prensi sevmeyi unuttu. Kendi doğurduğu çocuğu bile sevmeyi unuttu. İstemeyerek kendi çocuğuna karşı kıskançlık dahi duydu. Böylece artık başkaları tarafından sevilemeyeceğini anladığında "Ölmek istiyorum", "Derhal öldürün beni lütfen" benzeri şeyler diledi. Ne kadar da bencil biri. Prensi daha çok sevmek zorundaydı. Prens yalnız bir çocuktu. Rapunzel ölürse nasıl güçten düşecekti kimbilir? Rapunzel, prensin aşkının karşılığını vermeliydi. Yaşamak istemeli, ne olursa olsun yaşamayı arzulamalıydı. Ne kadar acı çekse de çocuğu için yaşamayı dilemeliydi. Çocuğunu severek gürbüz ve sağlıklı yetiştirmeyi istemek aslında vazgeçmeyi bilen insanın alçakgönüllü tavrı değil midir ki? Çirkin olduğundan insanlar tarafından sevilemeyen ancak en azından bir kenardan gizlice insanları seven, kimsenin bilmesine gerek duymadan sevmekten daha büyük neşe olmadığını düşünen, dürüstçe pes eden kadın gerçekten Tanrı'nın sevgili çocuğudur. Bu kişiyi kimse sevmese bile Tanrı'nın yüce sevgisiyle kuşatılır. Ne kutlu ona. Yazar muazzam mütevazı konuları ikna edici bir şekilde konuşsa da, yazarın gerçek duyguları tam olarak yukarıda ifade edildiği gibi değildi. Yazar, hiçbir şeyin insanların güzel olmasının ve herkes tarafından delice sevilmesinin ötesine geçemeyeceğini düşünüyordu ancak yine de yukarıdaki gibi mütevazı şeyler söylemeseydi muhtemelen Hatsue'nin öfkesini çekeceğinden çekinerek isteksizce sadece bundan uzak konulardan bahsetti. Aslında Hatsue, yazarın öz ablası ve aynı zamanda Fransızca öğretmeni olduğundan her zaman onun görüşlerine karşı çıkmamaya çalışarak hürmetle düşüncelerine uymaya çabalamak zorundaydı. Çocuklar yetişkinlere saygı duyar, yetişkinler de çocukları sever denilmesine rağmen çocuklar acı çeken taraftı ne yazık ki. Pekâlâ, Rapunzel yukarıda belirtildiği gibi pes etmek bilmeyen, cahil bir kız olduğundan, çoktan insanlar tarafından sevilecek niteliklerini kaybettiğinden hemen ölmeyi dilemişti. Yaşamayı, prens tarafından sevilmek olarak kafasına koymuş durumdaydı, bu yüzden de kontrolünü kaybetmişti.

Ancak prens şu an elinden geleni yapıyordu. İnsan canı yandığında Tanrıya dua eder ancak acısı daha da katlandığında şeytana bile çılgınca yalvarmak isteyebilir. Prens o an köşeye sıkışınca kötü yaşlı cadıya ellerini birleştirip ısrarla yalvarmıştı.

…"Yaşamasına izin verin lütfen!" diye soğuk terler dökerek haykırmış. Şeytana diz çöküp yalvarmış. Yürekten sevdiği bir insanı hayatta tutmak uğruna kendi gururunu ayaklar altına alsa bile pişmanlık duymamış. Cesur, aynı zamanda saf ve güzel prens… Cadı imalı imalı gülmüş.

“Pekâlâ! Rapunzel’in uzun yıllar boyunca yaşamasına izin vereceğim. Benim gibi bir yüzü olduğunda hâlâ Rapunzel’i önceden olduğu gibi sevebilecek misin bakalım?”

Prens alnındaki terleri avucunun içiyle özensizce silip, “Yüz? Şu an böyle şeyleri düşünecek durumda değilim. Sağlıklı Rapunzel’i şimdi bir kez daha görmek istiyorum sadece. Rapunzel hâlâ genç. Genç ve sağlıklı olduğu sürece nasıl bir yüzü olursa olsun çirkin olamaz. Hadi, hemen Rapunzel’i eskisi gibi sağlıklı yapın,” diye cesurca konuşmuş ancak gözlerinde yaşlar parlıyormuş. Güzelken ölmesine izin vermek gerçek derin aşkın göstergesi olabilirdi ancak doğrusu ölmesini istemiyormuş. Rapunzel’in olmadığı dünya zifiri karanlıkmış ve lanetlenmiş kaderi omuzlarında taşıyan kız kadar sevilesi bir şey yokmuş. Yaşatmak istiyormuş. Yaşatmak ve sonsuza kadar yanında olmasını sağlamak istiyormuş. Ne kadar çirkin bir yüzü olursa olsun umurunda değilmiş; Rapunzel’i seviyormuş. Gizemli çiçek, ormanın perisi, dağ havasından doğan kadının bedeni sonsuza dek kaybolmasın istiyormuş. Gözlerinin önünde cadı olmasaydı, keder ve şefkat hissinin dayanılmaz acısıyla Rapunzel’in cılız göğsüne sarılıp çekinmeden bağırarak ağlayacakmış gibi hissetmiş.

Cadı, prensin acılı yüz ifadesini güzel bir şey görmüş gibi büyülenmiş bir hâlde gözlerini kısarak mutlulukla izliyormuş. Sonunda, “İyi bir çocukmuşsun,” diye kısık sesle mırıldanmış. “Oldukça dürüst ve iyi bir çocuksun. Rapunzel, sen şanslı bir kadınsın.”

“Hayır, ben şanssız bir kadınım.” Hasta yatağındaki Rapunzel yaşlı kadının mırıldandığı sözleri duyarak cevap vermiş. “Ben cadının kızıyım. Prens tarafından sevilmek sadece düşük doğumlu olduğumu daha da iyi farkına varmamı sağladı. Utanç ve acım her daim memleketimi hatırlattı. Ormandaki o kulede yıldızlarla, kuşlarla konuşurken daha huzurluymuşum gibi göründü. Bu kaleden kaçıp ormana, annemin yanına dönmeyi bu zamana kadar kaç defa düşündüğüm bilmiyorum. Buna rağmen prensten ayrılmak acı vericiydi. Prensi seviyorum. Ona, on hayat vermek isterdim. O çok kibar ve iyi bir beyefendi. Ne olursa olsun prensten ayrılmayı başaramadan bugüne kadar ağırdan alarak kalede kaldım. Şanslı değildim. Her gün benim için cehennemdi. Cadı! Bir kadın yürekten sevdiği bir adamla evlenememeli. Biraz bile şanslı değilim. Ah, ölmeme izin verin lütfen. Prensle yaşarken ayrılabilmem mümkün değil, bu yüzden ölerek

ayrılacağım. Şimdi ölürsem, bu beni de prensi de diğer herkesi de mutlu edecek.”

“Bu senin bencilliğin,” demiş yaşlı kadın sırıtarak. Ses tonu şefkatli bir annenin yankısıyla doluymuş. “Prens, ne kadar çirkin olursan ol, seni seveceğine söz verdi. Sana tutulmuş. Ne takdire şayan şey. Böyle bir durumda prens sen ölürsen hemen ardından ölecektir muhtemelen. Pekâlâ, ne olursa olsun prens uğruna bir kez daha sağlıklı olmaya çabalamalısın. Bundan sonra olacaklar o zamanın mevzusu. Rapunzel, sen artık bir bebek doğurdun. Anne oldun.”

Rapunzel hafif bir iç çekip sessizce gözlerini kapamış. Prens yoğun duyguların sınırına ulaşmış ve tüm yüz ifadelerini kaybederek taşlaşmış gibi ayakta boş boş dikiliyormuş. Gözlerinin önünde büyülü sunak kuruluyormuş. Yaşlı kadın rüzgâr gibi hızlıca hasta odasından dışarı çıkıyor demeye kalmadan elinde bir şeyler taşıyor ve tekrar görünüyor, görünür görünmez kayboluyor, çeşitli malzemeleri hasta odasına taşıyormuş. Sunak bir hayvanın dört ayağı üzerine konmuş ve koyu kırmızı bir kumaşla örtülüymüş. Kumaş beş yüz çeşit yılanın dilinin tabaklanmasıyla yapıldığından koyu kırmızı rengi dillerden sızan kanın rengiymiş. Sunağın üzerine siyah dana derisinden yapılmış aşırı büyük bir kazan konulmuş, kazanın içinde de -ateş olamamasına rağmen- fokur fokur kaynayan, taşacak kadar güçlü, kaynar su varmış. Cadının saçları birbirine karışmış, kazanın etrafında bazı büyülü sözler söyleyerek koşuşturuyor, koşuştururken de çeşitli şifalı otları ya da son derece nadir malzemeleri kazanın kaynar suyuna atıyormuş. Örneğin antik çağlardan beri kaybolmadan yüksek tepelerde kalan kar, parıl parıl parlayıp kaybolmadan biraz öncesindeki bambu yaprağındaki don, on bin yıl yaşayan kaplumbağanın kabuğu, mehtapta tek tek toplanan altın tozu, ejderhanın pulu, doğduğundan beri bir kez bile güneş görmemiş kahverengi farenin göz bebeği, guguk kuşunun kustuğu cıva, ateşböceklerinin arkasındaki inci, papağanın mavi dili, asla dökülmeyen afyon çiçeği, baykuşun kulakmemesi, uğurböceğinin tırnağı, çekirgenin azı dişleri, okyanusun dibinde açan erik ağacından tek bir çiçek ve bunların dışında dünyada elde etmesi çok zor olan değerli malzemeleri art arda içine atıyormuş. Neredeyse üç yüz kez kazanın etrafında dolanıp durmuş ve kazandan yükselen buhar gökkuşağı gibi yedi renk görülmeye başladığında cadı aniden durup, “Rapunzel,” diye başka biriymiş gibi heybetli bir sesle Rapunzel’e seslenmiş. “Annen hayatta bir kez yapılacak zor bir büyüyle uğraşıyor. Sen bir süre daha dayan!”

diyerek hızla Rapunzel’in üzerine atlayıp uzun, dar bıçağını Rapunzel’in göğsüne saplamış. Prens, “Ah!” diye bağırmaya kalmadan eriyip iğne ipliğe dönmüş olan Rapunzel’in bedenini iki eliyle kucaklayıp göz hizasından yukarı kaldırarak kazanın içine atmış. Kazanın içinden duyulup kaybolan tek ses belli belirsiz martı çığlıklarına benzeyen bağrışlarmış. Sonrasında sadece kazandaki sıcak suyun kaynama sesi ve cadının kısık sesle söylediği büyü sözleri duyuluyormuş. Olanlar karşısında prens hemen konuşamamış. Neredeyse fısıltı gibi kısık bir sesle nihayet, “Ne yapıyorsun sen! Onu öldürmeni istemedim senden. Kazanda kaynat demedim. Onu geri getir. Rapunzel’i bana geri ver. Seni şeytan!” demesine rağmen cadıya daha fazla meydan okuyacak gücü yokmuş ve kendini Rapunzel’in boş yatağına atıp, “Vah!” diye bağırarak çocuk gibi ağlamaya başlamış.

Cadı ona hiç aldırış etmeden kan çanağı olmuş gözleriyle kazana dikkatle bakıyor ve alnından, yanaklarından, boynundan terler akarken dikkatle büyülü sözleri okuyormuş. Büyünün aniden kesintiye uğramasıyla kazanın içindeki kaynama sesi de birden durmuş. Bu yüzden prens gözyaşları akarken başını biraz kaldırıp şüpheyle sunağa baktığı sırada, “Rapunzel dışarı çık!” diyen cadının zafer kazanmış gibi sakin çağrısına karşılık veren Rapunzel’in yüzü belirmiş…

6

… O güzelmiş. Yüzü göz alıcı güzellikteymiş…

En büyük abi oldukça heyecanlanarak yazmaya devam ediyordu. Büyük ağabeyin dolmakalemi gerçekten kalındı. Neredeyse sosis boyutlarındaydı. Bu görkemli dolmakalemi sağ eliyle sıkı sıkıya kavramış, göğsünü kabartarak, dudaklarını sıkıca sıkarak, oldukça zarif tavırlarla harf harf, açık ve büyük bir şekilde yazıyordu ancak üzücü olan en büyük oğlun diğer kardeşleri kadar hikâye yazma yeteneği olmamasıydı. Kardeşler bu sebepten ötürü en büyük ağabeyle alay geçmeye meyilliydiler ancak bu kardeşlerin kibirli saygısızlığıydı. En büyük ağabey, bir ağabey olarak eşsiz erdemlere sahipti. Yalan söylemezdi. Dürüsttü ve tabiri caizse, yumuşak kalpliydi. Şu anda da kazandan çıkan Rapunzel’in yaşlı cadı gibi çirkin ve korkunç bir yüzü olduğunu hiçbir şekilde yazamazdı. Böyle bir Rapunzel çok acınasıydı. Prense üzülüp haklı bir öfke bile hissettiğinden, “O

güzelmiş. Yüzü göz alıcı güzellikteymiş,” diye coşkuyla yazdı fakat sonra devamını getiremedi. En büyük ağabey aşırı ciddi biriydi ve bu nedenle hayal gücü fazlasıyla zayıftı. Öyle görünüyor ki hikâye yeteneği sorumsuz, kurnaz insanlarda daha fazla oluyor. En büyük ağabey deyim yerindeyse zarif karaktere sahip biriydi, yüreğinde asil ideallerin ateşiyle yanıyordu, aşkı yürektendi, hiçbir taktiği ya da kişisel çıkarı yoktu bu yüzden de hikâye kurgulama konusunda beceriksizdi. Açıkça söylemek gerekirse, hikâye yazmakta berbattı. Ne yazarsa yazsın çok geçmeden makale gibi oluveriyordu. Şimdi de yazdıklarının her zamanki gibi nutukvari bir tonu var gibiydi. Ayrıca ciddi bir tarafı da vardı. “Yüzü göz alıcı güzellikteymiş,” diye yazıp ciddiyetle gözlerini kapayarak bir süre düşündükten sonra bu kez yavaşça aşağıdaki gibi yazmaya devam etti. Masal olarak hiçbir şekilde kabul edilemezdi ancak en büyük ağabeyin samimiyeti ve aşkı, beklendiği gibi satır aralarından sızıyordu.

…Yüz, Rapunzel’in yüzü değilmiş. Hayır, aslında Rapunzel’in yüzüymüş ancak hastalığından önceki Rapunzel’in yabani güle benzeyen sevimli yüzü değilmiş. (Kadınların yüzlerini eleştirmek her ne kadar kabalık olsa da) şu an canlanıp hafif gülümseyen yüzü bir süs bitkisine benzetseydik eğer (Yaratılanların efendisi olan insanın görünüşünü bir bitkiye benzetmek düşüncesizlikse de) muhtemelen balon çiçeği ya da çuha çiçeği olabilirmiş. Yani sonbahar çiçeğiymiş. Büyü kazanından inip hüzünle gülümsemiş. Zarafet. Önceden kendisinde görülmeyen bir soylu zarafetine sahipmiş. Prens, asil prensesin önünde istemsizce başını hafifçe eğmiş.

Yaşlı cadı şüpheyle başını yana eğip, “Bu inanılmaz,” diye mırıldanmış. “Böyle olmamalıydı. Kurbağa gibi bir yüze sahip bir kızın kazandan sürünerek dışarı çıkmasını bekliyordum ancak benim büyü gücümden daha güçlü bir kuvvetin buna engel olduğuna şüphem yok. Yenildim. Artık büyü yapmayı bırakıyorum. Ormana dönüp sıradan, sıkıcı bir yaşlı kadın olarak kalan ömrümü geçireceğim. Bu dünyada anlayamadığım şeyler de varmış,” demiş ve büyülü sunağa güçlü bir tekme vurup şöminenin ateşine atarak yakıvermiş. Büyülü çeşit çeşit malzemenin bundan sonra yedi gün, yedi gece mavi ateşler yükselerek yanmaya devam ettiği söyleniyor. Cadı ormana geri dönüp sıradan, itaatkâr yaşlı bir kadın olarak kalan günlerini sessizce geçirmiş…

Uzun lafın kısası bu, prensin aşkının gücü, yaşlı cadının büyüsünün gücünün üstesinden geldiği anlamına geliyordu. Benim naçizane

gözlemlerime göre ikisinin gerçek evlilik hayatı nihayet bundan sonra başlayacak gibi görünüyor. Prensin bugüne kadarki aşkı, dürüst olmak gerekirse "öpüşüp koklaşmak" kelimesinin yerine geçmeye yetecek kadardı. Hayatının baharındayken bu kaçılmaz ancak istisnasız çıkmaza girecek bir durum. Prensin ve Rapunzel'in durumunda ikisi arasındaki aşkın kararsız hâle gelmesinin ana nedeni elbette bu hamilelik ve doğumdu. Bu kesinlikle Tanrı'nın sınamasıydı ancak buna rağmen prensin masum ve gayretli yalvarışlarına Tanrı merhamet etmiş ve Rapunzel'i cinsel arzulardan arındırıp asil ruhlu bir kadın olarak diriltmişti. Prens, onun karşısında istemeden eğilmişti. Buradaydı. Yeni evlilik hayatlarının başladığı yer burasıydı. Karşılıklı saygı üzerine bir evlilik. Karşılıklı saygı olmadan gerçek bir evlilik gerçekleştirilemezdi.

… Rapunzel, artık vahşi bir kız değilmiş. İnsanların oyuncağı da değilmiş. Derin keder, teslimiyet, merhamet ile dolu olan gülümsemesi dudaklarında belirmiş ve doğuştan kraliçeymiş gibi sakinmiş. Prens, sadece Rapunzel'le usulca karşılıklı gülümsemesiyle kalbi sakinleyip şenlenmiş…

Karı kocanın hayatları boyunca birçok kez evliliklerini yenilemeleri gerekir. Birbirlerinin gerçek değerlerini keşfedebilmek için, birbiri ardına krizlerin üstesinden gelerek ayrılmadan evliliklerini yenileyerek ilerlemek zorundadırlar. Prens ve Rapunzel de bundan beş yıl ya da on yıl sonra evliliklerini yenileyebilirler belki ancak birbirlerine adanmış bir güven ve saygıyı artık kaybetmeleri olası olmadığından naçizane bana yeterince önemli bir kutlama konusu olarak görünüyor.

En büyük ağabey o kadar ciddiyetle ve aşırı çaba sarf ederek yazmıştı ki kendi bile ne söylediğini anlayamaz olmuş ve kafası karışmıştı. Hiçbir şekilde masal diye kabul edilemezdi. Darmadağın olmuş gibi hissetti. En büyük ağabey kalın dolmakalemini elinde tutarken oldukça kasvetli bir yüz ifadesine büründü. Ne yapacağını bilemeyerek ayağa kalkıp kitaplıktaki kitapları çıkararak bir göz attı. İşe yarar bir şey buldu. Pavlus'un Mektupları. Aziz Timoteos'un ilk mektubunun ikinci bölümü Rapunzel masalının sonuç cümlesi olarak mükemmeldi ve en büyük ağabey gizlice başını sallayarak onaylayıp oldukça saygın bir tavır takınarak kopyaladı.

… Bu yüzden ben erkeklerin öfkelenip kavga etmeden nerede olursa olsun pak ellerini kaldırıp dua etmesini isterim. Ayrıca kadınların utanmayı bilen, iffete uygun olacak şekilde kendilerini süslemelerini ve saç örgüleri,

altınlar, inciler, değerli giysilerle süslenmelerini değil, hayırlı işlerle süslenmelerini isterim. Bunlar Tanrı ya saygı duyduğunu beyan eden kadının yerine getirmesi gereken koşullardır. Kadın her şeye itaatkâr olup ahlak kurallarını sessizce öğrenmelidir. Kadınların vaaz edip erkeklere hükmetmesine izin vermem. Sadece sessiz olmalılar. Önce Adem, sonra Havva yaratıldı. Âdem aldatılmadı, kadın aldanıp günaha düştü. Böyle olsa bile kadın eğer iffetli olup iman, aşk ve dürüstlükle yaşarsa çocuk doğurması sebebiyle kurtulabilir…

Her şeyden önce bu iyi görünüyordu ve en büyük ağabey farkında olmadan tebessüm ederek güldü. Kardeşlerine de iyi bir nasihat olabilirdi. Pavlus'un ifadeleri olmasaydı kendi düşünceleri tutarsız, duygusal ve sıradan oluşları sebebiyle kardeşlerinin alaylarına maruz kalır mıydı bilinmez. Tehlikenin eşiğindeydi. Pavlus'a şükranlarını sunan en büyük ağabey ölümden kıl payı kurtulmuş gibi hissetti. En büyük ağabey asla kardeşlerine ders vermeyi unutmazdı. Bu sebepten dolayı ciddileşti, masalın da laubali olmasına izin vermeden her zamanki nutukvari tona dönüverdi. En büyük ağabey, daha önce de olduğu gibi en büyük ağabey olmanın acısını çekiyordu. Her zaman ciddi davranmak zorundaydı. Kardeşleriyle şakalaşmaya en büyük ağabey olmanın sorumluluk duygusu izin vermiyordu.

Böylece, masal bir şekilde beşinci günde en büyük ağabeyin ahlak dersi dediği laf kalabalığı nedeniyle tatmin edici olmasa da tamamlanmış durumdaydı. Bugün yeni yılın beşinci günüydü, ikinci oğulun gribi iyileşmişti. Öğleni biraz geçerken en büyük ağabey çalışma odasından zaferle çıkıp, "Gelin, tamamladım. Tamamladım," diye kardeşlerine haber vererek yürürken herkesi misafir odasında topladı. Büyükbaba sırıtarak güldü ve beraberinde geldi. Sonunda büyükanne de küçük kardeşin zorla sürüklemesiyle onlara katıldı. Anne ve Sato misafir odasındaki mangalı hazırlayıp çay, tatlı, öğle yemeği için sandviç, büyükbabanın viskisi gibi şeyleri taşımakla meşguldüler. İlk olarak küçük kardeş okumaya başladı. Büyükanne yanına yanaştığından ve her cümle arasında, "Doğru. Gerçekten," diyerek onu onaylayan cümleler söylediğinden küçük kardeş okurken utanmıştı. Büyükbaba, kargaşa anında viski şişesini kendi tarafına çekip tıpasını açarak gönlünce tek başına içmeye başladı. En büyük kardeş kısık sesle, büyükbabaya sınırı geçtin, diye uyarıda bulunsa da büyükbaba daha kısık sesle, "Romantizmin sarhoşken dinlenmesini uzman kişi bilir," diye karşılık verdi. Küçük kardeş, en büyük kız, ikinci oğul, ikinci kız, her

biri kendi bölümlerini çeşitli anlatım tonuyla okuyup bitirdiler ve en son en büyük ağabey ateşli bir konuşma yapan yurtsever gibi kederli bir ses tonuyla okumayı bitirdi, ikinci oğul kahkaha atma istediğini bastırıyordu ancak sonunda dayanamayıp koridora kaçtı, ikinci kız, en büyük kardeşin edebi yeteneğini küçümser gibi komik yüz ifadeleri yapıp kasten alkışlıyordu. Küstah biriydi.

Herkes okuyup bitirdiği sırada büyükbaba çoktan sınırı geçmiş ve sarhoş olmuştu. “Harikaydı. Herkes harikaydı. Özellikle Rumi harikaydı,” diyerek her zamanki gibi ikinci kıza iltimas geçti sonra da, “Ancak,” diyerek sarhoş gözlerini kocaman açıp şaşırtıcı şekilde ona karşı çıktı.

“Sadece prens ve Rapunzel hakkında yazıp kral ve kraliçeye kimsenin biraz bile değinmemesi üzücü. Hatsue biraz değinir gibi olmuş ama bu da yeterli değildi. Aslında başından beri prensin Rapunzel ile evlenebilmesi de sonsuza kadar mutlu yaşaması da tamamen kral ve kraliçenin sevgisinin sonucuydu. Kral ve kraliçe eğer anlayışlı olmasaydı, prens ve Rapunzel ne kadar birbirlerini yürekten sevseler de bir anlamı olmazdı. Bu sebeptendir ki kral ve kraliçenin yüce gönüllülüğünü görmezden gelirsek bu masal tamamlanamaz. Sizler hâlâ gençsiniz. Arka plandakilerin anlayışının farkına varmadan sadece prens ve Rapunzel’in aşkından bahsediyorsunuz. Hâlâ ilerleyecek yolunuz var. Victor Hugo’nun eserini oğlumun tavsiyesiyle senelerdir keyifle okuyorum. Sonuçta o, en ufak ayrıntıya dikkat eden bir yazar. Bu Victor Hugo…” diyerek sesini daha da yükseltince büyükanne tarafından azarlandı. “Çocuklar nadiren eğleniyorlar, sen neden bahsediyorsun?” diye azarlayarak sonunda viski şişesini ve bardağını aldı. Büyükbaba eleştirisinde oldukça doğru bir noktaya değinmişti ancak üslubu umursamaz olduğundan kimse onu destekleyip yorumda bulunmadı. Büyükbabanın aniden morali bozuldu. Bu durumu fark eden anne, büyükbabaya şu malum madalyayı nazikçe teslim etti. Yılbaşı gecesi anne, büyükbabanın bilinmeyen küçük bir borcunu gizlice ödediği için bu hizmeti karşılığında gümüş sikke madalyayla ödüllendirilmişti.

Anne gülerek çocuklarına, “En iyi yapan kişiye büyükbaba madalya verecek,” dedi. Anne bu şekilde büyükbabanın neşesini yerine getirmek istiyordu ancak büyükbaba beklenmedik ciddi bir yüz ifadesine bürünüp “Hayır. Önceden olduğu gibi Miyo’ya (anne) vereceğim. Daima Miyo’da kalacak. Torunlarıma iyi bak lütfen,” dedi. Çocuklar biraz etkilenmişti. Aslında övgüye değer bir madalya gibi görünüyordu.

1940-41

SON

---

[58] Goethe’nin *Şiir ve Hakikat* eserine değinmektedir. -çn

[58] Karuta, bir Japon kart oyunudur. -çn